

svensk **veterinär** tidning

10 • SEPTEMBER • 2014 • VOLYM 66

Mögel i ensilage förgiftade mjölkbesättning

FOTO: BENGT EKBERG, SVA.

**VH-fakulteten
flyttar in i sitt
nya hus**

**Läkemedelsbiverkningar
hos hund 2013**

Helt Otroligt Fantastiskt!

SPRINT AIR Ultralight DR *Powered by Canon*

Sprint Air Ultralight DR: Ett Revolutionerande bärbart DR system utan några som helst kablar att koppla in. Dator och detektor är de enda 2 komponenter som behövs = superlätt både i vikt och enkelhet! Väskan följer med för transport.

Med Sprint Air tar du även bra ryggbilder ute i fält, jo det är sant!

Finns nu att beställa hos Medivet!

SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND

Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: Kungsholms Hamnplan 7

E-POST: office@svf.se
HEMSIDA: www.svf.se
TELEFON: Mån–tors 9.00–16.00,
Fre 9.00–15.00,
lunchstängt 11.30–13.00

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande

TORSTEN JAKOBSSON, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-372 95 10
E-POST: torsten.jakobsson@svf.se

Kansli- och ekonomichef

PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
E-POST: per.carlsson@svf.se

Förhandlingschef

ANDERS GRANELD, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-625 64 44
E-POST: anders.graneld@svf.se

Informationschef

JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: johan.beck-friis@svf.se

Generalsekreterare SVS

SIMONE HÄUSLER, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 0730-928 113
E-POST: simone.hausler@svf.se

Arbetsrättsjurist/förhandlare

JESSICA BERLIN, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 073-540 08 00
E-POST: jessica.berlin@svf.se

Redovisningsansvarig

LINDA WIKSTRÖM, *ekonom*
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: linda.wikstrom@svf.se

Sekreterare

MARIANNE LUNDQUIST, SVS
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: marianne.lundquist@svf.se

Administrativ assistent

KARIN MOSSBLAD HENRIKSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: karin.henriksson@svf.se

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

ledare

Rör inte beteskravet

JORDBRUKSVERKET SLÄPpte i augusti sin egen utredning "Beteskravets effekter på lönsamheten i mjölkföretagen". I utredningen kommer verket fram till att dagens betesregler minskar lönsamheten för landets mjölkproducenter.

Verket konstaterar att djurhälsoexperterna, bland annat i EFSA (European Food Safety Authority), är överens om att bete innebär många fördelar för djurhälsa och djurvälstånd. Även LRF mjölk har en positiv syn på beteskravet och anser att betet är en viktig fråga för konsumenternas syn på svensk mjölkproduktion.

Samtidigt pekar vissa producenter ut beteskravet som ett hinder för strukturutvecklingen i svensk mjölkproduktion, vilket anges av Jordbruksverket som en orsak att utreda kostnaderna för betet. Verket vill ta fram ett "kunskapsunderlag" som man hävdar inte ska utgöra någon grund till att ändra i lagreglerna.

Ändå kommer denna utredning med stor säkerhet att användas som slagträ i debatten för att ta bort beteskravet. Sverige är ensamt i EU med ett beteskrav för sina mjölkkor, ett faktum som mjölknäringen många gånger använt som argument för att konsumenterna ska köpa svenskt. Det har konsumenterna (med rätta) hittills också gjort.

Visst har det skett en strukturomvandling i svensk mjölkproduktion sedan 1988 när beteskravet infördes, och visst har vi fler mjölkrobotbesättningar nu än då. Men fortfarande står 45 procent av landets mjölkkor uppbyggda större delen av året och fortfarande mår alla kor bättre av att få komma ut på bete, även de i lösdrift. Kor som går på bete har lägre dödlighet, friskare klövar, mindre mastit osv. Utredarna skriver att betets effekter på djurhälsan bara till en del har kunnat värderas i rapporten, medan avkastnings- och driftsrelaterade kostnader tagits med fullt ut.

Aktuella forskningsrapporter visar samtidigt att kor på stall löper åtta gånger större risk att slås ut i förtid på grund av mastit än kor som får beta. De har även 80 procent större risk att drabbas av klinisk mastit och mer än 800 procent ökad risk för smittsamt klöveksem. En sådan utveckling skulle inte gynna lantbrukets antibiotikaanvändning. Enligt Christer Bergsten, professor och klövexpert vid SLU, har svenska kor en frekvens av hältor på cirka sju procent som skulle öka till runt 15 procent om korna helt hölls inne. Listan på väl dokumenterade djurhälso- och djurvälståndsvinster av betet kan göras mycket längre.

Visst är det bra att vi får fakta kring produktionskostnader, men då måste djurhälso- och djurskyddsrelaterade vinster också beaktas fullt ut. Liksom beteskravets värde i form av ökad köpvilja hos konsumenterna. Det senare har Jordbruksverket inte alls räknat in i sin utredning.

Det är inte konstigt att betet har ett visst pris snävt företageekonomiskt, på samma sätt som lägre beläggning för kycklingar eller krav på bedövning vid slakt. Men med en utredning som bygger på ofullständiga marknadskalkyler riskerar Jordbruksverket att göra svensk mjölknäring en björntjänst.

JOHAN BECK-FRIIS
informationschef, SVF

Dina patienter kommer att älska dig... ännu mer.

Prenumerera idag och

släpp lös

den fulla potentialen hos din praktik.

Idaggen. Att nå alla lock är full av bra information om hur du kan utveckla din veterinärpraktik med digitala lösningar. Anmäl dig och få nästa nummer!

Prenumerera på www.carestream.com/vet

Carestream

an inside look

utveckla din verksamhet med teknologin

Carestream

En ny, berörande CR kommer
2012. Använda för
praktikutveckling

innehåll

■■■ ledare AV J BECK-FRIIS
Rör inte beteskravet

■■■ reportage AV S FREDRIKSSON
Den stora flytten

■■■ vetenskap
Läkemedelsbiverkningar hos djur 2013, del 2
Biverkningar rapporterade hos hund
AV H TJÄLVE, P EKSTRÖM OCH A-K BENGTSOON

från fältet
Mögelgifter i majsensilage – sannolik orsak
till sjukdom hos mjölkkor AV C HOYLE M FL

■■■ månadens epizetel

vilken är din diagnos?
– EKG
– Svar

allmänt
SVFs fullmäktige 2014
Nu är nyordningen klubbad AV S FREDRIKSSON

Fem frågor AV S FREDRIKSSON

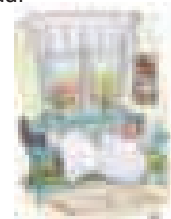
Stenhammarsdagen 2014
Produktion och djuromsorg i samklang AV J BECK-FRIIS

Upprop
"Defekta hovar" hos minishetlandsponnyer
AV K JÄDERKVIST, G DALIN OCH G LINDGREN

FVEs generalförsamling i Biarritz
Europeiskt ackrediteringssystem för
veterinärer klart AV S HÄUSLER

Forskningsrapport
Smittspridning mellan djur och människor
i Kambodja AV K ÖSBJER M FL

3	Styrelseberättelse för Sveriges Veterinärförbund 2013	48
6	Verksamhetsberättelse för Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap 2013 från sektionerna	51
11	Rapport från Normgruppens möte i maj 2014 AV M ÖHLUND Norm för diagnostisering av borrelios och anaplasmos hos hund AV M ÖHLUND	54 56
21	■■■ fackliga frågan Att börja jobba efter föräldraledighet AV F RITTER	59
25	kanslynt	60
27	■■■ FVF informerar Nya lagar av betydelse för företagare AV L NORDFORS	61
64	bokanmälan	63
	■■■ krönika Veterinärinrättningen 6.0 AV H ERICSSON	65
29	■■■ noterat	
33	• Hjärtat förvärvar Apovet	27
35	• Isabella Lövin hedersdoktor vid SLU	33
	• Många döda dovhjortar i Södermanland	37
	• Kritik mot SLUs veterinärkandidatexamen	53
	• Veterinärförbundet stämmer djurklinik	55
	• Satsning på djurvälstånd i Landsbygdsprogrammet	58
	• Svensk grisforskning visar vägen	64
	• SVA varnar för import av gatuhundar	66
41	kongresser & kurser	67
	svensk veterinärlegitimation	72
44	■■■ kåseri Sjukskriven AV J-O LINDQVIST	73

Next2Vet

– din nya leverantör av förbrukningsvaror och utrustning

Johnny Bohman 0411-55 57 30, Lars Olsson 070 -21 20 113, Peter Svenningsson 0708-55 84 59

www.next2vet.se tel. 0411-55 57 30 fax. 0411-55 57 31 info@next2vet.se

Den stora flytten

TEXT OCH FOTO:
SUZANNE FREDRIKSSON

Den nionde juni är en dag som de flesta som arbetar på Universitetsdjursjukhuset i Uppsala kommer att minnas. Efter en lång period av intensiv planering var det dags att börja ta emot patienter i det nya, väldigt stora, huset. Det känns nästan lite ödsligt när man kliver in genom entrén. Bara en patient i väntrummet och det luktar nytt av trä och andra byggnadsmaterial.

"Välkommen till ett av Europas största och modernaste djursjukhus." I början av juni var det äntligen dags att öppna nya UDS.

NÄR VETERINÄRTIDNINGEN FRÅGAR en djursjukskötare, som håller på att packa upp broschyrer i väntrummet, efter Henrik, funderar han en stund och säger att det finns två. Vid förtydligandet att det är Henrik Ericsson det gäller utbrister han ”jåså högsta Henrik, han kommer just in genom dörren”.

– Välkommen till ett av Europas största och mest moderna djursjukhus, säger Henrik och sedan börjar rundturen i de 18 500 kvadratmeter stora lokalerna.

Redan vid den första dörren märks en påtaglig förändring jämfört med gamla KC. Här krävs det ett passerkort för att komma in.

– Ja, nu blir det mer ordning. På gamla KC kunde folk komma och gå lite hur som helst och det kan ju vara praktiskt ibland, men här har vi ett helt annat säkerhetstänkande, säger Henrik och förklarar att det gäller såväl folk på besök som patienter. Att ha bra flöden inom djursjukhuset är väsentligt både från praktisk och smittskyddssynpunkt.

De olika rummen har färgsättning efter risk. Inredning och utrustning är utformad på ett sätt som gynnar smittskyddet. Det ska vara lätt att hålla rent och det finns rörelsedetektorer för belysning och vatten för att undvika ”smutsiga fingrar”. Vattnet i kranarna i utrymmen med risk för smittspridning är skilt från dricksvattenledningsnätet med en luftspalt för att förhindra att mikroorganismer sprids utanför djursjukhuset via vattnet.

Även på hästkliniken kommer det att bli betydligt enklare att hantera patienter med smittrisk. Där finns en lång rad med hästboxar som har egen ingång utifrån.

HUR HAR DEN STORA flytten gått till? Ni är ju igång här från första dagen.

– Vi har haft hjälp av en konsultfirma som skött logistiken. Den sista veckan har alla, ca 200 personer, packat och förberett allt. Helgen före flytten blev ganska intensiv och personalen har jobbat stenhårt. All inredning är ny, det är inga möbler t ex som flyttats med. Sammanlagt har den fysiska flytten tagit tio dagar. Under den tiden har vi inte haft stängt någon dag utan tagit emot akutfall hela tiden. Lokalerna på gamla KC kunde inte tömmas på patienter pre-

Jämthundsvalpen Zack som blivit påkörd av en bil var en av de första smådjurspatienterna. ”Vi är på återbesök efter bilolyckan och fick komma till det nya djursjukhuset denna gång” berättar Per och Ann-Christine Wikstrand från Järbo.

cis inför flytten. Det är inte lämpligt att flytta intensivvårdspatienter t ex, berättar Henrik medan vi vandrar från avdelning till avdelning.

Rebecca Danielsson, ”idisslardoktorand”, var en av de första som besökte hästkliniken. Hennes häst heter Inka.

Vad blir den allra största skillnaden nu mot tidigare?

– Allt. Självklart är de nya byggnaderna helt annorlunda i många avseenden. Jämfört med ett ”vanligt” djursjukhus är här betydligt mer utrymme överallt för att studenterna också ska få plats. Det är också betydligt mer välplanerat än gamla KC med få korsande flöden.

– Vi kommer att få betydligt större kapacitet inom kirurgi, framför allt på smådjur, och vi

har det allra senaste inom bildiagnostik, fortsätter Henrik entusiastiskt och tillägger att det kommer att finnas möjlighet att sälja externa MR-undersökningar, även till sjukvården för människor.

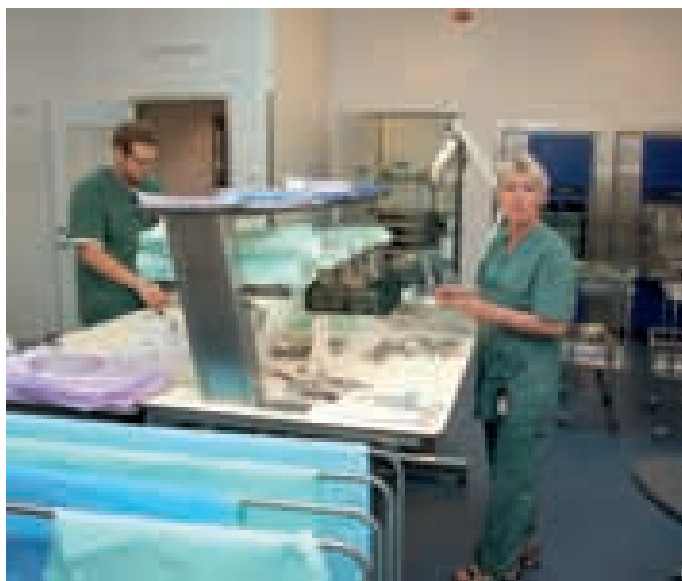
NÄSTA ANHALT är klinisk kemi, den enda avdelning som behövde stänga ett par dagar innan de kunde komma igång med sin verksamhet igen.

I den nya stallbyggnaden har hästar som utgör en smittrisk egen ingång till boxen.

UDS svar på Röda Rummet. Behandlingsrummen på smådjursavdelningen har färg efter risk.

”Snart är allt upppackat och klart”, Mattias Pedersen och Lena Hinderson organiserar bland allehanda instrument.

Väntrummet för hundar har möbler med ”grottor” så att oroliga djur kan komma undan lite.

Så här såg modellen ut och nu är hela bygget klart.

– Det sista som hände var att det blev strömavbrott på ”labbet”, något som naturligtvis inte får hända. Vi har många externa kunder och ett avbrott kan bli kostsamt. Här har vi reservkapacitet på el för hela djursjukhuset vilket känns väldigt bra, säger Henrik.

När han berättar om den stora flytten låter det som om allt bara flutit på utan manke-mang. Kan det verkligen vara möjligt?

– Det är klart att inte allt fungerar perfekt från första stund. Det är en mängd saker som måste justeras vartefter, både mindre och större förändringar, och vi har ett system för felanmälan. Det kan handla om enkla saker som att en dörr är felvänd eller att belysningen inte tänds, till att golv är för hala och måste gjutas om. Självklart kommer det att dyka upp saker underhand som måste fixas. Sommaren får betraktas som en inkörningsperiod, säger Henrik.

En olöst fråga, som egentligen inte tillhör UDS, är förvaring av personalhundar. Tidigare har många haft med sig hunden in på jobbet men nu är det slut med det. Smittskyddet kommer i första hand.

DET NYA BYGGET har kostat en stor summa pengar och UDS får en hyreshöjning från 15 till 45 miljoner kronor årligen. Det ställer krav på verksamheten.

– Huvuddelen av våra intäkter är patientavgifter, men vi kommer inte att höja avgifterna

för att hyran blir högre. I dagsläget håller vi ungefär samma priser som de kommersiella djursjukhusen. Vi är inte billigast och vi är inte snabbast, vi konkurrerar med kompetens. På

”HÖGSTA HENRIK”

Henrik Ericsson beskrevs i media som en outsider när han fick jobbet som ny chef på UDS efter Mia Runnérus. Henrik berättar att han sökte jobbet eftersom han tycker att det är stimulerande att leda en organisation, något han har erfarenhet av från sitt tidigare jobb som chef för veterinärenheten på länsstyrelsen i Uppsala och även i länsstyrelsens ledningsgrupp.

– Det är klart att det var lockande att söka det här jobbet med allt som kommer att hända här den närmaste framtiden, att få vara med och bygga upp ”nya” UDS, säger Henrik. Han har själv en bakgrund som forskare vid SLU och disputerade där 1997 i livsmedelshygien.

– Livsmedel, smittskydd och djurskydd har varit min huvudsakliga veterinära sysselsättning, men jag har även jobbat en del som distriktsveterinär och lite med smådjur, kommenterar Henrik meritlistan.

Dialekten avslöjar att han kommer från Gästrikland, närmare bestämt Gävle. Jobb och familjeliv ger inte så mycket utrymme för egna djur just nu, annars är det strävårig tax som gäller.

“Hoppsan, här slår dörrarna i varandra.” Det är inte allt som blivit helt rätt i detta jättebygge. Henrik berättar att det finns ett rapporteringssystem för saker som måste åtgärdas och att man får räkna med att allt inte fungerar perfekt den första tiden.

“Hur går det, får ni CTn färdig idag?” Montörerna från Siemens lovar att bli klara innan dagen är slut.

UDS har vi tillgång till de senaste forskningsrönen och på hästkliniken deltar vissa av forskarna i jourssystemet.

Henrik tillstår att kostnadsnivån är oroande, men understryker att med större kapacitet finns också möjlighet att intäkterna kan öka. Till en början kommer man att hålla samma personalstyrka inom djursjukvården, men de nya lokaler kommer att kräva en större serviceorganisation.

– Tiden och naturligtvis marknaden får utvisa hur personalkadern kommer att utvecklas.

En trång sektor har hittills varit legitimerade djursjukskötare, säger Henrik.

– Vi kan aldrig driva UDS som ett strikt kommersiellt djursjukhus. Det är helt andra förutsättningar som gäller för oss, t ex måste det finnas tid och plats för studenter och forskare. Men självklart fokuserar vi även på ekonomin. Att marknadsföra UDS är väldigt viktigt liksom att synas i olika sammanhang, avslutar Henrik och välkomnar samtidigt alla kolleger runt om i landet att komma och hälsa på och göra ett studiebesök. ■

Dogleggs stabilisations-system för bogled

Unikt prefabricerat bandage vid behandling av bogledsinstabilitet. För stabilisering, smärtlindring och effektivt stöd. Patientsäker, ekonomisk, flexibel, och användarvänlig.

www.scandiop.se

Generalagent för
DogLeggs i Skandinavien.

Läkemedelsbiverkningar hos djur 2013, del 2

Biverkningar rapporterade hos hund

I Svensk Veterinärtidning nummer 7/14 redogjordes för biverkningar rapporterade hos häst, nöt, får och gris under 2013. Följande artikel redovisar biverkningarna som anmäldes för hund under samma år. Liksom i tidigare sammanställningar dominerar vaccinationsreaktionerna hos hundarna.

VACCINATIONSBIVERKNINGAR

Av de biverkningsrapporter som anmäldes för hund under 2013 rör de flesta vaccinationsbiverkningar (grupp QJ). De basvacciner som finns för hund inkluderar vacciner mot valpsjuka, smittsam leverinflammation (HCC), parvovirusinfektion och kennelhosta. Till detta kommer vacciner mot herpesvirusinfektion, rabies, leptospiros och leishmania. Under 2013 introducerades även ett vaccin mot borrelios.

I Tabell 1 ges en översikt av de rapporterade vaccinationsbiverkningarna. De flesta rapporterna rör Nobivac DHPPi vet följt av Nobivac KC vet och Trilyme. Det framgår att det biverkningsmönster som ses för Nobivac KC vet skiljer sig markant från de mönster som ses hos andra vacciner. För Trilyme rör de flesta biverkningsrapporterna lokala reaktioner på injektionsplatserna. Vad gäller Eurican Herpes 205 vaccineras tikar mot hundens herpesvirus under dräktigheten. Antikroppar förs sedan över till de nyfödda valparna via kolostrum.

FOTO: CHERAMIE PHOTO

FIGUR 1. Biverkningstexterna i FASS Vet och produktresumén för Trilyme uppdateras för närvarande så att det framgår att det på injektionsställena kan förekomma svullnader på upp till 15 cm i diameter.

För Nobivac KC vet, som administreras intranasalt och som innehåller levande *Bordetella bronchiseptica* och levande hundparainfluenzavirus, sågs ett biverkningsmönster där symtomen i de flesta fall orsakas av en rinit (Tabell 1). Det anges i Fass Vet och i produktresumén för Nobivac KC vet att biverkningar från de övre luftvägarna i form av hosta, nysningar och rosslingar kan förekomma. De rapporterade biverkningarna var som regel relativt lindriga. I en del fall var dock symtomen allvarliga och biverkningsförloppen utdragna. Hos två hundar som av misstag injicerades subkutant

med Nobivac KC vet sågs i det ena fallet ingen och i det andra fallet en lindrig svullnad på injektionsstället. Liksom tidigare år har biverkningar för Nobivac KC vet under 2013 års rapportering anmälts enbart för vuxna hundar (medelåldern var fyra år), vilket kan antas bero på att det huvudsakligen är vuxna hundar som ges detta vaccin. Både långnosiga och kortnosiga hundar finns med i rapporteringen. Incidensen var 6,9 rapporter per 10 000 vaccinationer.

För Trilyme anmäldes under året 16 biverkningsrapporter, som främst rör lokala reaktioner på injektionsplatserna. ➤

➤ Reaktionen beskrivs som hårda svullnader av varierande storlek, från ett par centimeter i diameter upp till ca 15 centimeter i diameter. De är inte ömma och de tycks inte nämnvärt besvära hundarna.

I ett fall har svullnaden punkterats och då visats innehålla blod och vita blodkroppar (neutrofiler). Det anges i biverkningstexterna i Fass Vet och produktresumén för Trilyme att det på

injektionsställena kan förekomma övergående svullnader, men av en mycket mindre storlek (max 7 mm i diameter) än dem som rapporterats till Läkemedelsverket. För närvarande pågår en

Tabell 1. ÖVERSIKT AV VACCINATIONSBIVERKNINGAR HOS HUND UNDER 2013.

Preparat	Antal rapporter	Incidens ^a	Symtom
Nobivac DHPPi vet	39	1,1	Hos de flesta hundarna sågs svullnad i huvudet, ibland med bleka slemhinnor, urtikaria, erytem och klåda över delar av kroppen samt kräkningar och/eller diarré. I några fall reaktioner på injektionsstället. I ett fall polyartrit. I ett fall trombocytopeni med blödningar, vilket resulterade i att hunden avlivades. I två fall parvovirusenteriter hos vaccinerade hundar (avsaknad av förväntad effekt). Två fall av pinscherreaktioner.
Nobivac KC vet	19	6,9	Hos de flesta hundarna sågs rinit och dyspné, med näsflöde, nysningar, harklingar, snörvlingar, hosta och inåtdragna andningar. Hos en hund sågs en allergisk reaktion med svag puls och bleka slemhinnor. Hos två hundar som av misstag injicerades subkutant sågs i det ena fallet ingen och i det andra fallet en lindrig svullnad på injektionsstället.
Trilyme	16	13,3	Hos tolv hundar sågs på injektionsställena lokala reaktioner i form av hårda svullnader, från ett par cm i diameter upp till ca 15 cm i diameter. Hos tre hundar rapporterades trötthet ett par dagar efter vaccinationerna. En hund reagerade med feber och kräkningar under två dagar efter vaccinationen.
Nobivac Pi vet	10	0,6	Hos några hundar sågs inom 5–10 minuter sänkt allmäntillstånd med bradykardi, takypné, svullnad i huvudet, klåda och ataxi. Hos några hundar sågs reaktionerna först efter 1–2 timmar, med symtom som oro, kräkningar, svullnad i huvudet, klåda, erytem och ödem.
Eurican DHPPi2 vet	7	2,9	Hos fyra av hundarna sågs anafylaxi/kollaps med hypotension och bleka slemhinnor. Två av hundarna kunde inte resa sig. Hos två av hundarna även kräkningar. Hundarna återhämtade sig snabbt. Hos två hundar svullnad/angioödem efter 2–3 timmar. En hund som vaccinerades vid tre månaders ålder kom två veckor senare till klinik i mycket dålig kondition. Hunden avlivades och obduktion visade HCC.
Eurican Herpes 205	6	15,2	Flera tikar som vaccinerats under dräktigheten födde valpar som var döda vid födseln eller valpar som dog inom ett par dagar med tecken på infektion orsakad av hundens herpesvirus ("fading puppy syndrome").
Nobivac Rabies vet	5	1,4	Hos två hundar sågs nedsatt allmäntillstånd, svullnad och klåda i huvudet. En hund reagerade med bradykardi och bleka slemhinnor. Den återhämtade sig inom 15–20 minuter. Hos en hund sågs kräkningar och feber efter ett dygn. Flera hundar rapporterades ha fått klåda på injektionsstället.
Nobivac DHP vet	1	-	Hunden fick efter ett par timmar svullnad i huvudet. Den fick kortison och var återställd nästa dag.
Rabisin vet	1	-	Efter 1,5 timme snabbt övergående urtikaria i huvudet och på ryggen samt klåda. Opåverkat allmäntillstånd.
Canileish	1	-	Svullnad i huvudet, klåda och trötthet. Hunden fick kortison och återhämtade sig då snabbt.
Nobivac DHPPi vet + Nobivac Rabies vet	1	-	Klåda och fukteksem på injektionsplatsen.
Nobivac Pi vet + Nobivac Rabies vet	1	-	Erytem i huvudet, röda ögon och upprepade kräkningar. Hunden fick kortison. Den var trött hela dagen men återhämtade sig på kvällen.
Eurican DHPPi2 vet + Nobivac Rabies vet	1	-	Efter 15 minuter flera kräkningar. Ingen svullnad. Återställd utan behandling.
Nobivac DHPPi vet + Nobivac Rabies vet + Nobivac Lepto vet	1	-	Svullnad på injektionsplatsen. Ca 10–15 cm i diameter. Ej ömt.
Nobivac DHP vet + Nobivac KC vet	1	-	Efter 30 minuter kräkning. Efter 2,5 timme svullnad i huvudet och klåda. Hunden återhämtade sig efter ett par timmar.

^a Antal rapporter per 10 000 vaccinationer.

uppdatering av dessa texter så att det framgår att det kan förekomma svullnader upp till 15 cm i diameter (Figur 1). Incidensen var 13,3 rapporter per 10 000 vaccinationer.

För Eurican Herpes 205 finns ett par rapporter där det meddelas att tikar som vaccinerats efter parningen och sedan någon vecka före beräknad valpning, därefter fött valpar som varit döda eller dött något till några dygn efter partus, med symtom på herpesinfektion (slöhet, svaghet, sekret från nosen, blödningar i munnen, kramper, bukömhet: "fading puppy syndrome"). Det är troligt att nivåerna av antikroppar i kolostrum hos de vaccinerade tikarna varit för låga för att förhindra herpesinfektion hos valparna. Incidensen var 15,2 rapporter per 10 000 vaccinationer.

Det framgår av Tabell 1 att incidensen biverkningar för de övriga vaccinerna varierar mellan 0,6 och 2,9 rapporter per 10 000 vaccinationer. Dessa siffror är i nivå med dem som har rapporterats i Sverige under tidigare år. Erfarenheter från veterinärmedicinsk (och även humanmedicinsk) biverkningsrapportering indikerar dock att det finns en avsevärd underrapportering.

Symtombild

I de flesta fallen reagerade hundarna med liknande spektra av symtom. Den vanligaste biverkningen var att hundarna en kort tid efter vaccinationerna (ca 15 minuter – 1,5 timme) svullnade upp kring nosen och runt ögon och öron. Ibland sågs även symtom som blekhet, klåda, urtikaria, erytem, kräkningar och/eller diarré. I några fall sågs mycket allvarliga reaktioner.

För Eurican DHPPi2 rapporteras att flera hundar reagerat med en snabbt uppträdande anafylaxi med svag puls och bleka slemhinnor. Hundarna återhämtade sig sedan snabbt. Det har i den tidigare svenska biverkningsrapporteringen kommit in flera rapporter där hundar reagerat med liknande chockreaktioner. Det är inte känt varför just detta vaccin är benäget att ge dessa reaktioner.

Ras, ålder och kön

Ett brett spektrum av hundraser finns

med i biverkningsrapporteringen och oftast finns det bara en rapport för respektive ras. De raser för vilka biverkningar rapporterats hos två eller flera hundar anges nedan: mops – fem rapporter (Figur 2), chihuahua – fyra rapporter, kinesisk nakenhund och golden retriever – tre rapporter vardera, dvärgpudel, dvärgschnauzer, yorkshire terrier, pinscher, tibetansk spaniel, labrador retriever, shetland sheepdog och springer spaniel – två rapporter vardera. För blandrashundar finns 15 rapporter. Sammanställningen indikerar att det finns en överrepresentation för små hundraser och detta har även varit fallet för tidigare års rapporteringar i Sverige.

Undersökningar från andra länder, såsom England och USA, visar även klart att låg kroppsvikt är en predisponerande faktor för vaccinationsbiverkningar. Det är möjligt att det dessutom kan finnas en genetisk predisposition hos en del hundraser.

När det gäller hundarnas ålder gällde de flesta rapporterna valpar upp till ca tre månaders ålder, följt av ett år gamla hundar. Detta kan relateras till de vaccineringsscheman som främst tillämpas för hund, med grundvaccineringar vid tolv veckors och eventuellt även vid åtta veckors ålder samt vid ett års ålder. 57 procent av biverkningsrapporterna rörde tikar och 43 procent rörde hanhundar.

Biverkningsmekanismer

Vaccinationsbiverkningar är oftast immunologiskt betingade. Den allvarligaste effekten är en anafylaktisk chock, som hos hund, liksom hos andra arter, karakteriseras av en kardiovaskulär kollaps med allmän vasodilatation och symtom såsom sänkt blodtryck, bleka slemhinnor, bradykardi och svag puls.

Det finns i materialet två biverkningsrapporter om "pinscherreaktioner" hos (mellan)pinschrar som vaccinerats med Nobivac DHPPi vet. Dessa reaktioner har uppmärksamats främst i Sverige och Finland, och på senare år även i Tyskland, och ses hos pinscher och ibland även hos dvärgpinscher. Reaktionerna debuterar cirka nio till tolv dagar efter vaccinationerna och karakteriseras av beteendeförändringar såsom oro, aggressivitet, ljus- och ljudkänslighet

FIGUR 2. Mopsen var den hundras som förekom i flest vaccinationsbiverkningsrapporter under 2013.

samt neurologiska rörelsesymtom, som kan variera i allvarlighetsgrad från lätta skakningar till kraftiga epileptiforma anfall. Reaktionerna tycks främst uppträda då hundarna vaccinerats för första gången och då det finns en valpsjukkompont med i vaccinet. Reaktionerna framkallas troligen av en vaccinär encefalit. Varför dessa drabbar pinscher och dvärgpinscher är inte klarlagt men det antas bero på en ärftlig immunologisk egenhet inom pinscherpopulationerna. Biverkningarna är välkända bland uppfödare och ägare av pinscher och dvärgpinscher men de rapporteras sällan till myndigheterna.

ANTIPARASITÄRA MEDEL

Pyretroider

Inom gruppen antiparasitära medel finns 15 biverkningsrapporter om att hundar reagerat på Scalibor vet halsband, som innehåller pyretroiden deltametrin som aktiv substans. De negativa reaktioner som rapporterats är främst neurologiska biverkningar, inkluderande vinglighet, spasmer, muskelkramper och rörelsesvårigheter. Symtomen uppträdde varierande tidsperioder efter att halsbanden applicerats – från ett par timmar till någon vecka. Symtomen upphörde som regel inom något dygn efter att halsbandet tagits av. I ett par fall rapporterades hudlesioner inkluderande rodnad, urtikaria och alopeki, främst på halsen vid ▶

- platsen för halsbandet och ”allmänna biverkningar”, med symtom som ned-satt allmäntillstånd, trötthet, anorexi och svaghet. I en rapport meddelas att en tik som haft ett Scalibor vet halsband under dräktigheten födde en valp med ett deformerat skallben och en valp med en öppen bukvägg. Det går inte att avgöra om Scalibor vet-halsbandet har något med missbildningarna att göra.

Tre rapporter rör Seresto vet halsband som innehåller pyretroiden flumetrin och även imidakloprid som aktiva komponenter. Det första fallet rör en hund som blev kraftigt påverkad och ostadig samt tappade pälsen runt halsbandet, där den även fick svår klåda och irritation. Det andra fallet rör en hund som reagerade med nacksmärtor, som upphörde efter det att halsbandet avlägsnats. I det tredje fallet rapporteras bristande effekt avseende fästingprofylax hos familjens ena hund men inte hos familjens andra hund.

En rapport rör en hund som behandlades med Exspot vet spot-on, som innehåller pyretroiden permetrin som aktiv komponent. Hunden reagerade med kramper under två timmar. Den tvättades med diskmedel varvid krampanfallen upphörde (Figur 3).

Biverkningsmekanismer

Deltametrin, permetrin och flumetrin tillhör gruppen pyretroider, som hos husdjur används för att bekämpa arthropoder (fästingar, loppor, löss, knott, myggor). Pyretroiderna verkar hos arthropoderna genom att öppna spänningsberoende natriumjonkanaler i nerver, vilket leder till neuronal membrandepolarisation. Det är troligt att man hos de hundar där neurologiska biverkningar ses får en så stor hudabsorption av pyretroiderna att systemeffekter erhålls. Mekanismerna för effekterna på de neuronala funktionerna hos hundarna är liknande dem som föreligger hos arthropoderna.

Hudlesionerna kan antas ha en allergisk genes. Det har i den tidigare svenska biverkningsrapporteringen anmälts ett avsevärt antal negativa reaktioner hos hundar som behandlats med pyretroider, med symtom liknande dem som angivits här. Imidakloprid (som förutom flumetrin finns i Seresto vet) har en affi-

FOTO: CAMERON WHIMMAN

FIGUR 3. En hund som behandlades med Exspot vet spot-on reagerade med kramper. Den tvättades med diskmedel varvid krampanfallen upphörde.

nitet för specifika kolinerga nikotinreceptorer som finns hos parasiter men saknas hos däggdjur, hos vilka substansen har en mycket god säkerhetsmarginal.

Makrocycliska laktoner

Det finns 15 biverkningsrapporter för hundar som fått preparat som innehåller makrocycliska laktoner. Dessa är verk-samma både mot rundmaskar (nematoder) och mot ektoparasiter (artropoder) och benämns därför endektocider. Sju av rapporterna rör biverkningar hos hundar som behandlats med Stronghold spot-on (selamektin). I tre av fallen sågs nervösa symtom som skakningar, slöhet och oro samt vinglighet och ryckighet i kroppen. Hos två hundar rapporterades lokala reaktioner på applikationsplatserna (i det ena fallet en djup pyodermi och feber, i det andra fallet klåda och vätskande lesioner av en enkronas storlek). En hund reagerade med kräkningar. Hos en hund med klåda och håravfall misstänktes sarkoptesskabb, vilket verifierades med ett blodprov. Behandling sattes in med Stronghold spot-on, men utan att någon förbättring kunde ses. Hunden fick då i stället Advocate spot-on varvid symtomen försvann.

Det finns två rapporter för Milbemax

vet-tabletter (milbemycin-oxim + prazikvantel). Båda hundarna reagerade med trötthet och en hund även med ataxi två till tre dagar efter behandlingarna. En hund som fick Interceptor (milbemycin-oxim; tabletter) kräcktes efter tre till fyra timmar och blev sedan loj och vinglig på benen. Den återhämtade sig efter två till tre dagar.

Det finns fyra rapporter för Advocate spot-on (moxidektin + imidakloprid). I det första fallet reagerade hunden med tilltagande aggressivitet under behandlingen. I det andra fallet reagerade den under fyra timmar efter behandlingen med en beteenderubbning (den ”jagade svansen” och var stirrig och stressig). I det tredje fallet blev hunden kraftigt påverkad med skakningar och hässningar dagen efter behandlingen. I det fjärde fallet reagerade hunden med kräkningar, vilket enligt djurägaren kan ha berott på att den av misstag fått i sig en del av preparatet oralt efter en felaktig applikation. I en rapport meddelas att en hund som slickat ryggen på en kalv som behandlats med Ivomec Pour on vet för nötkreatur (ivermektin) efter ca tolv timmar reagerade med ataxi och blindhet. Symtomen försvann efter ett par dagar.

Biverkningsmekanismer

Selamektin, milbemycin-oxim, moxidectin och ivermektin är makrocycliska laktoner, som hos parasiterna har en affinitet för GABA- och glutamatreglerade inhibitoriska kloridjonkanaler i nerver. Hos däggdjur begränsar blod-hjärnbarriären upptaget av de makrocycliska laktoner i CNS.

I de fall där hundar reagerar med neuronala symtom får man anta att det har tagits upp så mycket av substanserna över blod-hjärnbarriären att det framkallat en inhibitorisk effekt på den GABA-reglerade neuronala transmission som finns i hjärnan hos däggdjur. Det finns i den tidigare svenska biverkningsrapporteringen flera rapporter om biverkningar hos hundar som fått makrocycliska laktoner. Prazikvantel (som förutom milbemycin-oxim ingår i Milbemax vet) är huvudsakligen verksamt mot bandmask. Prazikvantel ändrar kalciumpermeabiliteten över parasiternas tegment och har generellt en låg toxicitet hos däggdjur.

Fipronil

Sex rapporter rör Frontline vet spot-on, som innehåller fipronil som aktiv komponent, och två rapporter rör Frontline Comp spot-on, som förutom fipronil innehåller (S)-metopren som aktiva komponenter.

Beträffande Fipronil spot-on: En hund fick en djup dermatit på applikationsplatsen. En hund fick i samband med behandlingen kraftig klåda och dermatit. En hund fick ett stort epileptiskt anfall. En hund visade efter behandlingen symtom såsom tung andning, vinglighet, slöhet och stirrande blick. Hunden badades varvid symtomen avtog. Hos en hund beskrevs symtomen som "verkar hängig", "smärtpåverkad vid beröring", "rädd för att något ska göra ont" och "ville inte hoppa upp på saker eller gå i trappor". Hunden tvättades med diskmedel (YES) varvid symtomen upphörde. En hund kräktes vid ett tillfälle och visade sedan symtom som "ovilja att gå på promenad", "sprang fram och tillbaka", "ryckte till vid minsta ljud" och "ägaren upplevde att hunden hallucinerade". Hunden schamponerades varvid symtomen avtog.

Beträffande Frontline Comp spot-on: En hund blev röd och svullen på applikationsplatsen. Hunden badades och symtomen försvann inom ett dygn. En hund tappade aptiten, "visade konstiga rädslor", "vägrade träna och leka" och "går med svansen mellan benen" (Figur 4). Hunden badades och tillfrisknade efter ett par dagar. Det finns i den tidigare svenska biverkningsrapporteringen flera meddelanden om hudaffektioner och neurologiska symtom hos hundar som behandlats med fipronil.

Övriga antiparasitära medel

Det finns tre biverkningsrapporter för Droncit vet injektionsvätska (prazikvantel). I två av dessa rapporter meddelas att lokala reaktioner setts på injektionsställen. I den tredje rapporten meddelas att en hund fick blodiga diarréer under två dagar efter avmaskningen. Symtomen försvann utan behandling. En 1,5 månad gammal dvärgpudeln började dagen efter avmaskning med Banminth vet (pyrantel) hänga med huvudet. Vid undersökning på klinik efter ett par dagar konstaterades

enkelsidigt vestibularissyndrom med "head tilt" åt vänster (hunden lutade huvudet åt vänster). Den blev efter ca en vecka helt återställd. Det är oklart om symtomen är relaterade till avmaskningen. En hund som avmaskades med Certifect spot-on (innehåller fipronil, amitraz och S-metopren) reagerade med rastlöshet, irritation och tecken på ångest. Hos en kull valpar som vid tre veckors ålder avmaskats med Axilur vet (fenbendazol) konstaterades efter ca tre veckor riklig förekomst av spolmask (*Toxocara canis*) (dvs avsaknad av förväntad effekt, "lack of expected efficacy").

NSAID

Inom gruppen "QM – Rörelseapparaten" finns 37 rapporter som rör icke-steroida antiinflammatoriska medel (NSAID). 20 av dessa fall rör meloxicam (18 st Metacam, 2 st Rheumocam), elva rör karprofen (5 st Rimadyl vet, 3 st Norcarp, 2 st Canidryl, 1 st Carprodyl), fyra fall rör cimicoxib (Cimalgex), ett rör robenacoxib (Onsior) och ett fall rör natrium-pentosan-polysulfat (Cartrophen vet).

De flesta rapporterna gäller hundar som fick kräkningar och diarréer, som i många fall var blodblandade. Detta gäller 13 av hundarna ►

FIGUR 4. En hund som behandlats med Frontline Comp spot-on tappade aptiten,

"visade konstiga rädslor" och "går med svansen mellan benen".

- som fick Metacam, de två hundar som fick Rheumocam, en av hundarna som fick Rimadyl vet, de två hundar som fick Canidryl, två av hundarna som fick Cimalgex, hunden som fick Carprodyl och hunden som fick Onsior.

Dödsfall

De flesta hundarna återhämtade sig, som regel efter intensivbehandling, men sex hundar dog eller avlivades i dålig kondition. Det gäller tre av hundarna som fick Metacam, en av hundarna som fick Rheumocam, hunden som fick Carprodyl och en av hundarna som fick Cimalgex.

En av hundarna (dvärgspets) som behandlades med Metacam (på grund av misstänkt diskbräck) fick dag ett på morgonen en injektion av Metacam och därefter dag två på morgonen ytterligare en injektion av Metacam. Hunden fick senare samma dag blodiga diarréer. Hundens tillstånd försämrades snabbt och den dog sent på kvällen.

En annan av hundarna (grand danois) som behandlades med Metacam (på grund av metafysär osteopati) fick under sex dagar Metacam oral suspension. Dagen efter behandlingens inledning började hunden kräkas en till två gånger per dag och behandlingen avbröts därför efter fyra dagar. Efter ytterligare fyra dagar började hunden bli allmänpåverkad med nedsatt aptit, kräkningar, sparsam svart avföring och tecken på buksmärta. Ultraljud och röntgen på djursjukhus visade fri gas och vätska i buken och vid provlaparotomi sågs en stor ruptur i duodenum och en kraftig peritonit. Beslut togs om avlivning.

En annan av hundarna (blandras, 2,7 kg) som behandlades med Metacam (på grund av tandproblem) fick dag ett åtta droppar Metacam oral suspension (1,5 mg/ml). Dagen därpå fick hunden fyra droppar. Den började samma dag kräkas och fick blodig diarré och dog senare på dagen.

Hunden (blandras, 16 kg) som fick Rheumocam oral suspension behandlades på grund av en sårskada. Efter tre dagars behandling fick hunden diarré som blev blodig. Den togs in på klinik i mycket dålig kondition och beslut togs om avlivning.

FOTO: ATLANTA GREG

FIGUR 5. Hos en hund som fick Cartrophen vet sågs trötthet, apati, vinglighet och håla ett par timmar efter injektionen.

Hunden (pyrenéerhund) som fick Carprodyltabletter behandlades på grund av en artros. Efter drygt två veckors behandling fick den kräkningar och diarré och behandlingen avbröts. Två dagar senare blev hunden mycket dålig och fick blodiga kräkningar och blodig avföring. Den togs till en klinik men var död vid ankomsten dit.

Hunden (golden retriever) som fick Cimalgex tuggtabletter behandlades på grund av en artros. Efter fyra dagars behandling fick hunden diarré (inte med blod) och ville inte äta varför behandlingen avbröts. Hunden togs två dagar senare till klinik. Ingen avföring eller kräkning noterades under dagen. Hunden kissade på eftermiddagen och kvällen och sov lugnt på natten. Den hittades död på morgonen utan föregående symtom. Obduktion visade rikligt med blodblandad vätska i bukhålan. Inga synliga rupturer eller perforationer kunde påvisas.

Övriga reaktioner

Hos en hund som behandlats med Rimadyl vet under en period rapporterades leverskada och njursvikt. Leverskada rapporterades också hos en hund som behandlats med Metacam. Hos en hund som under en längre period fått Rimadyl tuggtabletter sågs en kraftig sänkning av antalet trombocyter och intermittent

näsblod. Hos två hundar som fått Norocarp injektionslösning och en hund som fått Metacam injektionslösning rapporterades lokala reaktioner på injektionsplatserna. Hos en hund som fått en injektion av Norocarp sågs efter en vecka subkutana ödem. En hund som fick Metacam oral suspension började efter ett till två dygn kliä sig och svullna upp i ansiktet. Hos den hund som fick Cartrophen vet sågs trötthet, apati, vinglighet och håla ett par timmar efter injektionen (Figur 5). Symtomen försvann inom två dygn.

Verkningsmekanism

NSAID är bland de mest använda läkemedlen, men ingen av de tillgängliga substanserna är idealisk från biverkningsynpunkt. De flesta kan ge avsevärda negativa reaktioner, hos hund främst i form av gastrointestinala ulcerationer. De huvudsakliga farmakologiska egenskaperna hos NSAID, dvs de analgetiska, antiinflammatoriska, antipyretiska och trombocyttaggregationshämmande effekterna, är relaterade till substansernas primära verkningsmekanism. Den består av en hämning av cyklooxygenas (COX-1 och COX-2), som är aktivt i den initiala metabolismen av arakidonsyra till prostaglandiner och tromboxaner. I mag-tarmslemhinnan är COX-1 ansvarigt för syntesen av prostaglandi-

ner, som hämmar syrasekretion, ökar mukusproduktion och därigenom skyddar slemhinnan. Hämmning av COX-1 i mag-tarmslemhinnan kan ge dyspepsi, illamående, kräkningar och diarré och i en del fall även ulcerationer och erosioner. Hos hund ses skador främst i slemhinnan i mage och duodenum, men ibland ses skador även i andra delar av gastrointestinkanalen.

Njurarnas produktion av prostaglandiner är under normala förhållanden låg och NSAID har då relativt liten effekt på njurarna. För att en normal hemodynamik ska vidmakthållas vid sänkt blodflöde ökar emellertid syntesen av vasodilaterande prostaglandiner i njurarna. Denna prostaglandinsyntes är huvudsakligen COX-2-reglerad. En NSAID-inducerad hämmning av COX-2 i njurarna kan i sådana fall leda till vasokonstriktion med njurskador och rubbningar i salt- och vattenbalans som följd. Det är också känt att NSAID kan ge leverskador. Dessa är ofta oberoende av dos och ses bara hos ett fåtal individer (idiosynkrasi). Mekanismen för leverskadorna är inte känd i detalj, men det antas att NSAID hos känsliga individer kan bilda reaktiva metaboliter som binds till cellulära proteiner. Dessa kan komma att fungera som immunogener och framkalla en immunologiskt betingad leverskada. NSAID påverkar aggregationen av trombocyter, främst genom att hämma den COX-1-beroende bildningen av tromboxan A₂. Vid NSAID-terapi kan ibland blödningar ses som en följd av denna effekt. Kutana biverkningar är oftast en följd av immunologiska reaktioner och är vanligt förekommande vid läkemedelsbehandlingar, inkluderande NSAID-terapi.

NERVSYSTEMET

I en rapport meddelas att en hund som sederades med Dexdomitor (dexmedetomidin) + Dolorex vet (butorfanol) fick ett epileptiskt anfall och sedan var medvetslös under en till två minuter. En hund som fick Domitor vet (medetomidin) + Dolorex vet + Ketaminol vet (ketamin) inför ett ingrepp i munnen och därefter fick Antisedan vet (atipamezol) vaknade inte förrän efter 45 minuter. En hund som sederades med

Dorbene vet (medetomidin) + Butamidol vet (butorfanol) och därefter fick Atipam vet (atipamezol) fick tecken på en akut leverskada (förhöjt ALAT). Levervärdena sjönk sedan ganska snabbt, men de var fortfarande inte helt normala vid återbesöket efter en vecka. En hund som inför en kastration sederades med Domitor vet + Dolorex vet och sedan sövdes med Propolipid (propofol) fick i slutet av operationen plötsligt ett hjärtstopp som inte gick att häva och hunden dog. En hund som sederades med Cepetor vet (medetomidin) + Butador vet (butorfanol) och även gavs Prednisolon (mot inflammation) fick efter fyra dagar mycket låga blodvärden/anemi, som tolkades som en autoimmun reaktion. Blod och prednisolon gav ingen regeneration och hunden avlivades. En hund fick en kraftig hypotension ca en minut efter en lokalbedövning i gingiva med Xylocain adrenalin. Blodtrycket normaliserades efter infusion av Ringeracetat + Hesra (blodsubstitut och plasma-proteiner).

Det finns nio rapporter för Pexion (imepitoin) som är ett antiepileptikum. Rapporterna rör främst hundar där rätt dos varit svår att ställa in och resultatet då blivit antingen stor trötthet eller avsaknad av förväntad effekt (fortsatta

epileptiska anfall). Hos en hund som behandlades med Fenemal på grund av kramper sågs efter ca fyra månaders terapi pancytopeni och som en trolig följd av detta en pneumoni. Hunden behandlades med antibiotika och fick mot kramperna Pexion i stället för Fenemal varvid blodbildningen normaliserades.

En hund som kom åt att slicka i sig blod från en häst som avlivats med Euthasol vet (pentobarbital) fick ataxi och kramper, men återhämtade sig efter ett par timmar. I en rapport meddelas att en hund, som inför en avlivning premedicerades med Plegicil vet och Dolorex vet och därefter gavs pentobarbital, exciterade kraftigt under ca 20 sekunder innan den dog.

URIN- OCH KÖNSORGAN

Inom gruppen "QG – Urin- och könsorgan" finns två biverkningsrapporter för Alizin vet (aglepriston, abortivum) som i båda fallen gäller bristande effekt. I det ena fallet födde den behandlade tiken fyra pigga valpar (Figur 6), i det andra fallet födde den behandlade tiken en levande valp, som dock dog efter ett dygn. En tik som fick Galastop vet (kabergolin) mot skendräktighet reagerade med kräkningar, aptitlöshet och tecken på leverskada. En annan tik som ►

Foto: PHB.cz.

FIGUR 6. I ett fall födde en tik fyra pigga valpar efter behandling med abortpreparatet Alizin vet.

- fick Galastop vet reagerade med skakningar, hyperventilering och dregling. Hos en tredje tik som fick Galastop vet försvann inte skendräktigheten, utan tiken hade fortsatt mjölkproduktion (dvs "lack of expected efficacy"). Hos en hanhund som fick Ypozane tabletter (osateronacetat) mot prostatabelsvär sågs en tilltagande polyuri och diabetes mellitus diagnostiserades. Den behandlande veterinären framför misstanken att diabetes mellitus kan vara en biverkan av Ypozane vet.

ÖGON OCH ÖRON

Inom gruppen "QS – Ögon och öron" finns sex rapporter om hundar som fått kraftigt nedsatt hörsel eller blivit döva efter behandling med antiinfektiva örondroppar (Canaural vet i fem fall, Surofan vet i ett fall). Det finns i den tidigare svenska biverkningsrapporteringen flera meddelanden om hörselnedsättning och dövhet efter behandling med antiinfektiva örondroppar. Det är troligt att hörselnedsättningen i de flesta fallen framkallas av reaktioner i ytter- eller mellanörat som gör att ljud inte förmedlas in till innerörat (konduktiv hörselnedsättning).

I två rapporter meddelas att hundarna reagerat med irritation och rodnad i ytteröröronen efter behandling med Canaural vet.

ANTIBIOTIKA

En hund som fick Doxyferm (oxytetracyclin) fick en allergisk reaktion med svullnad och klåda i ansiktet, bleka slemhinnor och hög puls. Symtomen försvann efter ca en timme. Hos en hund som fick Cefavet vet (cefalexin) sågs klåda i ansiktet runt munnen. Hos en hund som fick Clindabuc vet tabletter (klindamycin) och Cortavance kutan spray (hydrokortison) på grund av pyodermi och allergisk dermatit sågs ett skrotalt ödem med ulcerationer samt erytematösa ljumskar. Efter utsättning av medicineringen och behandling med prednisolon avtog symtomen. Den rapporterade veterinären anger att det är möjligt att Clindabuc vet och/eller Cortavance kan ha orsakat de observerade reaktionerna.

En hund som fick Marbocyl vet

tabletter (marbofloxacin) blev skakig och trött under fyra timmar efter tablettgivan. Hos en annan hund som fick Marbocyl vet sågs beröringsmärtor, ledömhet och ett ändrat törstmönster, som den rapporterade veterinären misstänker kan vara läkemedelsbetingade. En hund som fick Dihydrostreptomycin vet tabletter reagerade med diarré.

ÖVRIGT

Det finns fem rapporter för Suprelorin implantat (deslorein), en gonadotropin-releasing-hormon-receptor-agonist (GnRH-agonist) som används för att framkalla tillfällig ofruktbarhet hos hanhundar. Hos den första hunden sågs ingen som helst effekt av Suprelorinimplantatet, vilket verifierades med ett testosteronprov. Ett andra implantat som administrerades till hunden visades också vara utan effekt. Den andra hunden som fick ett Suprelorinimplantat släpptes till en tik efter 6,5 veckor. Ägarna såg en parning och tiken blev dräktig. Hos den tredje hunden sågs efter sex månader ett 2 cm långt sår med en tydlig krater där Suprelorinimplantatet återfanns, i stort sett oförändrat till sitt utseende. Hos den fjärde hunden sågs efter fyra till sex veckor en kal reaktionslös fläck på platsen för Suprelorinimplantatet. Under den följande månaden utvecklades här total alopeki på ett område ca 5 cm i diameter, med ett centralt område på ca 1 cm med palpatoriskt atrofisk hud. Hos den femte hunden rapporterades att ca 9,5 månader efter administreringen av Suprelorinimplantatet var testiklarna fortfarande små och hunden hade gynekomasti, hypotyreos och seborré.

Hos en hund som fick Forthyron vet tabletter (levotyroxin) mot hypotyreos sågs hudförändringar som diagnostiserades som granulomatös och pyogranulomatös folliculit och dermatit (granulomatös mural folliculit). Tillståndet är sannolikt immunologiskt betingat. Det anges kunna vara läkemedelsinducerat och finns beskrivet bland annat i samband med tyroxinbehandling. Då Forthyronbehandling sattes ut spontanläkte hudlesionerna snabbt. Hos en hund som fick Leventa vet (levotyroxin) mot hypotyreos sågs epileptiska anfall. Då Leventa-

behandlingen avbröts upphörde de epileptiska anfällen.

Det finns fyra rapporter för hundar som fått Atopica vet kapslar (ciklosporin) mot atopisk dermatit. Hos den första av dessa hundar sågs i samband med Atopicabehandlingen ett aggressivt beteende (bland annat bet hunden matte i tummen och husse i ansiktet). Då Atopicabehandlingen upphörde blev hunden snäll igen. Den andra hunden, som hade diagnosen perivaskulär dermatit, fick efter ca två månaders Atopica-behandling allvarlig klåda. Hudbiopsier visade malign histiocytos. Atopica-behandlingen avbröts men hudproblemen fortsatte och stora delar av huden genomsattes av små polyper. Hunden avlivades. Den behandlande veterinären föreslår att Atopica kan ha triggat igång histiocytosen. Hos den tredje hunden, som hade långvariga hudproblem, initierades en behandling med Atopica vet, som initialt gav ett bra terapisvar. Efter ca två månader såg små nybildningar på hjässan. PAD visade kutana plasmacytom. Recidiv av nybildningarna erhöles senare med snabb utveckling. Hunden avlivades. Hos den fjärde hunden, som stått på Atopica vet under ca ett år, upptäcktes vid årlig kontroll epulider (knölar) i tandköttet med ulcererad yta.

En hund gavs Ciklosporin ögondroppar (ex tempore-beredning) mot keratokonjunktivitis sicca. Initialt gav behandlingen inga problem, men efter en vecka sågs en kraftig konjunktivit med purulent sekretion. Dessutom sågs pustler på övre ögonlocken, i nosvecken och på ena läppen. Efter lokalbehandling med glukokortikoid och allmänbehandling med antibiotika läkte förändringarna. Den rapporterade veterinären skriver att den använda Ciklosporinberedningen används frekvent vid keratokonjunktivitis sicca, kronisk superficiell keratit och andra immunmedierade ögonsjukdomar och föreslår att jordnötssolja som användes som excipient kan vara en möjlig orsak till biverkningen.

En hund som fick Cetirizin (antihistamin) mot allergi blev efter två dagars behandling trött och hade hög hjärtfrekvens och snabb andning. En hund som fick Cerenia (maropitant) mot åksjuka kräktes en timme efter varje tablettgiva.

Hos hund med atopisk dermatit sågs efter den andra månatliga injektionen av Artuvetrin en kraftig svullnad i hela svalget, stora inflammerade retrofaryngeala och submandibulära spottkörtlar med sialocele och abscedering samt en förstörd mjälte. Hunden avlivades på grund av dålig prognos. Det är oklart om symtomen är betingade av Artuvetrinbehandlingen. En annan hund med atopi behandlades med Artuvetrin Hyposensus. Blodprov vid olika tillfällen visade att hunden hade leukopeni och en lindrig anemi. Det är oklart om detta är framkallat av Artuvetrinbehandlingen.

SUMMARY

Adverse reactions to veterinary drugs reported in Sweden during 2013, part 2

The present article is the second in a series of three, describing the suspected adverse drug reactions in animals reported by Swedish veterinarians during 2013. In this article the adverse reactions in dogs are described. Negative effects of vaccines were the most frequently reported adverse reactions. A considerable number of reports were also received for antiparasitic agents, such as pyrethroids and macrocyclic lac-

tones. Negative effects were in addition reported for NSAIDs, anti-infective agents and drugs affecting genital and sensory organs and the nervous and immune systems.

HANS TJÄLVE, leg veterinär, seniorprofessor, Enheten för läkemedelssäkerhet, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

PETER EKSTRÖM, leg veterinär, klinisk utredare, veterinärmedicin, Enheten för läkemedelssäkerhet, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

ANNA-KARIN BENGTTSSON, leg sjuksköterska, biverkningshandläggare, Enheten för läkemedelssäkerhet, Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala.

Kallelse till HÖSTMÖTE

Väsby Djursjukhus, Vilundavägen 30, Upplands Väsby
Onsdagen den 22 oktober 2014, från kl 14:00

14.00 Visning av djursjukhuset

Föransökan erfordras. Tel 08-590 30 708, Jannis Lundgren
direkt 0705-90 75 55

15.00 Tema: Den försvars- och säkerhetspolitiska arenan
under "vår" tid och nu när den globala säkerhetspolitiska oron
avsevärt ökar.

Vilka skyldigheter medför det idag att vara legitimerad veterinär i en allvarlig krissituation? Föreläsare från Försvarshögskolan, Försvarsöverveterinären, ordföranden i organisationen Blå Stjärnan, representant från Jordbruksverket (Livsmedelsverket) m fl.

Avbrott för eftermiddagskaffe

18:00 ca "SÄV-lig" samvaro och supé med dryck

"All inclusive". 400:- för medlem, 450:- för övriga. Inbetalas i
förväg till SÄVs plusgiro 42 28 97-9.

Anmälan senast den 14 oktober 2014 till programmakaren K G
Linderholm, Alviksvägen 133, 167 62 Bromma. Tel 08-800 500.

Medlemmarna får detaljerad skriftlig information per post.

Även icke medlemmar är mycket välkomna.

Kallelse till ÅRSMÖTE och 10-ÅRSJUBILEUMSFEST

Centralt i Stockholm
Fredagen den 17 april 2015, ca 15:00

Årsmöte

Högtidsföredrag med återblickar på veterinärverksamheten sedan vi lämnade Medicinalstyrelsen. Kanske det är dags att återkoppla till medicinerna igen, nu när vi äntligen fått begreppen "One health" och "Veterinär folkhälsa".

Gourmetmiddag med drycker; välkomstdrink, viner och 60 år gammal punsch till kaffet.

Underhållningsprogram i flera avsnitt av sångaren och estradören Mattias Enn och pianisten Carina E Nilsson, välkända från såväl tidigare SÄV-möten som från en av KG Linderholms sk veterinärkrämsningar.

Lokalkostnad och alla programinslag, drycker m m subventioneras av SÄVs sparade sponsorbidrag. Deltagaravgiften motsvarar i stort sett endast den eleganta gourmetmiddagen med servering.

Preliminär kostnad ca 700:- för SÄV-medlem och något högre för icke medlemmar som också är varmt välkomna att delta.

Kallelse och detaljprogram översändes senare individuellt till alla SÄV-medlemmar.

Programmakare: KG Linderholm, leg vet och Claes Bumark, leg läkare

VIKTIGT

Programmet och lokalbeställningen kräver ett visst minsta antal deltagare. I annat fall kan jubiléet inte genomföras och avbokningskostnad kan drabba SÄV. Gör därför snarast en trolig intresseanmälan, dock senast i början av december till KG Linderholm, Alviksvägen 133, 167 62 Bromma. Tel 08-800 500.

SÖK ANSLAG FÖR HÄST- FORSKNING INFÖR 2015

Stiftelsen Hästforskning utlyser forskningsanslag för 2015. Sista ansökningsdag är den 1 oktober 2014. Stiftelsen beviljar anslag till forskning kring hästen och hästmäningen i Sverige och Norge.

Forskningsområden

Hästnäringens forsknings- och utvecklingsprogram är indelat i tre huvudområden:

- Hästens hälsa, prestation och välfärd
- Hästens reproduktion, uppfödning och utfodring
- Hästens roll för människor, samhället och miljön

Stiftelsen Hästforskning stöder därmed både traditionell veterinärmedicin och agrar forskning samt forskning kring hästen i relation till samhället och omgivningen.

Ansökan

Gör din ansökan genom Stiftelsens ansökanförskicknings system på www.lantbruksforskning.se. Systemet öppnar den 1 september.

Nordiskt och internationellt samarbete samt tvärvetenskapliga projekt prioriteras. För flekliga projekt kan låg förslåningssumma erbjuda utvärdering.

Mer information

Mer information finns på www.hastforskning.se samt via Sektionschef Peter Kallings +46 (0)8-627 20 11, peter.kallings@stiftelsen.se

För norska ansökningar kontakta Sin Annon, Norges forskningsråd +47 22007096, sa@forskingsradet.no

www.hastforskning.se

STIFTELSEN
HÄSTFORSKNING

Mögelgifter i majsensilage – sannolik orsak till sjukdom hos mjölkkor

CHRISTINA HOYLE, leg veterinär, SU-LIN L LEONG, forskarassistent, ANNICA TEVELL-ÅBERG, pharm dr, ANNIKA FORSSNER, kemist och PER HÄGGBLUM, professor*

Inom loppet av några veckor under februari och mars 2014 drabbades drygt 15 procent av 200 kor på en gotländsk mjölgård av hög feber, salivering, nedsatt allmäntillstånd, inappetens, respiratoriska symtom och reducerad mjölkproduktion. Ett par kor hittades döda, några självdog under behandlingen och några avlivades på grund av kraftigt nedsatt allmäntillstånd och dyspné. Totalt förlorades ca åtta procent av mjölkorna på gården. Mykotoxiner i fodret misstänktes som sjukdomsorsak.

från fältet

FALLBESKRIVNING

Det dramatiska förloppet inleddes med att en ko insjuknade den 26 februari med riklig salivering, hög feber och kraftigt nedsatt mjölmängd (Figur 1). Vid den kliniska undersökningen påvisades en ymnig salivering, seröst näsflöde bilateralt och rodnad i munslemhinnan, men inga fynd av blåsor i munnen. Ingen foderstrupsförstoppning sågs. Kon hade hög feber, ökad andningsfrekvens och ökade andningsljud bilateralt över hela lungfälten, men normal träck. Behandling sattes in med bensylpenicillin (Penovet), NSAID (Metacam) och magmagnet, då traumatisk retikuloperitonit (vasst) var en tänkbar differentialdia-

FOTO: A TANNERVD

FIGUR 1. Det dramatiska förloppet inleddes med att en ko insjuknade den 26 februari med riklig salivering, hög feber och kraftigt nedsatt mjölmängd. Arkivbild.

gnos, liksom någon form av virus.

En vecka senare insjuknade ytterligare två kor med samma symtom. Under tiden däremellan visade det sig senare att den totala mjölmängden vid gården reducerats med 9,5 procent. De två nya korna undersöktes också i första hand med syfte att utesluta förekomst av blåsor i munslemhinnan, mukokutana övergångar, kronränder, juver etc. Sinker, ungdjur eller kalvar uppvisade inga sjukdomssymtom. Ingen av de sjuka korna hade diarré.

Sjukdomsutveckling

Under de därpå följande fyra dagarna

fram till den 10 mars insjuknade totalt cirka 25 mjölkkor, företrädesvis yngre djur, med varierande grad av samma symtom som de första korna. De sjukaste djuren hölls i en sjukavdelning och behandlades efter symtom med enbart NSAID eller i kombination med bensylpenicillin. De kor som uppvisade respiratoriska symtom men var vid gott allmäntillstånd fick stanna i lösdriften och behandlades med NSAID. Val av antibiotika skedde efter följande princip: inledningsvis bensylpenicillin och byte till oxytetracyklin (Engemycin) vid försämrat allmäntillstånd eller efter en/två dagars uteblivet behandlingsvar med ►

FIGUR 2. En vecka innan den första kon insjuknade hade samtliga djur börjat utfodras med majsensilage från en ny plansilo. Grönt mögel sågs på ytan av silon i samband med öppningen. Arkivbild.

FOTO: ELLY WATERMAN

- bensylpenicillin. En del av de sjukaste korna gavs oxytetracyklin direkt. Några av dessa fick byta till bensylpenicillin efter utebliven bättring. Terapisvaret var inkonsekvent och det var ungefär lika många kor som svarade positivt på de olika behandlingsregimerna.

Den lämnade mjölmängden från gården var nu reducerad med 25 procent. En ko hittades självdöd i lösdriften utan att ha uppvisat kliniska symtom, men där mjölmängden snabbt hade sjunkit från 39 till 2,5 liter/dag. Provtagning (blodprover, svabbar) skedde under perioden i samråd med experter på SVA. Det beslutades tillsammans med Epizootologen att den självdöda kon fick stanna på gården tills vidare.

ENSILAGEFODER

Vid utredningen av tänkbara orsaker till sjukdomsutbrottet framkom att en vecka innan den första kon insjuknade hade samtliga djur börjat utfodras med majsensilage från en ny plansilo, intill den som djuren tidigare hade utfodrats från. De båda siloerna packades vid samma tillfälle och med samma traktor som man använde växelvis i respektive silo (Figur 2). Safeseal användes som ensileringsmedel i båda siloerna. Vid

täckning av den senast öppnade silon blåste en kraftig vind vilket försvårade arbetet. Grönt mögel hade noterats på ytan av silon i samband med öppningen.

Under perioden fram till den 10 mars, vilket motsvarade perioden när den största mängden djur insjuknade, utfodrades djuren med ensilage från den första delen av silon (uppkörningsrampen).

Synligt mögel hade avlägsnats innan utfodringen.

Från och med kvällsfodringen den 10 mars slutade man utfodra samtliga djur med ensilaget.

Några fler kor insjuknade 11–13 mars men inga fler insjuknade därefter och under veckan efter att ensilaget slutat ges återhämtade sig många av de

FIGUR 3. Inga fler kor insjuknade efter foderbytet och under veckan efter att ensilaget slutat ges återhämtade sig många av de sjuka/behandlade korna.

FOTO: SVA

sjuka/behandlade korna (Figur 3). En kor som drabbats av vänstersidig löpmagsförskjutning och för övrigt inte uppvisade några respiratoriska symtom, dog i akut dyspné vid påbörjad rullning för att lägerätta löpmagen. Obduktion av två kor visade en kraftig lungpåverkan och förekomst av *Mannheimia haemolytica*. I obduktionsprotokollet angavs att det inte kan uteslutas att utfodring med ensilaget kan ha bidragit till sjukdomsbilden i besättningen.

För gårdens ägare innebar sjukdomsutbrottet, förutom direkta liv- och mjölkförluster, en risk att sakna tillräckligt med tjänligt foder till djuren och oro för att liknande händelser skulle kunna inträffa i framtiden.

Foderanalys

Ensilageprover från ytan och på halva djupet i silon skickades till Eurofins för hygienisk analys och även med en förfrågan om artbestämning av den observerade mögelsvampen. De vanligaste mögelsvamparna i ensilageproverna var av släktet *Penicillium* där vissa prover innehöll stora spormängder. Tre isolat (två från ytprovet och ett från djupprovet) artbestämdes både morfologiskt och molekylärbiologiskt genom delsekvensering av betatubulingenen (bt2). *Penicillium roqueforti* och den närbesläktade *Penicillium paneum* identifierades i proverna. Båda mögelarterna kan förekomma i ensilage eftersom de kan tillväxa vid låga syrgastryck och vid låga pH-värden.

En annan egenskap hos dessa mögelarter är deras förmåga att producera olika mykotoxiner. Foderprovet analyserades därför med avseende på mögelgifterna mykofenolsyra och roquefortin C. Analysen utfördes med vätskekromatografi-tandemmasspektrometri (UPLC-MS/MS). Foderprovet extraherades med en lösningsmedelsblandning bestående av acetonitril, vatten och myrsyra och därefter filtrerades proverna och späddes med vatten. Efter UPLC-MS/MS-analys av extrakten kunde höga halter av mykofenolsyra (24 mg/kg) och roquefortin C (2,6 mg/kg) påvisas.

För att bekräfta resultaten, att svamparna orsakade bildningen av mögelgifter i ensilaget, inokulerades två isolerade stammar av *Penicillium roqueforti* från

ensilaget på olika odlingssubstrat (agarplattor och buljong) vid 25°C under 13 dagar för att påvisa mykotoxinbildning. Resultaten visade att de stammar som odlats fram från foderprovet bildade höga halter av både mykofenolsyra och roquefortin C under laboratorieförhållanden.

MYKOFENOLSYRA

Mykofenolsyra används humanmedicinskt på grund av dess selektiva effekter på immunsystemet (3). Mykofenolsyra blockerar ny biosyntes av purinnukleotider genom att hämma enzymet inosinmonofosfatdehydrogenas och hindrar utveckling av T-celler och lymfocyter samt hindrar B-celler från att bilda antikroppar. Ämnet kan även blockera mobilisering av leukocyter till inflammade områden (1).

DISKUSSION

En fullt tänkbar orsak till de allvarliga effekterna i besättningen, effekter som upphörde när ensilaget togs bort, var att djuren exponerats för förhållandevis höga halter av främst mykofenolsyra i ensilaget. Detta i sin tur kan ha resulterat i ett utslaget immunsystem, vilket möjliggjorde att *Mannheimia haemolytica* kunde sprida sig i lungvävnaden.

Mykofenolsyra och roquefortin C har tidigare rapporterats förekomma i majsensilage i andra europeiska länder (2, 4) men har oss veterligen aldrig påvisats i Sverige tidigare. Frågan aktualiserar vikten av noggranna rutiner i samband med ensilering av majs för att undvika liknande fall i framtiden, men också en ökad uppmärksamhet hos veterinärer om liknande fall inträffar.

SUMMARY

Mycotoxins in maize silage – probable cause of disease in dairy cattle

Within a few weeks in February and March 2014, more than 15 per cent of 200 dairy cattle in a farm on the Swedish island of Gotland showed signs of fever, salivation, reduced general condition, inappetence, respiratory symptoms and reduced milk production. Several cows were found dead or died/were euthanized during treatment. Green mold was found in the maize silage on the

farm and the symptoms in the cows stopped when their feed was changed. *Penicillium roqueforti* from the moldy silage formed high levels of the mycotoxins mycophenolic acid and roquefortin C after laboratory cultivation.

Referenser

1. Hardman JG, Limbird LE, Molinoff PB et al. Goodman and Gilman's The Pharmacological Basis of Therapeutics, 9th ed. New York, NY, MacGraw-Hill. 1996, 1301.
2. Schneeweis I, Meyer K, Hormansdorfer S & Bauer J. Mycophenolic acid in silage. Appl Environ Microbiol, 2000, 66, 3639–3641.
3. Silverman Kitchin JE, Pomeranz MK, Pak G, Washenik K & Shupack JL. Rediscovering mycophenolic acid: A review of its mechanisms, side effects, and potential uses. J Am Acad Dermatol, 1997, 37, 445–449.
4. Tangi EK, Pussemier L, Bastiaanse H, Haesaert G, Foucart G & van Hove F. Presence of mycophenolic acid, roquefortin C, citrinin and ochratoxin A in maize and grass silages supplied to dairy cattle in Belgium. J Anim Sci Adv, 2013, 3598–3612.

*CHRISTINA HOYLE, leg veterinär, Distriktsveterinärerna, Kantzargatan 9, 623 50 Hemse.

SU-LIN L LEONG, forskarasistent, Institutionen för mikrobiologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Box 7025, 75 007 Uppsala.

ANNICA TEVELL-ÅBERG, pharm dr, Avdelningen för kemi, miljö och fodersäkerhet, Statens veterinärmedicinska anstalt, 751 89 Uppsala.

ANNIKA FORSSNER, kemist, Avdelningen för kemi, miljö och fodersäkerhet, SVA, 751 89 Uppsala.

PER HÄGGBLOM, professor, Avdelningen för kemi, miljö och fodersäkerhet, SVA, 751 89 Uppsala.

Kom ihåg, i din tjänstepension ITP ingår:

Livförsäkring – värd upp till en kvarts miljon.

Sjukförsäkring – som ger upp mot 90 % av din lön.

Pension – mer pengar i plånboken som pensionär.

Och du kan få ut ännu mer, gå in på ptk.se/merpension och se hur. Besök också radgivningstjanst.se, collectum.se och minpension.se.

Inbjudan till

Veterinärkongressen 2014

från fisk till fågel och mycket däremellan
en veterinärmedicinsk kongress med bredd och djup

6–7 november, Sveriges lantbruksuniversitet, Ultuna, Uppsala

Plenarsessionen

Årets plenarsession har temat antrozologi, läran om samspel mellan människa och djur. Den uppskattade komikern Klara Zimmergren inleder med en egen betraktelse i ämnet.

Smådjurssektionen

SVS smådjurssektion ordnar en tvådagarskurs om tandvård för hund och katt. På parallellprogrammet fredagen den 7 november ges också information om pågående forskning, bland annat kring akut behandling av arytmier och praktisk tolkning av syra/basrubbingar.

Hästsektionen

Hästsektionen fokuserar sina kongressdagar på reproduktionsproblem inom hästuppfödningen och aktuella behandlingar av respirationssjukdomar.

Sektionen för veterinär folkhälsa

Sektionen granskar i sitt program problem med läkemedelsrester i livsmedel och livsmedelsproducerande djur. Även resistensutvecklingen diskuteras, mot såväl antibiotika som andra läkemedel.

Husdjurssektionen

Husdjurssektionen satsar på gristema, där främst salmonellaproblematiken och smågrisöverlevnaden belyses. På idisslarsidan ges flera föredrag om sjukdomsproblem hos lamor och alpackor.

Försöksdjurssektionen

Försöksdjurssektionens program kommer att handla dels om neurovetenskap och beteendetester, dels om smärta och smärtlindring för försöksdjur.

Gemensamt för sektionerna

Ett separat symposium för inskickade abstracts kommer att anordnas liksom en posterutsällning med poster tour.

Utställningen

Som vanligt erbjuder kongressen en omfattande och aktuell produktutställning med ca 70 utställare.

Kongressmiddag

I år har vi glädjen att inbjuda till en kongressmiddag torsdagen den 6 november på Ultunarestaurangen till ett pris av SEK 350.

Årets kongressavgifter

Medlem i Sveriges Veterinärförbund

Hela kongressen	SEK 4 300	(inkl moms)
En dag	SEK 3 000	(inkl moms)

Pensionärer/långtidssjukskrivna medlemmar deltar gratis.

Ej medlem i Sveriges Veterinärförbund

Hela kongressen	SEK 6 900	(inkl moms)
En dag	SEK 4 900	(inkl moms)

Veterinärstuderande går gratis.

Detaljerat program

Detaljerad information om programmet finns på Sveriges Veterinärförbunds hemsida, www.svf.se, under rubriken Veterinärkongressen.

Anmälan

Anmälan kan göras på Sveriges Veterinärförbunds hemsida, www.svf.se.

Sveriges Veterinärförbund
Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

||| månadens epiztel

Epizteln redovisar ett pågående utbrott av newcastlesjuka hos värphöns i Östergötland. Dessutom beskrivs

en plötsligt ökad dödlighet och sjuklighet hos slaktkycklingar, som visade sig ha drabbats av rakitis efter foderbyte. Texten är sammansatt av Mikael Propst, SVA

NEWCASTLEUTBROTT I ÖSTERGÖTLAND

Sedan veckan före midsommar har det pågått ett utbrott av newcastlesjuka (ND) hos värphöns i Östergötland med tre drabbade besättningar (två konstaterat smittade och en med mycket stark misstanke där antikroppar påvisades men virus i skrivande stund ännu inte påvisats). Runt de drabbade besättningarna upprättades skydds- och övervakningsområden med restriktioner för hantering och transport av fjäderfä. Dessa zoner med restriktioner är nu upphävda. Fortfarande föreligger dock ett förbud att exportera fjäderfä och fjäderfäprodukter till länder utanför EU från Motala, Linköpings och Norrköpings kommuner. För export till Ryssland omfattar exportförbudet hela Östergötlands län.

Newcastlesjuka orsakas av aviärt paramyxovirus typ 1 (aPMV-1). Nästan alla typer av fåglar kan drabbas men det är bara när virus når en viss grad av sjukdomsframkallande förmåga och påträffas hos tamfjäderfä som det benämns newcastlesjuka. En vanlig smittväg för paramyxovirus till tamfjäderfä är kontakt med vilda fåglar, antingen direkt eller indirekt.

Upptäckten av utbrottet

Två värphönsbesättningar hörde av sig samma dag, oberoende av varandra, med liknande symtom. Den ena var en frigående besättning inomhus, den andra med ett bursystem. Båda beskrev att de sedan flera veckor haft problem

FOTO: BENGT EKBERG

med sjunkande produktion, skalförändringar och skinnägg (Figur 1). Man hade inte sett ökad dödlighet eller några andra kliniska symptom hos djuren. Detta gjorde att de sökt andra förklaringar till produktionsstörningarna såsom foderfel och mineralbrist, och därför inte kontaktat veterinär.

När utbrottet blev känt ledde detta till en ökad uppmärksamhet bland djurägare och veterinärer. Till början av augusti hade ett drygt tiotal misstankor om ND utretts sedan utbrottets början. Jämförelsevis hanteras ca 20 sådana misstankor på ett år. Två veckor efter att den första smittan bekräftats diagnostiserades smit-

FIGUR 1. Två värphönsbesättningar i Östergötland hade under flera veckor haft problem med sjunkande produktion, skalförändringar och skinnägg (bilden).

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

tan i en tredje besättning med värphöns, även den frigående inomhus. Besättningen hade haft mindre produktionsstörningar och skalförändringar under ett par veckor. Därefter hade produktionen fallit kraftigt och förekomsten av skinnägg ökat varvid besättningen fångades upp som misstanke.

Hanteringen

Så snart diagnosen var klar avlivades hönsen i besättningarna och stallarna preliminärdesinficerades. Detta gällde även i den starkt misstänkta besättningen. I dagsläget pågår sanering i besättningarna. Utöver smittspårning och övervakning har informationskampanjer till fjäderfäägare genomförts. Det är ännu inte möjligt att fastställa varifrån smittan ursprungligen kom, men de virus som kunnat delsekvenseras liknar de som påvisats vid tidigare svenska ND-utbrott hos höns 2008 och 2009. Sekvensen visar att virus tillhör aPMV-1 Class II genotyp VIIb (även benämnt lineage 5b). Genotyp VIIb är väl anpassade till vilda vattenfåglar och har tidigare påträffats bland vilda fåglar och tamfjäderfä (kalkoner) i Finland.

I detta utbrott har symtombilden varit lite annorlunda än den som vanligen beskrivs för högpatogent paramyxovirus, dvs respiratoriska problem, diarré och neurologisk påverkan. Nu har det framför allt varit pigmentförändringar i äggskalen där brunvärpande djur plötsligt lagt bleka eller vita ägg följt av en ökad förekomst av så kallade skinnägg eller hinnägg (ägg utan egentligt skal) och kraftig nedgång i produktion till 25–30 procent av förväntad värpning.

I samband med produktionsnedgången har man även sett minskad foderkonsumtion. Inga andra sjukdomssymtom har iakttagits hos hönsen och det har inte förekommit ökad dödlighet. Det är därför viktigt att vid kontakter med värphönsbesättningar med produktionssänkning tänka på att det kan vara newcastlesjuka även om den kliniska bilden inte är dramatisk.

RAKITIS ORSAKADE MISSTANKE OM NEWCASTLE

En större slaktkycklingbesättning drabbades under sommarmånaderna av plötsligt ökad dödlighet och sjuklighet. Dödligheten uppgick till 0,5 procent per dag och föregicks av sänkt foderkonsumtion och hålta/vinglighet hos djuren. De visade tecken på centralnervösa rubbningar, blev stående och stödde sig på hasorna och hade svårt med balansen (Figur 2). En del låg döda med benen bakåt och andra låg med benen under sig. Vid obduktion sågs vissa djur ha ljus lever, mycket blek tarm och foder kvar i krävan.

Besättningen bestod av flera avdelningar med 14–18 dygn gamla kycklingar. I samtliga avdelningar hade symtomen startat samtidigt och sammanfallit i tid med ett foderbyte. Problemet misstänktes således primärt vara foderrelaterat. Med den kliniska bilden och med det pågående utbrottet med newcastlesjuka (ND) i Östergötland i åtanke kunde dock inte ND uteslutas endast baserat på anamnes och klinisk undersökning. Tio döda fåglar från flera avdelningar skickades till SVA för obduktion och provtagning avseende ND och aviär influensa. Samtliga virologiska analyser utföll med negativt resultat och misstanken om epizootisjukdom kunde avfärdas.

Vid obduktionen sågs böjning av benet ovanför hasen (tibiotarsus), förtjockade revbensfogar och hasleder, mjukt böjbart skelett och näbb samt retention av brosk vid tillväxtzonerna i benen hos kycklingarna. I en av avdelningarna påvisades även inklusionskroppshepatit, som orsakas av adenovirus. Båda diagnoserna konfirmerades mikroskopiskt. Rakitis är en sjukdom som förekommer sporadiskt hos växande fåglar i fjäderfäflokar och är kopplad till absolut eller relativ brist på kalcium eller fosfor alternativt brist på D-vitamin. Malabsorption till följd av tarmsjukdom kan förvärra sjukdomen. Under förutsättning att diagnosen ställs i ett tidigt skede tillfrisknar som regel djuren snabbt efter foderbyte. ■

FIGUR 2. Djuren i en slaktkycklingbesättning visade tecken på centralnervösa rubbningar, blev stående och stödde sig på hasorna och hade svårt med balansen. Sjukligheten visade sig bero på rakitis efter ett foderbyte.

Vilken är din diagnos? – EKG

En berner sennenhund togs till djursjukhus på grund av akuta kräkningar och diarré. Hunden EKG-undersöktes då dess hjärtfrekvens var intermittert snabb. Fallet är insänt av Djursjukhuset Albano, Rinkebyvägen 23, 182 36 Danderyd. Svaret är skrivet av Anna Tidholm.

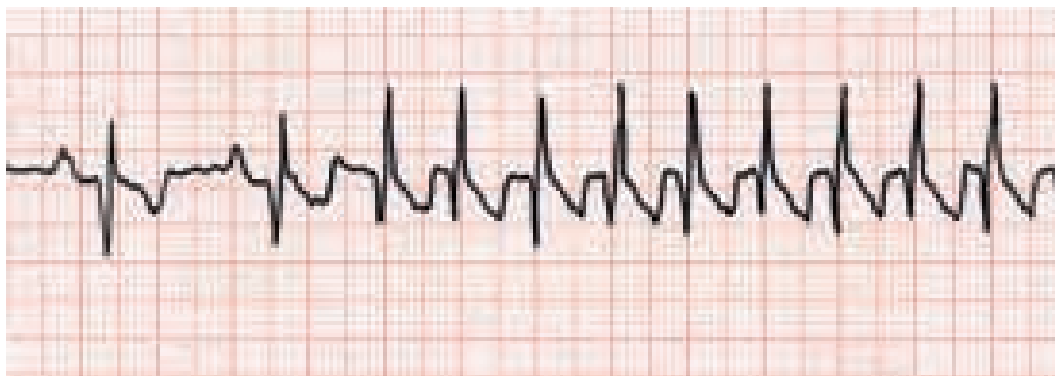
kvensen bedömdes som intermittert snabb och regelbunden och däremellan normal. Beslut om EKG-undersökning togs därför.

EKG: Se Figur 1.

Berner sennen, tik, två år

ANAMNES OCH STATUS: Hunden inkom till djursjukhuset med akuta kräkningar och diarré. Hjärtfre-

SVAR SE SIDAN 64

FIGUR 1. EKG, pappershastighet 50 mm/s, 1 cm = 1 mV, avledning II.

noterat

Hjärtat förvärvar Apovet

Apotek Hjärtat meddelade den 7 juli att man genomför ett strategiskt köp av Apovet, ett företag specialiserat på distanshandel inom djurläkemedel. Apovet omsatte cirka 70 miljoner kronor förra året och beräknas ha goda tillväxtpotentialer framåt.

– Vi har på kort tid byggt ett starkt varumärke inom djurläkemedel och som en del av Hjärtat får vi ett centralt stöd med synergier, bland annat inom inköp, som gör oss ännu starkare, säger Gabriella Sander, Apovets vd och grundare.

– Med förvärvet av Apovet får vi in värdefull djurexpertis i Hjärtat, något som vi har nytta av när vi utvecklar och breddar vårt erbjudande. Vi är glada över att börja jobba ihop med Gabriella Sander och hennes kompetenta medarbetare, säger Anders Nyberg, vd för Apotek Hjärtat.

Apotek Hjärtat behåller varumärket Apovet efter köpet. Gabriella Sander blir affärschef för Djurläkemedel och Anders

Foto: Apotek Hjärtat

Apotek Hjärtat köpte i juli djurapoteket Apovet.

Nyberg är vd för Apovet. Verksamheten ingår i affärsområdet Vård & Omsorg inom Apotek Hjärtat. ■

Sveriges Veterinärförbund kungör lediga stipendier 2014

Professor Gerhard Forssells stipendiestiftelse

Totalt stipendiebelopp: 71 000 kronor

Stipendiebeloppet ska användas i första hand till understödande av vetenskaplig forskning rörande stödjevädvningen hos djur och behandling och förebyggande av stödjevädvningens sjukdomar. I andra hand skall stipendiet användas till understöd av speciell forskning inom djurkirurgi och i tredje hand till annan forskning rörande djurens sjukdomar.

Inkomna ansökningar bedöms av Nämnden för professor Gerhard Forssells stipendiestiftelse. Sökande ska vara beredd att underkasta sig de föreskrifter beträffande publicering av handlingar, reseberättelser o d som Nämnden kan komma att ge.

Ansökan ska vara ställd till Nämnden för professor Gerhard Forssells stipendiestiftelse, att.: Dekanus vid VH-fakulteten, SLU (men skickas till Sveriges Veterinärförbund, adress se nedan).

Distriktsveterinär Hjalmar Håkanssons stipendiestiftelse

Totalt stipendiebelopp: 73 000 kronor

Enligt stadgarna för den av distriktsveterinär Hjalmar Håkansson i Ängelholm år 1931 instiftade stipendiefonden ska avkastningen vartannat år utdelas såsom "belöning åt svensk veterinär, som genom vetenskaplig forskning inom veterinärvetenskapen eller praktiska rön inom veterinäryrket därav gjort sig särskilt förtjänt".

Beslut om utdelning ska enligt stadgarna fattas av veterinärförbundets styrelse.

SVFs medlemmar, föreningar och sektioner inbjuds att lämna förslag på mottagare av stipendiet 2014. Förslag ska åtföljas av en motivering.

Skriftligt förslag på mottagare av årets utdelning ska ha inkommit senast fredagen den 31 oktober 2014. Förslaget ska vara ställt till Sveriges Veterinärförbunds styrelse och skickas till Sveriges Veterinärförbund (adress se nedan).

Medicinalrådet Gustaf Kjerrulfs stipendiestiftelse

Totalt stipendiebelopp: 32 900 kronor

Stipendium kan tilldelas legitimerad veterinär, som huvudsakligen ägnar sig åt livsmedelshygien och utgår antingen för studier i utlandet eller för vetenskaplig forskning inom landet.

J. L. Tidholms donationsstiftelse

Totalt stipendiebelopp: 53 000 kronor

Stipendiet delas ut i form av ett eller flera resestipendier till "svensk legitimerad veterinär med goda betyg i veterinärexamen. Särskilt avseende skall fästas vid att sökande under något år, dock högst tio, utövat praktisk veterinärverksamhet och därvid visat framstående praktisk duglighet".

Distriktsveterinär H. C. Lagers stipendiestiftelse

Totalt stipendiebelopp: 27 000 kronor

Stipendiet kan sökas av "yngre legitimerad veterinärer för idkande av studier i kirurgi".

Ansökan ska vara ställd till Fakultetsnämnden, Fakulteten för Veterinärmedicin och Husdjursvetenskap, SLU som verkställer prövning av inkomna ansökningar (men skickas till Sveriges Veterinärförbund, adress se nedan).

Vivan Strandbergs minnesstiftelse

Totalt stipendiebelopp: 41 400 kronor

Stipendiet delas ut i form av ett eller flera resestipendier. Ändamålet med stiftelsen är "att främja utbildning av veterinär med svensk legitimation i ögonsjukdomar hos hund."

Ansökan ska vara ställd till Nämnden för Vivan Strandbergs minnesstiftelse, Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap, som verkställer prövning av inkomna ansökningar (men skickas till Sveriges Veterinärförbund, adress se nedan).

Skriftlig ansökan avseende samtliga stiftelser ska ha inkommit senast fredagen den 31 oktober 2014 till Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm.

Till samtliga ansökningar ska bifogas meritförteckning samt en beskrivning av hur stipendiet avses användas med en specifikation av beräknade kostnader. Se i övrigt eventuella anvisningar vid varje stipendium. Den sökande är själv skyldig att förse sin ansökan med sådana uppgifter som behövs för bedömning av ansökan.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av förbundskansliet, tel 08-545 558 20, e-post office@svf.se.

SVFs fullmäktige 2014

Nu är nyordningen klubbad

TEXT OCH FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

Kompakt, konstruktivt och kostnadsbesparande. Så kan man sammanfatta årets fullmäktigemöte, FM, där bland annat den förestående förändringen i veterinärförbundets valsystem och organisation diskuterades och klubbades igenom.

UNDER DEN SENASTE tioårsperioden har veterinärförbundets FM hållits som tvådagars, respektive endagarsmöte vartannat år. Under tvådagarsmötena har det funnits utrymme för grupparbeten och diskussioner, men mötena har också tårt på förbundets ekonomi. I den sparanda som nu råder är det inte tal om att

ha sådana utsvävningar längre. Enligt ett förslag från styrelsen kommer FM i fortsättningen att hållas vartannat år och då i två dagar.

I år var dock allt "som vanligt", ett endagarsår med alltid lika effektiva Calle Hård af Segerstad som given ordförande på anrika Piperska Muren i Stockholm ►

Även om den främre raden av grabbar ser ut som en försvarsmur i fotboll VM-året 2014, föreställer bilden alla deltagare vid veterinärförbundets fullmäktigemöte 2014.

Per Carlsson, kanslichef, redogjorde för förbundets ekonomi där glappet mellan utgifter och inkomster minskat rejält det gångna året.

Olof Skarman, delegat, ifrågasatte varför inte veterinärer skulle kunna sälja receptfria läkemedel precis som man gör i livsmedelsbutiker.

► den 4 juni. Calle har förmågan att svinga klubban i rätt ögonblick och han

kan även få lite fart på deltagarna när det behövs: "Kan någon föreslå Johan Blix?" om det är alltför trögt med namn till rösträknare och justeringsmän. Med den mycket digra dagordning som skulle avhandlas i år fanns det ingen tid att sitta och tveka på de enkla punkterna.

SVFS EKONOMI har under de senaste åren varit en fråga som sysselsatt styrelsen i hög grad. Kanslichef Per Carlsson föredrog årsredovisningen där mötet bland annat fick det positiva beskedet att förra årets underskott på 2,6 miljoner minskats till årets 1,1 miljoner kronor.

– Man kan acceptera ett större underskott enstaka år, kommenterade Per och gav några exempel på hur man kunnat minska underskottet så rejält.

– Förutom att vi ägnat mycket tid åt att genomföra besparingar som att inte återbesätta en heltidstjänst på kansliet t ex, har intäkterna i form av medlemsavgifter, avgifter för specialistutbildningarna och annonsintäkterna ökat.

Per sammanfattade den ekonomiska situationen med att förbundets medlemmar kan känna sig fullständigt trygga, SVF är ett förbund som har lite pengar i "bakfickan" om det skulle krisa. Inte bara i de fasta tillgångarna, som fastig-

heten på Garvargatan i Stockholm, utan också i den "solidariska" konfliktkassa som samtliga SACO-förbund bidrar till. Förbundsordförande Torsten Jakobsson menade att styrelsen är nöjd med årets resultat.

– Vi hade budgeterat ett underskott på 1,6 miljoner. Nu blev det betydligt mindre, sa Torsten och tillade att det enklaste sättet att få in pengar är att höja medlemsavgiften, men den vägen har man inte velat gå. Han passade också på att informera om att Simone Häusler, som anställdes som biträdande generalsekreterare i SVS, sedan i maj är generalsekreterare och att det är den biträdande tjänsten som sparats in.

– Simone och Marianne Lundqvist som assisterar henne på kansliet, har fått jobba oerhört hårt då antalet aspiranter i specialistutbildningsprogrammen ständigt ökar. För närvarande har vi 200 inne i programmen på 36 olika arbetsplatser, kommenterade Torsten.

INFORMATIONEN om strukturomvandlingen inom djursjukvården och dess

SVS
Försöksdjurssektion
RÅTTARY

kallar till

ÅRSMÖTE 2014

Fredag 7 november, kl 12:00

**Sal J, Undervisningshuset,
Ultuna**

Kallelse med föredragningslista
skickas ut till alla medlemmar.

Vi bjuder på lunchsallad och dryck
till medlem som anmäler sig före
den 3 november till
anna.granlund@ki.se.

Välkommen!

Välkommet lunchavbrott. Förbundets förhandlingschef Anders Graneld och delegaterna Titti Sjødahl-Essén och Kajsa Gustavsson ser förväntansfulla ut när en "riktig" kypare serverar maten i Piperska Murens matsal.

Allt är i sin ordning meddelade Olle Rydell, delegat och revisor, när han avslutade sin föredragning och föreslog att FM skulle godkänna förbundets verksamhet.

Stadgeändringar kan var knepiga och inga felskrivningar får slinka igenom. Fredrike Ritter, ordförande i AVF, är helgarderad med dubbla glasögon.

effekter i branschen fick hoppas över då föredragande Lotta Ternström-Hofverberg var tvungen att stanna hemma och ta hand om en sjuk häst. Istället fanns det lite mer tid att följa upp 2013 års motioner. En sådan var Alexandra Viléns om "upphottning" av veterinär-

förbundets utåtriktade material.

– Vi har skrivit avtal med en konsult som bland annat ska ta fram en grafisk manual för hela SVE, meddelade Torsten.

Han fortsatte med en del "nutidsinformation" där Läkemedels- och apoteksutredningen kom upp.

– Veterinärförbundet hävdar fortfarande att veterinärer inte ska handla med läkemedel i profitsyfte, sade Torsten. Olof Skarman undrade varför man inte ska kunna handla receptfria läkemedel hos sin veterinär när man kan göra det på ICA? Torsten höll med om att det blir lite märkligt och menade att det nog är dags att lägga den veterinära delen i ett eget betänkande.

UNDER DET GÅNGNA ÅRET genomfördes en medlemsenkät med syfte att få reda på vad medlemmarna uppskattar respektive saknar i sitt yrkesförbund. Svensk Veterinärtidning kom högt på listan (!) av uppskattade inslag i verksamheten, men allra viktigast för merparten av de svarande medlemmarna var tillgången till juridisk hjälp i fackliga frågor.

Fredrike Ritter, ordförande i Anställda Veterinärers Förening, AVF, tog upp en "ny" fråga som måste få uppmärksamhet framöver, den markanta ökningen av mellanchefer.

– I samband med strukturomvandlingen inom djursjukvården har den här ►

- gruppen vuxit. Mellancheferna hör liksom inte hemma någonstans, vare sig i AVF eller hos företagen, kommenterade Fredrike.

Kanske blir det här en fråga att lösa i samband med den förestående finslipning som pågår av den stora omorganisation som gjordes 2006 med införandet av delföreningar med mera.

Under extra FM som hölls i våras togs ett inriktningsbeslut gällande den ”nya” organisationen. Vid ordinarie FM var det dags att ta vissa delbeslut i frågan. Torsten Jakobsson föredrog förslaget och började med det dåligt besökta årsmötet som föreslogs slopas.

– Ett starkt motiv för detta är t ex att ingen röstlängd upprättats och när man valt valberedning är det faktiskt ingen som vet om de som röstat egentligen har haft den rätten. Valet av valberedning flyttas istället till FM, sade Torsten. Mot detta hade ingen något att invända.

Se även referat från Extra Fullmäktige, SVT nummer 4/14. Protokoll från årets FM kommer att läggas ut på medlemssidan av www.svf.se när det är justerat.

DE OLIKA GRUPPER som enligt ordförandens beskrivning ”legat som separata öar” med olika sammansättning och rapporteringssätt, stramas upp och blir antingen en projektgrupp (tidsbegränsad grupp) eller ett utskott (stadigvarande grupp). Flertalet ska ligga direkt under förbundsstyrelsen och rapportera till denna.

– Det är mer logiskt att den som tillsätter grupper också är mottagare av rapporterna, kommenterade Torsten.

En kort diskussion följde på detta där Susanna Sternberg-Lewerin uttalade åsikten att hon tyckte att etik- och djurskyddsgrupperna även i fortsättningen skulle utses av FM och ”ligga utanför” precis som nu. Det blev omröstning där styrelsens förslag fick majoritet.

ATT ÄNDRA I ETT pågående valsystem och samtidigt införa nya längre mandatperioder är inte helt enkelt. Det gäller att göra en successiv övergång in i det

En glad Calle Hård af Segerstad visar upp gåvan han fått som tack för lång och trogen tjänst. Skärbrådan har en speciell veterinär anknytning då den är tillverkad av en ”Hernquist-ask” från Skara.

nya systemet och rätta till uppenbara brister i det föregående. En sådan är att den nya styrelsen tillträder vid årsskiftet medan FM godkänner den avgående styrelsens årsredovisningar i maj nästa år.

– Juridiskt fungerar det så att även om en ny styrelse tar över, är det varje enskild ledamot av den gamla som är ansvarig för det verksamhetsår redovisningen gäller, förklarade Per Carlsson.

Bristen i dagens system innebär att medlemmarna valt en styrelse vars ansvarsfrihet beviljas av FM. Om ansvarsfrihet inte beviljas, har inte FM befogenhet att avsätta styrelsen. Om styrelsen avgår med omedelbar verkan kan heller inte FM välja en ny.

I den nya ordningen är det FM som utser styrelse och mandatperioderna blir fyra år, från FM till FM. Med endast ett direktval, de 30 fullmäktigedelegerade, vartannat år hoppas man bota den valtrötthet som nu råder. I fortsättningen kommer medlemmarna att välja (detta är en kort sammanfattning av nya valsystemet) fullmäktigedelegerade i direktval efter kongressen. FM väljer sedan ordförande, vice ordförande som även är

ordförande i SVS, SVS vice ordförande samt ytterligare sex ledamöter i förbundsstyrelsen efter förslag från valberedningen, förening, SVS-sektion, enskild medlem eller av delegat vid fullmäktige. FM väljer även revisorer, beredningsutskott och utser valberedning. Förbundsstyrelsen utser ledamöter i utskott och projektgrupper. SVS kollegium sätts samman av sektionernas respektive ordförande samt av FM valda SVS-ordförande och vice ordförande. I direkt anslutning till FM ska den nya styrelsen hålla ett konstituerande styrelsemöte.

Nuvarande styrelse lovar att mer utförlig information om valen med mera kommer att publiceras i veterinärtidningen i höst.

Årets FM var späckat med ställningstaganden till följd av nyordningar och konsekvensändringar i stadgarna. Calle Hård af Segerstad uttryckte vid avslutningen en from förhoppning om att besluten inte tagits för snabbt då tempot var ovanligt högt den här gången. Calle fick för övrigt motta en välförtjänt gåva efter att ha lotsat delegaterna på FM till beslut i tio års tid. ■

Fem frågor

Veterinärförbundets ordförande Torsten Jakobsson svarar på fem korta frågor om besluten gällande förbundets organisation och valsystem.

Vilken är den största skillnaden mellan nuvarande och kommande valsystem?

– Att det är fullmäktigemötet (FM) som väljer styrelse och att mandatperioden blir fyra år.

Hur kommer den enskilda medlemmen att påverkas?

– Årsmötet och direktvalet till styrelsen försvinner. Det blir viktigare för medlemmarna att hålla kontakt med sina fullmäktigedelegater.

Vad är poängen med förändringarna i organisationen?

– Bättre föreningsdemokrati och en tydligare förtroendemannorganisation.

Påverkar det förbundets ekonomi?

– Kostnaderna kommer att minska, men det är inte huvudorsaken.

En del delegater på FM tyckte att allt gick

Så här ska det gå till att fasa in det nya valsystemet. Torsten Jakobsson visar den plan som sträcker sig fram till 2035. Den här "tapeten" är inte skapad i en handvändning.

väldigt fort. Har styrelsen tänkt igenom allt ordentligt?

– Det som presenterades först på extra FM och sedan på FM har stötts och

blötts ur alla tänkbara synvinklar under lång tid. Jo, det är ett väl genomarbetat förslag som nu klubbats igenom. Och det känns väldigt skönt. ■

noterat

Isabella Lövin hedersdoktor vid SLU

■ Författaren och EU-parlamentarikern Isabella Lövin är en av årets fem hedersdoktorer vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), rapporterade universitetet den 18 juni. De övriga är den colombiansk-kanadensiske parkutvecklaren Gil Penalosa, brittiskorna Ottoline Leyser, växtgenetiker och Sandra Edwards, grisforskare, samt Ingmar Börjesson, fd forskningschef vid Lantmännen.

Sandra Edwards är professor vid universitetet i Newcastle och årets enda hedersdoktor vid fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap (VH-fakulteten). Hon disputerade 1980 i Reading och blev professor i Newcastle 2000. I sin forskning har hon fokuserat på grisars inhyllning, utfodring, reproduktion, välfärd och skötsel i extensiva och ekologiska produktionssystem. "De som träffat henne och lyssnat till henne slås av hennes höga pedagogiska förmåga", heter det bland annat i motiveringen.

Hedersdoktorerna promoveras vid SLUs stora promotionshögtid den 4 oktober i Uppsala. ■

Isabella Lövin blir ny hedersdoktor vid SLU. På bilden talar hon vid KSLAs högtidssammankomst 2014.

FOTO: KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN, MATS GERENTZ

Veterinärkongressen 2014

Annonserbjudande

Sveriges Veterinärförbund och Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap erbjuder annonsering i programblad och kompendium i samband med Veterinärkongressen 2014.

**Nya sänkta priser +
mängdrabatt 20 %**

Programblad

Programbladet som delas ut till alla deltagare presenterar kongressens programpunkter, förteckning över utställare m m.

Kompendium

Kompendiet ingår i kongressavgiften och innehåller föredragen som presenteras under kongressen. För veterinärförbundets medlemmar finns en PDF-version av kompendiet på förbundets hemsida för gratis nedladdning efter kongressen.

Avsnitt i 2014 års kompendium

Plenarsessionen

Årets plenarsession har temat antrozologi, läran om samspel mellan människa och djur. Den uppskattade komikern Klara Zimmergren inleder med en egen betraktelse i ämnet.

Smådjurssektionen

SVS smådjurssektion ordnar en tvådagarskurs om tandvård för hund och katt. På parallellprogrammet fredagen den 7 november ges också information om pågående forskning, bland annat kring akut behandling av arytmier och praktisk tolkning av syra/basrubbnings.

Hästsektionen

Hästsektionen fokuserar sina kongressdagar på reproduktionsproblem inom hästuppfödningen och aktuella behandlingar av respirationssjukdomar.

Sektionen för veterinär folkhälsa

Sektionen granskar i sitt program problem med läkemedelsrester i livsmedel och livsmedelsproducerande djur. Även resistensutvecklingen diskuteras, mot såväl antibiotika som andra läkemedel.

Husdjurssektionen

Husdjurssektionen satsar på gristema, där främst salmonellaproblematiken och smågrisöverlevnaden belyses. På idisslarsidan ges flera föredrag om sjukdomsproblem hos lamor och alpackor.

Försöksdjurssektionen

Försöksdjurssektionens program kommer att handla dels om neurovetenskap och beteendetester, dels om smärta och smärtlindring för försöksdjur.

Gemensamt för sektionerna

Ett separat symposium för inskickade abstracts kommer att anordnas liksom en posterutställning med poster tour.

Pris och annonsformat

Helsida i programblad	9 800:–
Helsida i kompendium	7 500:–
Helsida i programblad + helsida i kompendiet	13 840:–
Två helsidor i kompendiet	12 000:–

Reklamskatt och moms tillkommer.

Annonstyp	Format *	Bredd	Höjd
Programblad	1/1, A4	210 mm	297 mm
Kompendium	1/1, A4	210 mm	297 mm

* + 3 mm utfall.

Bokning av annons sker till

Brita Trybom, i första hand via e-post brita.trybom@svf.se (tel 08-545 558 34) senast den 15 september. Ange annonsörens namn, kontaktperson, fakturaadress, antal annonser och typ av annonsering – programblad/kompendium.

Tryckfärdigt annonsoriginal

levereras i PDF-format senast den 19 september till brita.trybom@svf.se. Allt bildmaterial ska vara högupplöst, alla färger ska vara definierade i fyrfärg (CMYK) och typsnitten ska vara inbakade. För mer tryckteknisk information, kontakta Gunnar Brink, tel 070-675 71 79. *Kostnad för eventuella ateljéarbeten debiteras separat.*

Stenhammarsdagen 2014

Produktion och djuromsorg i samklang

TEXT OCH FOTO: JOHAN BECK-FRIIS

Den 9 juni firade HM Konungen och SLU tioårsjubileum för sitt samarbete rörande fältforskning på Stenhammars gods. Under en seminariedag med inbjudna forskare och praktiker belystes bland annat djurhållning på temat "ett lantbruk som håller i längden". Ett av de brännande diskussionsämnena handlade om styrkor och svagheter i ekologisk produktion.

Stenhammars gods ligger utanför Flen i Södermanland och arrenderas sedan 1966 av kung Carl XVI Gustaf. Gården skänktes 1903 till staten, med begränsningen att den bara fick utarrenderas till "svensk undersåte varande prins av det regerande kungahuset". Prins Wilhelm uppfyllde villkoren och blev den förste arrendatorn, och vid hans död tog dåvarande kronprinsen Carl Gustaf över. "Detta är min plats på jorden" kommenterade kungen med tydlig uppskattning sin långa tid som arrendator, under Stenhammarsdagen den 9 juni.

Den årliga Stenhammarsdagen är en del av det samarbete som 2005 inleddes mellan SLU och Stenhammars gods, för gemensam nytta. SLU fick en gård att bedriva fältforskning på och Stenhammar fick tillgång till vetenskapliga data och kvalificerad rådgivning.

Gården är inriktad på ekologisk kött- och mjölkproduktion med 280 moderdjur och tio avelstjurar. Ca 80 kor är renrasiga

Stenhammars gods är inriktat på ekologisk kött- och mjölkproduktion med 280 moderdjur och tio avelstjurar. Några av de prisbelönta djuren hade samlats in för att visa besökarna.

simmental och ca 30 av rasen röd angus. Resterande moderdjur ingår i ett korsningsprogram för produktion av dikalvar. Kalvarna säljs efter avvänjning till vidareuppfödning.

LIVSMEDELSPRODUKTIONEN EN ÖDESFRÅGA

"Vi måste skapa en högkvalitativ produktion som förenas med god djuromsorg – det gagnar alla". Så välkomnade kungen besökarna på Stenhammarsdagen i sin reflektion över året som gått på gården. Han underströk samtidigt att

hållbarhet och lönsamhet är två viktiga faktorer för en framgångsrik svensk djurhållning.

Johan Rockström är professor i miljövetenskap vid Stockholms universitet och gav en övergripande bild av det globala lantbrukets utmaningar. Jordens livsmedelsproduktion är en ödesfråga för framtiden, underströk han. Vi ser redan socioekonomiska konsekvenser av det ändrade klimatet. Den "arabiska våren" i Afrika startade med hungerupplopp i Egypten, på grund av kraftigt försämrade skördar orsakade av flera års ►

Vi måste skapa en högkvalitativ produktion som förenas med god djuromsorg – det gäller alla, sade kungen.

Kerstin Svennersten Sjaunja från SLU gav exempel där produktion och djurvälstånd framgångsrikt kombineras.

hållningen är god djuromsorg. Kerstin Svennersten Sjaunja, professor i idisslarnas inhyllning och skötsel vid SLU och Lotta Berg, veterinär och docent i husdjurshygien vid SLU, gav exempel där produktion och djurvälstånd framgångsrikt kombineras.

De ifrågasatte bland annat dagens rutin att separera kalven från kon vid födseln i mjölkbesättningar. Det finns väl fungerande system i t ex Holland där även mjölkrobotbesättningar låter kalven gå kvar hos kon under lång tid. Att installera ”komfortborstar” i lösdriiftsystem för mjölkkor höjer vidare kornas välfärd och stärker deras immunförsvar. Borstarna stimulerar djurens oxytocinfrisättning och sänker kortisolutsöndringen. Hos grisar finns det studier som visar hur möjligheten att utföra lekbeenden i samband med avvänjningen minskar risken för svansbitning. Att ge grisarna lekberikning är varken dyrt eller svårt, framhöll föredragshållaren.

Huvudbudskapet var att produktion

- torka. Jordbruket är också en av världens största miljöbovar, framhöll han. Vattenförbrukning, skogsskövling, antibiotikaöveranvändning och global uppvärmning är några av dess konsekvenser. Samtidigt måste världens matproduktion öka med 60 procent fram till år 2050 för att maten ska räcka till alla. Detta kräver ett paradigmskifte: hållbarhet som startpunkt för all lantbruks-

utveckling. Varken den konventionella eller den ekologiska produktionen klarar det idag. Johan Rockström efterlyste att ideologiska barriärer mellan konventionellt och ekologiskt bryts så att de bästa rutinerna från alla lantbruks- och djurhållningssystem kan kombineras.

SUSTAINABLE INTENSIFICATION

En viktig hållbarhetsaspekt inom djur-

Den vetenskapliga tidskriften Acta Veterinaria Scandinavica, skapad av de nordiska veterinärförbunden, publicerar sedan 2007 sina artiklar enbart elektroniskt på Internet. Allt material i tidskriften ligger i sin helhet fritt åtkomligt på adressen www.actavetscand.com. Utgivningen finansieras via en avgift från de publicerade författarna, med de nordiska veterinärförbunden som ekonomisk garant.

För aktuellt innehåll och tidigare publicerade artiklar i Acta Veterinaria Scandinavica hänvisas till hemsidan www.actavetscand.com.

Sugen på nytt jobb?

På veterinärförbundets hemsida www.svf.se hittar du såväl fasta tjänster som kortare vikariat under rubriken ”Jobbtorget”. Gå dit och titta redan idag!

och djuromsorg kan ske i samklang och att fler sådana rutiner måste införas globalt. "Sustainable intensification" är ett begrepp som används allt mer.

KOLSÄNKA ISTÄLLET FÖR KOLKÄLLA

I det avslutande rundabordssamtalet diskuterades olika aspekter av hållbart lantbruk, bland annat nötkreaturens roll för växthuseffekten. Svante Axelsson, generalsekreterare i Svenska Naturskyddsföreningen, menade att överkonsumtion av nötkött utgör ett av våra största klimatproblem. Han fick delvis mothugg av mötesdeltagare som framhöll att olika typer av nötoproduktion har mycket varierande klimatpåverkan. Kor som betar extensivt på naturbeten som på Stenhammar, där marken annars inte går att bruka, gör ett betydligt mindre klimatavtryck än kor som betar på skövlad regnskogsmark. Korna på naturbeten bidrar dessutom till att upprätthålla den biologiska mångfalden, vilket också är ett viktigt hållbarhetskriterium. När det gäller hållbarhet inom klimatsektorn är målet att verksamheten ska kunna klassas som kolsänka istället för kolkälla.

Begreppet hållbarhet är idag ett

Svante Axelsson från Naturskyddsföreningen fick mothugg när han utmålade all nötköttsproduktion som klimatfientlig.

modeord inom forskningen såväl som inom politiken, men uppenbarligen inte alltid lätt att definiera. Deltagarna i Stenhammarsdagen 2014 kom lite längre i tankearbetet och Jens Sundström, växt-

genetiker från SLU, sammanfattade diskussionen bra:

"Det är bättre att fokusera på vad vi vill göra än låsa fast oss vid hur vi gör det." ■

noterat

Många döda dovhjortar i Södermanland

■ Ett stort antal döda dovhjortar påträffades under sommaren i Södermanlands län, mellan Katrineholm och Vingåker, meddelade SVA den 8 augusti. Kropparna hittades ofta på grund av lukten från den snabba förruttelsen i sommarvärmen. Totalt har ett femtiotal döda hjortkroppar noterats av jägare i området.

Vanligtvis är det vuxna djur som dött. En död dovhjort från området kördes under juli till SVA för undersökning. Liksom sommaren 2013, när döda dovhjortar också upptäcktes, påvisades hos denna hjort en mycket akut lunginflammation orsakad av pasteurellabakterier. Dovhjortar kan normalt vara passiva bärare av dessa bakterier, men förefaller mycket känsliga för att drabbas av pasteurellos. Bakterierna växer under vissa omständigheter snabbt till och producerar toxiner. Det är dessa som orsakar akut lunginflammationen och snabb död.

Viltsektionen vid SVA följer inrapporteringen av döda dovhjortar och tar emot prover från eventuellt ytterligare sjuka, avlivade eller nyligen döda djur. ■

Foto: ROB BENDALL

Ett femtiotal döda dovhjortar hittades i Sörmland under sommaren.

Upprop

”Defekta hovar” hos minishetlandsponnyer

KIM JÄDERKVIST, husdjursagronom, doktorand,
GÖRAN DALIN, leg veterinär, VMD, docent och
GABRIELLA LINDGREN, genetiker, FD, docent*

I ett aktuellt projekt genomför forskare vid SLU en genetisk studie av en utvecklingsrubbnings i nedre extremiteten (”defekta hovar”) hos minishetlandsponnyer. För genomförande av studien behöver forskarna veterinärkårens hjälp att få information om fler fall av defekta föl.

Forskare vid Sveriges lantbruksuniversitet har nyligen påbörjat en studie av minishetlandsföl som fötts med en utvecklingsrubbnings i nedre extremiteten. Fölen föddes med kluvna, klövlänkande tår, liknande polydaktyli (Figur 1 och 2). I ett av fallen var tre av extremiteterna drabbade, medan på det fjärde benet var hoven normal men med en liten ”klo” på insidan av benet, en liten bit ovanför hoven. Hos ett annat föl var endast två av hovarna ”kluvna” och hade en onormal ställning.

Ett av de drabbade fölen hade även onormalt tjocka kotor på de missbildade benen samt inåtvridna hovar på frambenen. I övrigt uppvisade fölen normala egenskaper, med rak benställning och normal mankhöjd. Inget av föräldrarna visade några tecken på hovdefekter och inget av dessa har heller fått någon avkomma med liknande defekt tidigare.

GENETISK STUDIE

Då defekten med stor sannolikhet är genetiskt betingad vill vi i ett första skede undersöka arvs gången och estimerar prevalensen av defekten. Vi kommer

FOTO: RUNE BERTLIN

FIGUR 1. Flera minishetlandsföl har nyligen fötts med en utvecklingsrubbnings i nedre extremiteten. Fölen föddes med kluvna, klövlänkande tår, liknande polydaktyli.

FOTO: RUNE BERTLIN

FIGUR 2. Ibland drabbas alla extremiteter, ibland bara några av den defekta hovställningen.

sedan att gå vidare med kartläggning av den genetiska bakgrunden genom användning av andra generationens sekvenseringstekniker. Vårt mål är att identifiera den gen som reglerar utvecklingsrubningen och därefter utveckla ett genetiskt test som talar om ifall ett avelsdjur är bärare av anlaget eller inte. Resultaten av studien kommer att kunna användas för att förhindra att fler föl föds med denna defekt, då den medför lidande hos fölen och i de allra flesta fall avlivning.

UTÖKAT HÄSTMATERIAL BEHÖVS

För genomförande av studien behöver vi veterinärkårens hjälp att komma i kontakt med fler defekta föl. Vi söker därför hästägare som har eller har haft en mini- eller shetlandsponny som någon gång fått en avkomma med en liknande defekt. Vi ber alla veterinärer och hästägare som kommer i kontakt med ett

KONTAKTINFORMATION

För veterinära frågor:
Göran Dalin (goran.dalin@slu.se),
070-547 10 84.

För frågor om projektet:
Kim Jäderkvist,
(kim.jaderkvist@slu.se),
018-67 19 17 eller 073-831 18 12.
Gabriella Lindgren
(gabriella.lindgren@slu.se),
018-67 19 18.

sådant föl att höra av sig till oss (se ruta om kontaktinformation), då vi gärna vill ha ett blodprov från det drabbade fölet samt föräldradjuret. Det kan även bli aktuellt med röntgen och obduktion av drabbade föl om hästägaren ger sitt medgivande. Alla observationer av denna defekt är intressanta, även om det är flera år sedan ett defekt föl föddes och

även om avelsdjuren inte längre finns kvar i livet. Vi uppskattar om du som veterinär håller ögonen öppna för liknande defekter och uppmanar hästägare att kontakta oss om något misstänkt fall skulle dyka upp. Vi planerar att också göra ett upprop via Sveriges Shetlands-sällskap. Vår första delstudie kommer att behandla röntgen och obduktion av defekten. Studien kan även komma att innefatta polydaktyli hos andra hästraser, så prover även från dessa är intressant för vår forskning.

***KIM JÄDERKVIST**, husdjursagronom, doktorand, Institutionen för husdjursgenetik, SLU, 750 07 Uppsala.

GÖRAN DALIN, leg veterinär, VMD, docent, Hippologenheten, SLU, 750 07 Uppsala.

GABRIELLA LINDGREN, genetiker, FD, docent, Institutionen för husdjursgenetik, SLU, 750 07 Uppsala.

KRUUSE

LEDANDE LEVERANTÖR TILL VETERINÄREN

KRUUSE SVENSKA AB · ULLS VÄG 30, 756 51 UPPSALA · TEL: 018-489 97 00 · WWW.KRUUSE.COM

KALLELSE TILL

AVFs Representantskapsmöte 2014

2 oktober, kl 12:00 – 3 oktober, kl 14:00

BEST WESTERN PLUS Sthlm Bromma

www.sthmbromma.se

Anställda Veterinärers Förening (AVF) avhåller sitt Representantskapsmöte (RM) den 2–3 oktober 2014 på Best Western Hotell Bromma, Stockholm. Valda delegater kallas till mötet som börjar med lunch kl 12:00 den 2 oktober. Förhandlingarna börjar kl 13:00 med upprop och fastställande av röstlängd. Även personliga kallelser är skickade.

På kvällen kommer middag att serveras från kl 19:30.

Motioner skulle ha varit skrivna och skickade till styrelsen senast 28 augusti enligt information på AVFs hemsida. Då detta nr av SVT kommer ut den 2 september utökas motionstiden till den 10 september. Motionen skickas till Styrelsen för AVF, c/o Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm eller via e-post till fredrike.ritter@avf.svf.se.

Möteshandlingar kan hämtas 14 dagar före RM, på AVFs hemsida under www.svf.se (logga in och klicka på AVF – Anställda).

Preliminär föredragningslista vid AVFs Representantskapsmöte den 2–3 oktober 2014

- 1 Upprop och fastställande av röstlängd för mötet samt anmälan av eventuella fullmakter
- 2 Val av mötesordförande, mötessekreterare och två (2) justeringsmän tillika rösträknare
- 3 Frågan om mötets stadgeenliga utlysande
- 4 Fastställande av mötets dagordning
- 5 Årsberättelse för föregående verksamhetsår
- 6 Revisionsberättelse för föregående verksamhetsår
- 7 Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen
- 8 Redovisning av innevarande års verksamhet
 - Styrelsens redovisning av genomfört och pågående arbete
 - Stadgeändringar
- 9 Av enskild medlem, medlemsgrupp eller styrelsen i förväg väckta motioner eller förslag
- 10 a: Styrelsens förslag till verksamhetsplan för det kommande verksamhetsåret
 - b: Förslag och förfrågningar från delegater, öppen diskussion
- 11 Val av styrelseledamöter och suppleanter för nästa verksamhetsår
- 12 Val av två (2) revisorer samt två (2) suppleanter för dem.
- 13 Val av valberedning för nästkommande verksamhetsår
- 14 Fastställande av budget och medlemsavgift för nästkommande verksamhetsår
- 15 Övriga ärenden
- 16 Mötets avslutande

Till valkorporation 1, som representerar djursjukhus- och klinikanställda valdes för 2014–2015:

Ordinarie: Cecilia Hässler Pettersson, André Rowe, Karin Alexandersson, Karolina Dahlkvist
Reserv: Andrea Mårtensson

Tidigare valda med ett år kvar:

Ordinarie: Ulrika Norell Lundén, Ingrid Berger Engström, Ida Isaksson
Reserv: Ann-Charlotte Sandberg

Till valkorporation 2, som representerar statligt anställda distriktsveterinärer inom DVO valdes för 2014–2015:

Ordinarie: Lars-Göran Kristensen, Karin Lambertsson, Sara Eriksdotter Engsfriid

Tidigare valda med ett år kvar:

Ordinarie: Anna Bäckvall
Reserv: Agneta Andersson

Till valkorporation 3, som representerar statligt anställda officiella veterinärer vid Livsmedelsverkets kontrollavdelning valdes för 2014–2015:

Ordinarie: Ulrika Lind
Reserv: Ilie Ghenghea (fyllnadsval)

Till valkorporation 4, som representerar övriga offentliga anställda valdes för 2014–2015:

Ordinarie: Kristian Königsson, Karin Granath, Emma Andersson
Reserv: Sanna Truelsen Lindåse

Tidigare valda med ett år kvar:

Ordinarie: Olle Rydell, Malin Öhlund
Reserv: Margareta Tervell

Till valkorporation 5, som representerar övriga enskilda anställda valdes för 2014–2015:

Ordinarie: Therese Edström
Reserv: Magnus Algotsson

Tidigare valda med ett år kvar:

Ordinarie: Åsa Lundgren

FVEs generalförsamling i Biarritz

Europeiskt ackrediteringssystem för veterinärer klart

TEXT: SIMONE HÄUSLER

Den europeiska veterinärfederationen FVE höll sin första generalförsamling för året i franska Biarritz i maj. De svenska delegaterna blev uppdaterade om aktuella veterinära frågor i våra nordiska grannländer, men informerades även om uppstarten av ett nytt ackrediteringssystem för vidareutbildning av veterinärer, VetCEE.

Vårens generalförsamling i den europeiska veterinärfederationen FVE anordnades av den franska delegationen och hölls i Biarritz den 21–22 maj. Den svenska delegationen bestod av SVFs

ordförande Torsten Jakobsson, SVS generalsekreterare Simone Häusler (EASVO), Cecilia Fröberg (UEVH), Patricia Hedenquist (EVERI) och Evamari Lewin (UEVP).

Sedan flera år tillbaka träffas de nordiska och baltiska länderna dagen innan sektionsmötena för att diskutera gemensamma frågor och för att uppdatera varandra om pågående utvecklingar i respektive land. Dessa möten är även en mycket bra förberedelse inför FVEs sektionsmöten och därigenom för den stora generalförsamlingen. Genom att mötas och diskutera aktuella ämnen i förväg lyckas man ofta förmedla en gemensam ståndpunkt. Vid vårens möte deltog Sverige, Finland, Norge, Danmark och Island.

NORDISKA NYHETER

Som en del av mötet brukar länderna presentera sina "National Reports" som sammanfattar vad som har hänt inom veterinärmedicinen på nationell nivå sedan det senaste mötet.

De finska delegaterna berättade att för att undvika att rabiessmittade djur tar sig in till Finland från Ryssland har man vaccinerat vilda djur peroralt med betat foder som spridits i gränsområdet med hjälp av flygplan. Ett annat aktuellt problem i Finland rör livsmedelshygien. Eftersom finska föräldrar brukar ge sina småbarn råmjölk som säljs direkt från bondgården och det inte finns en reglerande föreskrift för antalet dagar efter mjölkning som råmjölken får säljas, ser man att antalet *Yersinia*-utbrott ökar ►

Biarritz på Frankrikes sydvästskust var mötesplatsen för vårens generalförsamling i den europeiska veterinärfederationen FVE.

- kraftigt. Det finska veterinärförbundet har nu initierat att det ska införas kontrollmätningar för att undvika dessa sjukdomsutbrott i framtiden. Slutligen har arbetet med en ny djurskyddslag pågått flera år i Finland och lagen förväntas bli klar under hösten.

Danmarks representanter berättade att antalet antagna studenter till veterinärutbildningen i Köpenhamn har ökat från 120 till 190 inom en kort tidsperiod. Detta befaras leda till ett större antal arbetslösa veterinärer i framtiden och det danska veterinärförbundet jobbar på att identifiera nya veterinära arbetsområden.

I Norge pågår det en intensiv kampanj med att rekrytera nya medlemmar till veterinärförbundet. Det pågår en rekrytering av studenter som utbildar sig till veterinärer såväl i Norge som vid utländska universitet. Vidare rapporterades att man 2013 upptäckte det första MRSA-fallet i norska grisbesättningar. Den norska regeringen har nu beslutat om ett utrottningsprogram, vilket inledningsvis bara påverkar ett mindre antal besättningar. Det är ett gemensamt projekt mellan regeringen och jordbrukarnas organisation, där även det norska veterinärförbundet är involverat.

Island befinner sig i en problematisk

situation eftersom ett stort antal isländska veterinärer söker jobb i andra länder. För att kunna täcka behovet av veterinärer i landet är Island tvunget att rekrytera utomlands. Vidare är efter flera års arbete den isländska djurhälsolagen nu klar och baseras huvudsakligen på norsk lagstiftning.

Det danska veterinärförbundet har initierat ett samarbete med den tyska veterinärkammaren för att minska användning av antibiotika inom grisproduktionen. Sedan samarbetet startade för några år sedan har såväl Frankrike som Holland anslutit sig till mötena och det har nu lett till stora framsteg när det gäller sänkt antibiotikaavändning. Dessa möten kommer att hållas även i framtiden. Den holländska regeringen har flaggat för att användning av antibiotika inom grisproduktionen måste reduceras med 50 procent inom de närmaste åren. Om detta inte lyckas kommer regeringen att vidta legislativa åtgärder.

AVLÖNAD PRESIDENT?

FVE består av fyra olika sektioner: UEVP, EVERI, UEVH och EASVO. Dessa sektioner brukar träffas för ett förberedande möte dagen innan den egentliga generalförsamlingen. Sektionsordföranden tar med sig sektionernas

beslut och åsikter till FVEs generalförsamling. Därmed bildar resultatet av sektionernas sammankomster ett viktigt beslutsunderlag för FVEs agerande i många frågor.

Under årets generalförsamling diskuterades för första gången huruvida FVE-presidenten ska avlönas eller inte. Hitills har den positionen enbart kunna innehas av personer som är anställda under sådana förhållanden att det var möjligt att lägga mycket tid och energi på FVE-arbetet. Eftersom FVEs verksamhetsområde kontinuerligt blivit större och i och med att FVE har varit mycket framgångsrikt med sitt budskap, har presidentens uppgifter ökat allt mer. Det innebär att enbart större veterinärförbund eller veterinärkamrar med mycket god ekonomi har råd att ställa upp med en kandidat för FVEs presidentval. I praktiken betyder det att små medlemsländer aldrig kommer att ha råd att låta en kandidat ställa upp vid ett kommande val. Det beslutades under mötet att frågan behöver utredas mer ingående och diskussionen ska tas upp vid kommande FVE-möte i november.

RÖSTFÖRDELNING OCH EUROPAVAL

En annan fråga som kräver en mer ingående utredning, är den sedan några år pågående diskussionen om röstfördelningen mellan FVEs medlemsländer. Ska man följa förslaget att fördela röster per antalet aktiva veterinärer i respektive land kommer detta troligtvis att leda till att FVEs verksamhet mer eller mindre skulle styras genom de sex största medlemsländerna. Därigenom skulle det troligen vara svårt att hålla kvar flera av de små staterna.

FVEs president Christophe Buhot uppdaterade mötets deltagare om den aktuella utvecklingen gällande arbetet med kontrollförordningen och djurhälsolagen. Det som kommer att hända närmast är i och med europavalen lite oklart. I bästa fall kommer det europeiska parlamentet, ordförandeskapet av det europeiska rådet och den europeiska kommissionen att arbeta nära varandra för att enas om en text som kommer att godkännas av europaparlamentet och det europeiska rådet. I fall det är omöj-

Veterinärstudenter i Köpenhamn. Antalet antagna studenter till veterinärutbildningen i Danmark har ökat från 120 till 190 inom en kort tidsperiod.

En brännande fråga i FVE är den pågående diskussionen om röstfördelningen mellan FVEs medlemsländer. Torsten Jakobsson diskuterar med Ray Finn från Irland och Veronique Bellmain från Frankrike.

ligt att hitta en överenskommelse inleds ett förlikningsförfarande.

VETCEE

Det har redan i tidigare artiklar om FVE-mötena rapporterats om VetCEE (Veterinary Continuous Education in Europe), ett europeiskt ackrediterings-system för vidareutbildning av veterinärer (se t ex SVT 10/13). I början drevs programmet som ett pilotprojekt med tre försöksländer och den 26 mars 2014 etablerades VetCEE officiellt. VetCEE utvecklar standarder för så kallade CPD-program (Continuing Professional Development) för praktiserande veterinärer. Med hjälp av VetCEE ska sådana program utvärderas och godkännas, vilket leder till kvalitetssäkring av europeiska vidareutbildningar. Veterinärer som genomgått en vidareutbildning som ingår i VetCEE har i och med detta ackrediteringssystem också lättare att förflytta sig till andra europeiska länder som ingår i VetCEE, eftersom kvalitén på hemlandets utbildning är klarlagd.

Den nya VetCEE-styrelsen är vald fram till 2016 och redo att ta emot ansökningar för såväl smådjurs- som grisprogram. Nottingham Trent University (UK) och University of Copenhagen

ingår redan i programmet eftersom dessa redan var deltagare i pilotprojektet. Organisationen arbetar för närvarande på att utveckla en officiell VetCEE-hemsida.

RISKKAPITALBOLAG OCH GATUHUNDAR

Torsten Jakobsson höll en presentation

om utveckling och förändringar av djursjukvården i Sverige i och med att ett stort antal kliniker blivit uppköpta av riskkapitalbolag. Att döma av diskussionens intensitet i anslutning till presentationen var ämnet aktuellt och spännande för många deltagande medlemsländer.

I artikeln om FVE-mötet i Bryssel 2013 (SVT 2/14) informerades om planerade åtgärder baserade på en ny lagstiftning för att ta itu med gatuhundsproblematiken i Rumänien. Enligt statistik som presenterades under årets möte registrerades upp till 12 000 personer i landet per år som anfallna och bitna av hemlösa hundar. Viorel Andronie från den veterinärmedicinska fakulteten vid universitetet i Spiru Haret, Rumänien, uppdaterade om det pågående arbetet med att anpassa hanteringen av gatuhundar till den nya lagstiftningen som trädde i kraft mot slutet av 2013. I dagsläget verkar det vara mest problem med att uppfylla kraven på journalföring och förvaring av de infångade hundarna, tätt följt av problem med att registrera samtliga hundar på ett spårbart sätt. Enligt uppgift utförs det täta kontroller på alla djurhem för att garantera att lagstiftningen följs. Generalförsamlingen ska få mer ingående information under det kommande mötet i Bryssel i november 2014. ■

FOTO: WALTER WALTERSEN

Gatuhundar i Bukarest. Enligt statistik som presenterades under FVE-mötet registrerades upp till 12 000 personer i Rumänien per år som anfallna och bitna av lösspringande hundar.

Smittspridning mellan djur och människor i Kambodja

KRISTINA OSBJER, leg veterinär, doktorand, SOFIA BOQVIST, leg veterinär, docent, MIKAEL BERG, professor, HILPI RAUTELIN, överläkare, professor och ULF MAGNUSSON, leg veterinär, professor*

I forskningsprojektet "Zoonoser i Kambodja" studerar veterinärer och läkare smittspridningen mellan husdjur, vilda djur och människor på landsbygden i Kambodja. Djurhållningen i Sydostasien erbjuder stora utmaningar och för oss otänkbara risker när det gäller spridning av infektionssjukdomar.

Hur ofta äter du självdöda djur? Säljer du dina djur om de blir sjuka? Förmodligen tycker du att det är märkliga frågor, men för människor som bor på landsbygden i Sydostasien är det högst relevanta frågor. I forskningsprojektet "Zoonoser i Kambodja" (se faktarutan), ett samarbete mellan veterinärer och läkare i Kambodja och Sverige, studerar vi smittspridningen mellan husdjur,

vilda djur och människor på landsbygden i Kambodja. Projektet syftar till att öka kunskapen om hur zoonoser sprids och hitta effektiva förebyggande åtgärder. Något som är betydelsefullt då mer än en fjärdedel av familjerna vi intervjuat äter självdöda djur och slaktar sjuka djur för konsumtion.

OM KAMBODJA

Kambodja gränsar till Laos, Thailand och Vietnam och har en yta strax under halva Sveriges och 15 miljoner invånare. En växande industri och turism har gett upphov till en snabb ekonomisk tillväxt under det senaste decenniet (1, 2). Stora ekonomiska klyftor präglar dock landet som tillsammans med grannlandet Laos är rankat på plats 138 av 187 länder i världen på FN:s lista över Human Development Index (HDI) (7).

Fyra femtedelar av Kambodjas befolk-

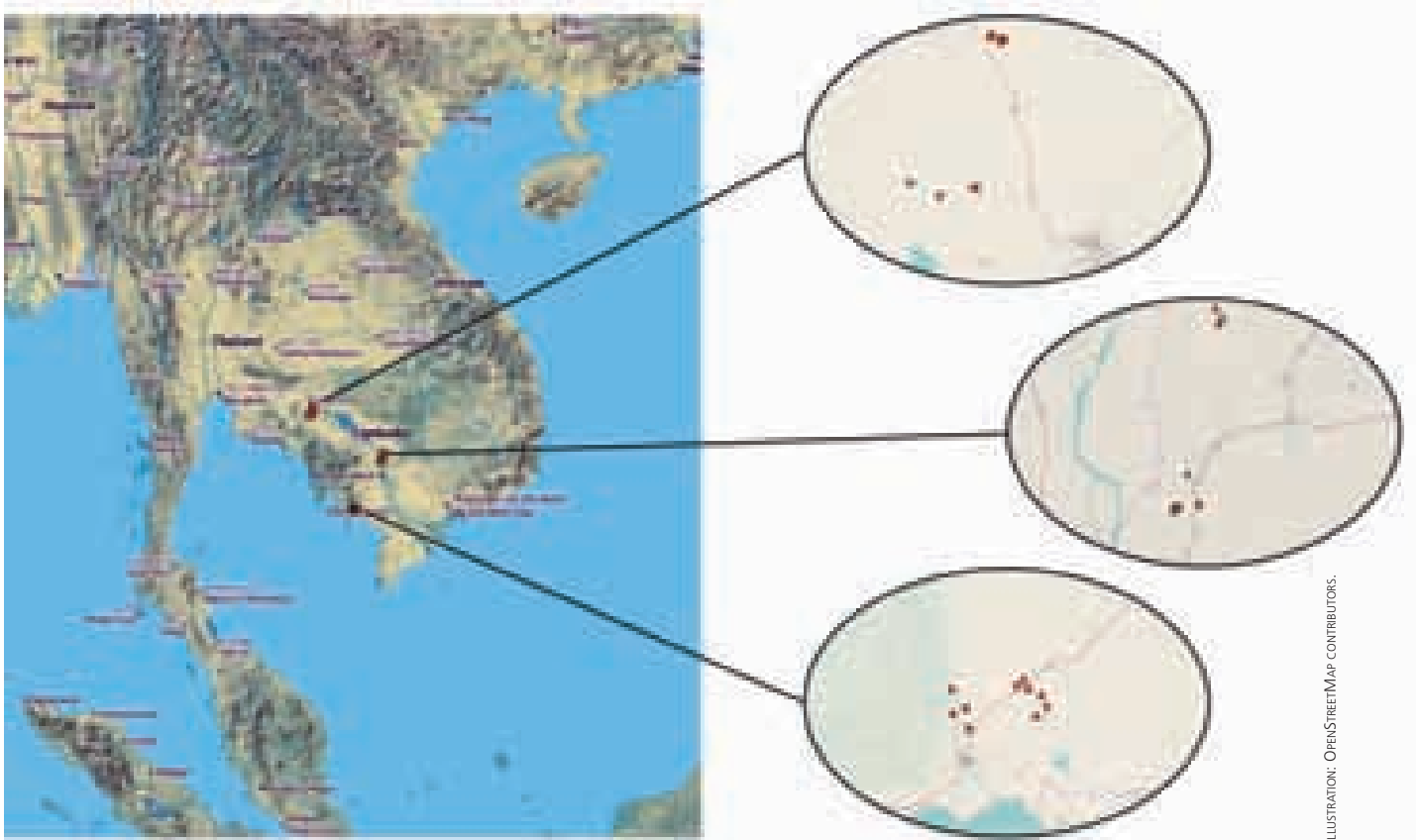
ning lever på landsbygden med jordbruk som huvudsaklig inkomstkälla. Jordbruket involverar ofta både djurhållning, växtodling och produktion av bioråvaror. I regel hålls djuren i nära anslutning till bostaden, ofta frigående, med frekventa kontakter mellan djur och människor som följd. Tillgången till kvalificerad hälsovård för djur och människor är låg och förebyggande åtgärder för att hindra smittspridning förekommer i liten utsträckning (8). Risken för att sprida smittsamma sjukdomar, i synnerhet zoonoser, är stor i den typ av djurhållning som bedrivs (3, 6). Med den växande befolkningen ökar ibland också skogsbruket vilket kan leda till att vilda djur tvingas närmre områden med människor och tamboskap. Detta kan i sin tur öka risken för smittspridning över artgränserna (5).

ATT SAMLA MATERIAL PÅ LANDSBYGDEN I KAMBODJA

Inom projektet har en av författarna (Kristina Osbjer) tillsammans med kambodjanska distriktsveterinärer och veterinärstudenter från the Royal University of Agriculture i Phnom Penh studerat totalt 300 hushåll på landsbygden i tre olika delar av Kambodja (Figur 1). Vi har intervjuat hushållen om hur de hanterar djur och djurprodukter och undersökt samband med sjukdomssymtom som rapporterats hos familjemedlemmarna. Samtidigt har vi samlat in avföringsprov från människorna i hushållet och ett flertal prov från hushållets livsmedels-

FORSKNINGSPROJEKTET

Det pågående forskningsprojektet "Zoonoser i Kambodja" är ett multidisciplinärt samarbete mellan Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Uppsala Universitet (UU) och i Kambodja the National Institute for Public Health (NIPH), the National Veterinary Research Institute (NaVRI), och Centre for Agriculture and Livestock Development (CeLAgrid). Projektet finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sida. Länderna som gränsar till Mekongfloden, däribland Kambodja, har identifierats som ett av världens hot-spots för spridning av zoonoser och projektet syftar till att öka kunskapen om hur man kan kontrollera och förebygga zoonoser i Mekongregionen samt öka den globala beredskapen för zoonoser (4).

FIGUR 1. Geografisk distribution av de 30 byar som ingår i projektet.

ILLUSTRATION: OPENSTREETMAP CONTRIBUTORS.

producerande djur. Proverna har analyserats i Kambodja eller transporterats till

Sverige för analys på SLU eller Uppsala Universitet.

Provtagningen har försvårats av att djuren går fritt och att fixeringsutrustning saknas. Det har lett till många ruscher för att fånga djuren och tillfälliga lösningar för att kunna ta prov på ett säkert sätt (Figur 2). Yttre faktorer såsom ihållande monsunregn, eftersatt vägunderhåll och långvariga strömavbrott har stundom bidragit till att ytterligare försvåra insamling av data. Vi har flera gånger, precis som man måste vara beredd på då man jobbar i låginkomstländer, tvingats ändra på ursprungsplanerna i sista stund.

PATOGENER OCH RISKBETEENDE I HUSHÄLLEN

Hos grisar och fjäderfä har vi identifierat influensa A-virus hos lite mer än en procent av djuren, medan paramyxovirus typ 1 som orsakar newcastlesjuka påträffats hos nästan fem procent av alla fjäderfä (Figur 3). Vi har också undersökt förekomst av campylobakterier i faecesprover från djur och människor och påvisat *Campylobacter* spp i lite mer än ►

FIGUR 2. Försök att fånga in en frigående gris för provtagning. Provtagningen försvåras av att djuren går fritt och att fixeringsutrustning saknas.

FIGUR 3. Fältteamet instrueras av personal från nationella veterinärinstitutet. Paramyxovirus typ 1 har påträffats hos nästan fem procent av alla fjäderfä.

uppfattning att djur i småskaliga familj jordbruk föds upp i huvudsak för familjekonsumtion håller merparten av bönderna i vårt pågående projekt djur framför allt för att sälja dem. Större djur som grisar, kor och vattenbufflar fungerar vanligen som en investering och säljs då kontanter behövs, exempelvis för att betala en hemgift, köpa mark eller betala barnens skolgång. Förutom den ekonomiska betydelsen har djuren också starka kulturella och sociala värden.

När det gäller att förebygga smittspridning i låginkomstländer krävs det samverkan över gränserna där forskare och beslutsfattare jobbar tillsammans med intressegrupper, i det här fallet bönderna på landsbygden. Att bara informera bönderna om risker med att exempelvis äta självdöda djur har liten effekt, vilket också framkommit under FNs informationsarbete med fågelinfluensan. Snarare måste man koppla beteende till värderingar och kulturella aspekter. Man måste beakta både sociala och ekonomiska anledningar till djurhållning och hushållsvanor för att kunna minska förekomsten av zoonoser. För familjerna som lever på landsbygden i Kambodja kommer förbättrad hälsa hos djur och människor att bidra till en stabilare livs-

- tio procent av humanproverna och upp till hälften av djurproverna, beroende på djurart. Kycklingar under ett år har haft den högsta prevalensen hittills. Nästa steg blir att undersöka antibiotikaresistens i proverna samt att ta reda på om det är samma isolat som cirkulerar hos människor och djur. Av intresse vore också att bestämma genupsättningen av influensavirus som vi hittat för att se om det är samma typ som infekterat både grisar och fjäderfä.

Vid intervjuerna har det framkommit att kända riskbeteenden för spridning av zoonotiska smittämnen är vanliga i hushållen. Domesticerade djur såsom fjäderfä, grisar och i viss mån kor tillåts av många hushåll att vistas där människor lagar mat och sover (Figur 4). Dessutom äter en fjärdedel av hushållen självdöda djur och en lika stor andel slaktar sjuka djur för egen konsumtion. Flera av dessa hushållsvanor har också kunnat associeras till sjukdomssymtom såsom diarré, magont, kräkningar, feber och hosta, hos barn och vuxna i hushållet. Trots att det finns tydliga kopplingar mellan hushållsvanor och sjukdomar ansåg mindre än tio procent av hushållen att det fanns någon risk i deras by för att sjukdomar ska smitta mellan vilda djur, husdjur och människor.

HUR MINSKA FÖREKOMSTEN AV ZONOSER?

Självklart måste man öka kunskapen om hur, var och när zoonoser sprids mellan djur och människor, men det krävs också en fördjupad förståelse för djurhållningen. Till skillnad från gängse

FIGUR 4. Kambodjansk kvinna utanför sitt hus tillsammans med sin ena höna. Domesticerade djur tillåts av många hushåll att vistas där människor lagar mat och sover.

medelstillgång som i förlängningen kan minska fattigdomen.

Referenser

1. Central Intelligence Agency. The world factbook, Cambodia. Hämtad 11 juni 2014 från www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cb.html
2. Engvall A, Sjöberg O & Sjöholm F. Poverty in rural Cambodia: The differentiated impact of linkages, inputs, and access to land. *Asian Economic Papers*, 2008, 7, 74–95.
3. Grace D, Gilbert J, Randolph T & Kang'ethe E. The multiple burdens of zoonotic disease and an ecohealth approach to their assessment. *Tropical Animal Health and Production*, 2012, 44, 67–73.
4. Jones KE, Patel NG, Levy MA, Storeygard A, Balk D, Gittleman JL & Daszak P. Global trends in emerging infectious diseases. *Nature*, 2008, 451, 990–993.
5. Karesh WB, Dobson A, Lloyd-Smith JO, Lubroth J, Dixon MA, Bennett M, Aldrich S, Harrington T, Formenty P & Loh EH. Ecology of zoonoses: natural and unnatural histories. *Lancet*, 2012, 380, 1936–1945.
6. Schelling E, Grace D, Willingham AL & Randolph T. Research approaches for improved pro-poor control of zoonoses. *Food and Nutrition Bulletin* 2007, 28, 345–356.
7. United Nations Development Programme. Human development reports, country profiles and international human development indicators. Hämtad 11 juni 2014 från <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/KHM>
8. Young JR, Evans-Kocinski S, Bush RD & Windsor PA. Improving smallholder farmer biosecurity in the Mekong region through change management. *Transboundary and Emerging Diseases*, i tryck 2014.

KRISTINA OSBJER, leg veterinär, doktorand, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Institutionen för kliniska vetenskaper, Box 7054, 750 07 Uppsala.

SOFIA BOQVIST, leg veterinär, docent, SLU, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, Box 7028, 750 07 Uppsala.

MIKAEL BERG, professor, SLU, Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap, Box 7028, 750 07 Uppsala.

HILPI RAUTELIN, överläkare, professor, Institutionen för medicinska vetenskaper, Klinisk Mikrobiologi, Akademiska sjukhuset, Dag Hammarskjöldsv 17, 751 85 Uppsala.

ULF MAGNUSSON, leg veterinär, professor, SLU, Institutionen för kliniska vetenskaper, Box 7054, 750 07 Uppsala.

Upprop

Nyutexaminerad veterinär från Danmark – vi behöver din hjälp!

Viktig undersökning

Har du läst till veterinär i Köpenhamn och tagit examen mellan 1 januari 2011 och 31 maj 2014? I så fall hoppas jag att du vill ta dig tid till att delta i en pågående undersökning för nyutexaminerade veterinärer.

Undersökningen består av ett frågeformulär som besvaras på nätet. Undersökningen kan besvaras fram till den 9 september.

Har du inte fått brev från oss?

Har du inte fått något brev från oss (eller har du tappat bort det)? Skicka ett mail till FAK-vetmed-evaluering@sund.ku.dk med ditt fullständiga namn och din mailadress, så skickar vi ett mail med login-information.

Har du mottagit ett brev från oss?

Gå i så fall in på www.datafabrikken.dk och logga in med det personliga identifikationsnummer som står i brevet.

Många svar behövs

Undersökningar som denna är mycket viktiga i vårt ständigt pågående arbete för att förbättra veterinärprogrammet på Köpenhamns Universitet. Undersökningarna är dessutom ett krav för att utbildningen ska ackrediteras av AVMA.

För att vi ska kunna använda oss av resultaten från undersökningen på bästa sätt behöver vi svar från så många som möjligt, och vi väddar därför om din hjälp.

Tack på förhand

Peter Holm
Studierektor, Veterinärprogrammet
SUND, Københavns Universitet

Styrelseberättelse för Sveriges Veterinärförbund 2013

Sveriges Veterinärförbunds styrelseberättelse för 2013 utgör en del av förbundets årsredovisning. Berättelsen redovisas här i förkortad version för att bli mer överskådlig. Medlemmar som önskar en fullständig berättelse kan beställa en sådan från förbundskansliet, eller läsa den på den lösenordsskyddade delen av förbundets hemsida www.svf.se.

FÖRBUNDSSTYRELSEN

Förbundsstyrelsens ledamöter under 2013 utgjordes av Torsten Jakobsson (ordförande), Anders Forslid (vice ordförande), JK Larsson, Karin Lundborg, Lotta Möller, Lars-Erik Staberg, Lotta Ternström-Hofverberg, Marja Tullberg och Per Jonsson (SVS-ordförande).

SAMMANTRÄDEN

Styrelsen sammanträdde elva gånger under året, varav fyra gånger via telefonmöte. Ständigt adjungerade till förbundsstyrelsens möten är ordförandena i AVF och FVF. Sammanträden med förbundsstyrelsens verkställande utskott och tjänstemän hölls nio gånger, ordinarie fullmäktigemöte anordnades den 29–30 maj i Stockholm och årsmöte den 6 november i Uppsala.

MEDLEMMAR

I tider när många förbund ser sitt medlemsantal sjunka ökade SVF sitt totala medlemsantal med 106 personer (+3,5 %) under 2013. Antalet medlemmar uppgick den 31 december 2013 till 3 106 stycken, varav 2 424 yrkesverksamma, 518 pensionärer och 164 studerandemedlemmar.

FÖRBUNDSKANSLIET OCH SVT:s REDAKTION

Förbundskansliet utgjordes under året av Per Carlsson, kanslichef, Anders Granelid, förhandlingschef, Jenny Floralid, ombudsman, Elisabeth Hernblad Tevell, generalsekreterare SVS (t o m augusti), Simone Häusler, biträdande generalsekreterare SVS, Johan Beck-Friis, informationschef och ansvarig utgivare SVT, Suzanne Fredriksson, journalist (deltid), Brita Trybom, sekreterare på SVT-redaktionen, Birgitta Ahlqvist, korrekturläsare – SVT (deltid), Rune Koskinen, kam-

rer (deltid), Marianne Lundquist, administrativ assistent – SVS, Linda Wikström, redovisningsansvarig, Karin Henriksson, administrativ assistent – SVF, Anders Norgren, vaktmästare. Förbundsordförande Torsten Jakobsson hade också regelbundet en del av sin ordförandetid förlagd till kansliet.

SVERIGES VETERINÄR-MEDICINSKA SÄLLSKAP

För verksamheten inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap under året hänvisas till separat verksamhetsberättelse.

ALLMÄN VERKSAMHET Remisser

Under 2013 besvarade förbundet 20 remisser. Remissvaren läggs fortlöpande ut på förbundets webbsida.

Fullmäktige

Fullmäktige genomfördes 29–30 maj på Villa Brevik på Lidingö.

Förbundets ekonomi redovisades i god ordning, inga anmärkningar fanns i revisionsberättelsen och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Styrelsen föreslog fullmäktige att förbundets ekonomi ska vara i balans senast den 31 december 2015. Fullmäktige beslutade enligt detta förslag.

Motioner från smådjurssektionen, AVF och djurskyddskommittén behandlades. Styrelsens propositioner omfattade verksamhetsplanen och medlemsavgiften för nästkommande verksamhetsår, samt en stadgäändring.

Förbundsstyrelsen informerade om att man tillsatt en arbetsgrupp för analys av verksamheten och ekonomin. Slutrapporten från projekt Sibylla presenterades. Det diskuteras hur förbundet ska kunna stödja medlemmarna i hur man lämpligen agerar på sociala medier. Även en förbundsvision diskuterades, det saknas

en tydlig sådan idag. En tydlig vision behövs för att förbundsarbetet på alla nivåer ska bedrivas i gemensam riktning.

Val till fullmäktige och förbundsstyrelsen

Nomineringsprocessen av kandidater till förbundsstyrelse, SVS och fullmäktige 2013 liksom valproceduren genomfördes planenligt. Valdeltagandet vid 2013 års val var 17 procent, samma som föregående år.

Förbundsstyrelsens arbete

Förbundsstyrelsen arbetade under året med frågan om hur SVFs verksamhet kan förbättras och effektiviseras samt andra för förbundet strategiska frågor. Styrelsen dubblade i det närmaste antalet styrelsemöten under 2013 jämfört med 2012. De utökade mötena genomfördes företrädesvis som telefonmöten. Styrelsen hade tillsammans med SVS kollegium möten kring förbättringsfrågor.

Följande arbets- respektive projektgrupper arbetade under året:

Förvaltningsgruppen

Anders Forslid, JK Larsson, Marja Tullberg och från kansliet ekonomi-/kanslichef Per Carlsson ingick i gruppen. Arbetet fokuserade kring frågor i linje med det övriga förbättringsarbetet.

Arbetsmiljögruppen

Arbetet bedrevs av AVFs ordförande Fredrike Ritter och FVFs ordförande Johanna Habbe. Gruppen arbetade med arbetsmiljöfrågor främst med inriktning mot psykosociala problem.

Projekt för översyn av specialistutbildning steg 1

Projekt (Hel special) för översyn av specialistutbildningarna steg 1 låg nere

under en period i och med förändringen på SVS generalsekreterarpost. Arbetet har nu återupptagits med Simone Häusler som projektledare.

Utvärdering av nya organisationen samt fortsatt förbättringsarbete

Torsten Jakobsson, Per Jonsson, JK Larsson och kanslichefen Per Carlsson. Under året koncentrerades arbetet kring förbättring av förbundets förtroendemannorganisation och genomförande av en enkät till medlemmarna rörande erfarenheter från den senaste omorganisationen m m.

Under året representerades förbundsstyrelsen genom ordförande Torsten Jakobsson vid möten med Jordbruksverket, en kommissionsarbetsgrupp för arbetsmarknadsfrågor inom EU, Svensk djursjukvård och möten med olika näringsföreträdare (LRF, Svenska ägg, Svensk fågel, Svenskt sigill, Djurhälsovården, Växa Sverige, LRF Mjolk, m fl).

Förbundets linjearbete sköts av förbundskansliet och tidningsredaktionen samt av förbundets utskott, råd och nämnder. Arbetet som utförs är regelbunden utgivning av Svensk Veterinärtidning, ombudsmännens förhandlings- och medlemsarbete, fortlöpande ekonomihantering, försäljning av blanketter m m, administration av medlemsregistret, remisshantering och mycket mer.

Utöver linjearbetet arbetade förbundsstyrelsen i enlighet med den av fullmäktige beslutade verksamhetsplanen 2013 med följande frågor:

– Bevakning av de fackliga och yrkesmässiga konsekvenserna av den omfattande strukturomvandlingen inom djursjukvården sedan 2012. Vid analysen har inte framkommit några systematiska förändringar i anställningsvillkor eller andra avtalsfrågor.

Det är ännu för tidigt för att kunna fastställa några trender inom lönesättning m m då de nya stora aktörerna på marknaden fortfarande är under konsolidering. Arbetet är därmed slutrapporterat.

– Genomgång av den 2005–2006 genomförda omorganisationen av veterinärförbundet. Resultatet rapporteras i en särskild punkt vid fullmäktigemötet 2014. Arbetet är därmed slutrapporterat.

– Implementering av förbundets marknadsföringspolicy. Då det fortsatta arbetets inriktning är beroende av fullmäktigemötets beslut 2014 om en förbättrad förtroendemannorganisation skjuts arbetet upp. Slutrapport planeras till fullmäktigemötet 2015.

– Tydliggörande av veterinär kompetens och ansvar i samhället och stärkande av veterinärernas konkurrenskraft och veterinäryrkets status. Arbetet med en enhetlig grafisk profil och ett informationsmaterial om förbundet samt veterinärens olika roller i samhället påbörjades. Slutrapport planeras till fullmäktigemötet 2015.

– Fortlöpande översyn av de etiska frågeställningar som följer med veterinäryrket. Nu arbetar förbundet med att se över frågan om veterinärens användning av sociala medier både som en del av den veterinära verksamheten och privat. En arbetsgrupp tillsammans med Den Norske Veterinärnärfförening bildades för att ta fram gemensamma rekommendationer och riktlinjer för SVFs medlemmar. Vidare kommer förbundets etiska regler att ses över och vid behov revideras, liksom etikrådets arbete och instruktion. Slutrapport planeras till fullmäktigemötet 2015.

– Bekavning av utvecklingen på den veterinära arbetsmarknaden, att veterinärernas arbetsfält vidgas och att konsekvenser av behörighetsutredningen granskas. Förbundet tillsammans med SVS deltog i Jordbruksverkets referensgrupper rörande den framtida hälso- och sjukvården för djur i Sverige.

– Bekavning tillsammans med FVF av upphandling av veterinära tjänster från Jordbruksverket avseende jour och beredskap samt offentliga tjänster. Förbundet inväntar den uppföljande utredning som enligt Jordbruksverket ska genomföras. Resultatet av den utredningen med styrelsens och FVFs kommentarer kommer att meddelas medlemmarna när SJVs rapport är klar och förbundets utvärdering är gjord.

– Initiering av ett projekt rörande

veterinärens psykosociala arbetsmiljöproblem och deras hantering. Projektet kommer att fortsätta under hösten 2014 och slutrapport planeras till fullmäktigemötet 2015.

Statliga utredningar där SVF är representerat

Läkemedels- och apoteksutredningen

Regeringen tillsatte en utredning (Dir 2011:55) den 16 juni 2011, där huvudutredaren Anna Märta Stenberg gör en översyn av vissa frågor som rör prissättning, tillgänglighet och marknadsförutsättningar inom läkemedels- och apoteksområdet. Utredaren koncentrerade sig under 2013 på de humanmedicinska problemområdena och berörde inte den veterinärmedicinska sidan av apoteksväsendet. Förbundet bevakar de veterinärmedicinska intressena och ska delta i referensgruppsmöten när för veterinärer relevanta frågeställningar kommer att avhandlas 2014.

Representation i andra organisationer och företag

Saco SalusAnsvars Inkomstförsäkrings AB

Samtliga Sacoförbund är delägare i SalusAnsvar Inkomstförsäkrings AB. Sacoförbunden äger 51 procent och SalusAnsvar äger 49 procent. SVFs ägarandel står i proportion till medlemsantalet och förbundets aktieinnehav är ca 0,1 procent av den totala aktiestocken. SVF representerades av kanslichefen på bolagsstämman som hölls i SalusAnsvars lokaler i maj 2013.

Akademikernas Erkända Arbetslöshetskassa (AEA)

Akademikernas Erkända Arbetslöshetskassa, AEA, administrerar arbetslöshetsförsäkringen för Sacoförbundens medlemmar. Under 2013 var avgiften 90 kr/månad vilket gör AEA till en av de billigaste a-kassorna i landet. AEA leds av en styrelse som utses av den årliga föreningsstämman, där AEAs medlemsförbund är representerade. Veterinärförbundet representeras vid föreningsstämman av kanslichef Per Carlsson.

Arbetsmiljö

Det operativa arbetet med arbetsmiljöfrågor ligger inom AVFs och FVFs mandat och ansvar. Jenny Flordal deltog för SVF i Sacos arbetsmiljönätverk.

Lönestatistik

Under 2013 skickades lönestatistiken ut på sedvanligt sätt ut via e-

post till samtliga anställda förbundsmedlemmar. Den kunde besvaras via länk från e-posten och från SVFs hemsida. Nytt för året var att enkäten även kunde besvaras via smarta mobiler. En pappersenkät skickades senare ut till dem som inte besvarat enkäten eller inte kunde svara via webben. Svarefrekvensen var ca 65 procent varav 18 procent svarade via mobilen.

Medlemsenkät

Tillsammans med löneenkäten genomfördes även en medlemsenkät. Enkätsvaren ska ligga till grund för utvecklingen av förbundets inriktning och framtida verksamhet. Svarefrekvensen var 36 procent vilket är mycket högt för denna typ av enkät.

Saco

Medlemsutveckling

Vid årsskiftet 2013/2014 bestod Sacofederationen av knappt 645 810 medlemmar, en ökning med 1,5 procent från 2012.

Arbetsområden

Inriktningen 2013 var de huvudområden som den senaste Sacokongressen (2009) fastställde: Saco i världen, bildning och förnyelse, lönerna, arbetsrätten, tryggheten, skatterna, cheferna, företaget.

Ordföranderåd

Sacos ordföranderåd består av medlemsförbundets förbundsordföranden och kanslichefer. Rådet diskuterar förbundsgemensamma frågor, strategier, policies, med mera som ligger till grund för Sacos officiella ställningstaganden i relevanta samhällsaktuella frågor. Under 2013 hölls tre sådana sammankomster.

KOLLEGIALT NÄTVERK

Veterinärförbundets kollegiala nätverk består av förbundsmedlemmar som på ideell grund står till förfogande som samtalspartner, då någon behöver prata om sin situation på arbetet eller i privatlivet. Medlemmar i SVFs kollegiala nätverk 2013 var Eva von Celsing, Erik Kjellgren, Florin Gurban-Marcu och Ilmars Dreimanis.

INTERNATIONELLT SAMARBETE Det nordiska samarbetet

Under 2013 hölls två nordisk-baltiska ordförandekonferenser i samband med FVEs generalförsamlingar.

Under vårmötet i Maribor diskuterades bland annat problematiken med att ett stort antal gatuhundar från södra Europa införs till de nordiska länderna varje år. Dessa hundar

smugglas delvis över gränsen men ett stort antal importeras med förfälskade vaccinations- och besiktningssintyg. Vid rabiestiterkontroller påvisades att var femte hund inte hade antikroppar mot rabies trots ett fullständigt ifyllt och stämplat vaccinationsintyg.

Även den framtida veterinära arbetsmarknaden i Europa diskuteras med anledning av att det har inkommit brev från flera av FVEs medlemsländer med det alarmerande beskedet att det årliga antalet nyutexaminerade veterinärer överstiger det reella behovet tre till fem gånger.

Under höstmötet i Bryssel berättade den danska delegationen om ett utbrott av *Salmonella cholerae suis* i landet. Island rapporterade om den nya lagstiftningen om obligatorisk chipmärkning av alla hundar, katter och kaniner. Lettland informerade om att landet befinner sig i en jobbig finansiell situation när det gäller den veterinära arbetsmarknaden. Veterinärens löner är mycket låga. Med hjälp av stödmedel från EU har det byggts upp en ny och stor klinik som nu har stått tom i ett år eftersom det saknas finansiella medel för att driva den. Aktuellt arbetas det intensivt med framtagande av riktlinjer för antibiotikaanvändning för olika djurslag i Lettland.

Ett återkommande och viktigt diskussionsämne inom den nordisk-baltiska gruppen är veterinärernas framtida roll på arbetsmarknaden. På grund av den aktuella utvecklingen kommer det att bli nödvändigt att veterinärer i framtiden hittar nya nischer. Detta för med sig att det behövs ett ny- och omtänkande, redan under utbildningen.

NKVet

Sveriges representanter i NKVet (Nordisk Kommitté för Veterinärt vetenskapligt samarbete) var Arvid Uggla och platsen efter Anders Engvall är vakant. NKVet arrangerade den 13–14 maj 2013 på Island en konferens med titeln Mastitis – new knowledge on diagnostics and control on modern dairy farms.

Federation of Veterinarians of Europe (FVE)

FVE är språkrör och viktig lobbyingorganisation vad gäller veterinära frågor på Europaplanet och är den instans som EU-politikens olika strukturer vänder sig till. Federationen är därför en betydelsefull organisation. Veterinärförbundet var representerat vid generalförsamlingen och vid de olika utskotten vid de två möten som hölls

- 2013. Vidare var Karin Östensson ledamot (vice president) i FVEs styrelse. Under 2013 hölls vårens möte i Maribor, Slovenien och höstmötet i Bryssel, Belgien.

World Veterinary Association (WVA)

Under 2013 följde förbundet främst genom SVS sekretariat och Simone Häusler de frågor som WVA hantlade. WVA anordnade sin världskongress i Prag i september 2013 vid vilken SVF inte var representerat. Nästa världskongress anordnas i Istanbul, Turkiet i september 2015.

INFORMATIONSVERSAMHETEN

Svensk Veterinärtidning

Svensk Veterinärtidning (SVT) är medlemstidning för Sveriges Veterinärförbund. Förutom förbundets medlemmar prenumererar ett antal institutioner, bibliotek, myndigheter och dagstidningar på publikationen. Under 2013 var upplagan (TS Fackpress) 3 300 ex.

Under 2013 var Johan Beck-Friis chefredaktör och ansvarig utgivare, med Lisa Hernblad Tevell som biträdande redaktör o m augusti månad. Under hela året arbetade Suzanne Fredriksson som journalist vid tidningen på 60 procents tjänst. Brita Trybom hade en heltidstjänst som sekreterare vid redaktionen, med

ansvar för annonser och annonsörskontakter. Birgitta Ahlkvist hade uppdrag som korrekturläsare motsvarande 35 procents tjänst. Prenumerationsregistret sköttes av Karin Henriksson.

Material till tidningen inkom under året i stor mängd, såväl vetenskapliga artiklar som reseberättelser, insändare etc. Under 2013 publicerade SVT bland annat flera examensarbeten för specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar. Tidningens layout vidareutvecklades under året. Layoutuppdraget sköttes av Exponera. Samarbetet med chefredaktörerna för de andra nordiska veterinärtidningarna upprätthölls också. Ett redaktörmöte hölls i Stockholm i januari och ett i Köpenhamn i augusti. Syftet var att förbereda två temanummer om infektionssjukdomar i Norden under våren 2014.

Volym 65 av Svensk Veterinärtidning utkom med 15 ordinarie nummer, varav ett dubbelnummer. Antalet trycksidor var 884.

Hemsidan

SVF-sidan www.svf.se används både för att föra fram förbundets åsikter externt och för direktinformation till förbundets medlemmar i ärenden som kräver snabb publicering. Föregående års interaktiva verksamhet fortsatte, med elektroniskt ifyllande av lönestatistik och röstning i SVFs

personval via hemsidan. Under 2013 hade hemsidan ca 400 unika besökare varje dag under arbetsdagar eller i genomsnitt drygt 450 besök/dag. Annonsintäkterna fördubblades jämfört med 2012 vilket bidrog positivt till förbundets ekonomi. Huvudsvarig för utformningen av hemsidan och för driften var under 2013 Johan Beck-Friis.

Informationsmöten för studenter

Förbundet genomförde ett flertal informationsmöten och undervisningsmoment för ordinarie veterinärstudenter och TUVE-studerande vid SLU. En samlad information gavs till den avgående sjätte årskursen i januari. Företrädare för förbundet deltog också vid flera diskussionskvällar anordnade av studentkåren VMF.

Övrig informationsverksamhet

Förbundet hade via förbundsordföranden, informationschefen och utskick av pressmeddelanden ett stort antal mediekontakter i olika frågor under året. Namnet "Sveriges Veterinärförbund" nämndes i drygt 400 externa artiklar eller nyhetsinlag i riks- och lokalmedia under 2013, enligt förbundets mediestatistikjänst Meltwater News.

PERMANENTA RÅD OCH NÄMNDER

Beträffande verksamheten i Etikrådet, Rådet för veterinärhistorisk och biografisk forskning, Redaktionskommittén och Djurskyddskommittén hänvisas till särskilda årsberättelser som kan rekvideras från veterinärförbundets kansli.

AVF OCH FVF

För verksamheten inom Anställda Veterinärers Förening (AVF) och Företagande Veterinärers Förening (FVF) under 2013 hänvisas till separata verksamhetsberättelser.

FÖRBUNDETS EKONOMISKA FÖRVALTNING

Sammanfattande kommentar

Förbundets långsiktiga ekonomi är i god ordning och det driftunderskott som tidigare redovisats har hanterats enligt plan. Förbundets driftbudget bedöms vara i balans vid utgången av 2015, enligt beslut i Fullmäktige 2013.

Resultaträkningen

2013 års resultat visade ett underskott på 1,1 miljoner kronor, att jämföra med det budgeterade underskottet på

1,7 miljoner kronor. Att resultatet blev bättre än budget beror huvudsakligen på att kapitalförvaltningen genererat positiv avkastning, en tjänst på kansliet avsettligt inte återbesattes, ökade medlemsavgifter, ökade intäkter från specialistutbildningarna samt att annonsintäkterna i Svensk Veterinärtidning och på hemsidan varit högre än budgeterat.

Balansräkningen

Av förbundets totala tillgångar på 26,4 miljoner kr var 7,3 miljoner kronor eget kapital och soliditeten var alltså 28 procent, vilket är lite lågt. Styrelsen fattade ett långsiktigt beslut att effektivisera verksamheten, bland annat för att förbättra soliditeten. Marknadsvärdet på förbundets tillgångar den sista december 2013 var dock högre än det bokförda värdet.

Kapitalförvaltningen

Kapitalförvaltningen sköttes av två externa förvaltare, Catella och DNB (Den Norske Bank). Det totalt förvaltade kapitalet var ungefärligt jämnt fördelat på dessa två. Förbundsordföranden och kanslichefen hade regelbundna möten med båda aktörerna. Styrelsen lade tillsammans med förvaltarna upp långsiktiga strategier för hur förvaltningen ska bedrivas så att förbundet uppnår en stabil och bra avkastning över tid.

Stiftelser som förvaltas av SVF

Förbundet förvaltar ett antal stiftelser. Dessa tillgångar tillhör inte SVF och kan således inte användas i driften av förbundet. Stiftelserna har separata redovisningar. De återfinns därför inte i denna årsredovisning.

Understödsfonden är en gemensam förvaltning av 17 olika stiftelser. Dessa delar ut understöd till veterinärer och anhöriga till veterinärer samt till forskning.

Enskilda pensionsfonden, eller Herofonden, utbetalar pension till dem som är med.

Agria Försäkringsbolags understödsfond för veterinärer delar ut understöd till veterinärer och anhöriga till veterinärer. ■

Jobbat dygnet runt?

Läs mer om arbetstid på AVFs hemsida www.svf.se/sv/AVF under Arbetsmiljö.

ÅRSMÖTE 2014

Fredag 7 november, kl 12:15
Sal K, Undervisningshuset, Ultuna

Motioner och anmälan skickas senast den 24 oktober till catrin.vesterlund-carlson@sva.se.

Anmälda bjuds på lättare lunch.

Möteshandlingar skickas ut till sektionens medlemmar med e-post 1–2 veckor före årsmötet.

Välkommen!

Verksamhetsberättelse för Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap 2013

Verksamhetsberättelsen för SVS 2013 presenteras här i förkortad form. SVF-medlemmar som önskar en fullständig verksamhetsberättelse kan rekvirera den från veterinärförbundets kansli.

KOLLEGIET

Sveriges Veterinärmedicinska Sällskaps (SVS) kollegium hade under året följande sammansättning: Per Jonsson (ordförande), Torkel Ekman (adjungerad vice ordförande), Håkan Landin (husdjurssektionen), Lena Malmgren (hästsektionen), Erika Chenais (sektionen för veterinär folkhälsa), Ulrika Windahl (smådjurssektionen), Veronica Rondahl (försöksdjurssektionen).

Kollegiet samlades sju gånger 2013, varav fem i kansliets sammanträdeslokal, ett möte på internat (Hässelby Slott) tillsammans med förbundsstyrelsen och ett möte på internat (Noors Slott) tillsammans med sektionernas utbildningsansvariga för att starta upp planeringen av årets kongress. Dessutom hölls ett gemensamt möte med förbundsstyrelsen i kärhuset på Ultuna. Generalsekreteraren administrerade kollegiets arbete.

ADMINISTRATION

SVS centrala administrativa funktion är placerad på veterinärförbundets kansli och bestod fram till mitten av året av generalsekreterare, bitr generalsekreterare och en assistent på deltid. Efter sommaren 2013 slutade Elisabeth Hernblad Tevell som generalsekreterare och tjänsten återbesattes inte. Simone Häusler tog över arbetet som tf generalsekreterare tills vidare. Assistent på deltid var Marianne Lundquist.

SVS arbetsområden under året dominerades av specialistutbildningsprogrammen och av förberedelse och genomförande av Veterinärkongressen. 2013 ordnades examinationer för specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar liksom för specialistkompetens i hästens sjukdomar.

Dessutom examinerades en aspirant i specialistkompetens internmedicin. Den 25 november genomfördes en examination för de två aspiranter som funnits anmälda inom specialistprogrammet i livsmedelshygien. Tyvärr blev ingen godkänd. Inga nya aspiranter kommer att tas in i detta program

eftersom det ersätts av specialistkompetens i veterinär folkhälsa så fort det nya utbildningsprogrammet blivit godkänt av Jordbruksverket.

MEDLEMMAR

Samtliga medlemmar i Sveriges Veterinärförbund är automatiskt även medlemmar i Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap. SVS består av fem sektioner: husdjurssektionen (243 medlemmar), hästsektionen (455 medlemmar), sektionen för veterinär folkhälsa (107 medlemmar), smådjurssektionen (556 medlemmar) och försöksdjurssektionen (54 medlemmar). Medlemskap i en eller flera sektioner är frivilligt och en SVS-medlem kan vara medlem i mer än en sektion.

SEKTIONER

Sektionen för veterinär folkhälsa

Under 2013, sektionen för veterinär folkhälsas tredje verksamhetsår, låg fokus på vidareutbildning. Detta manifesterades genom ett välbesökt program under Veterinärkongressen, rekommenderat som kurs inom specialistutbildningen. Kursens titel var "Runt jord och bord".

Sektionen tog dessutom fram en ny utbildningsplan för specialistkompetens i veterinär folkhälsa.

Hästsektionen

Fokus för hästsektionens arbete under året låg på vidareutbildning av hästveterinärer. En arbetsgrupp inom hästsektionen utvecklade bilaga 1 till den kommande utbildningsplanen och presenterade även ett utkast till ny utbildningsplan. Dessutom arbetade sektionen med aktuella frågeställningar, såsom antibiotikapolicyn.

Sektionen arrangerade det vetenskapliga hästprogrammet vid Veterinärkongressen. Temat detta år var "There and back again – en tävlingshästs historia".

Husdjurssektionen

Husdjurssektionens styrelse ägnade

mycket tid åt programmet inför Veterinärkongressen i november. Inom sektionen tog en arbetsgrupp fram ett utkast till ny utbildningsplan. Arbetet pågick dessutom med den nya antibiotikapolicyn för produktionsdjur och en översättning till engelska eftersom intresset från utlandet varit stort.

Försöksdjurssektionen

Under 2013 anordnade försöksdjurssektionen en kursdag med föreläsare från Karolinska Institutet, Umeå Universitet och SLU på temat "New imaging techniques, with special reference to laboratory animals" på Karolinska Institutet. Sektionen arbetade dessutom intensivt med Veterinärkongressens vetenskapliga program som handlade om projektplanering och statistik samt om anestesi och perioperativ vård av försöksdjur.

Smådjurssektionen

Mycket arbete ägnades åt 2013 års veterinärkongressprogram med tema "Dermatologi hund och katt", som var rekommenderad som kurs inom specialistutbildningen, och åt parallellprogrammet.

Sektionen delade bland annat ut resebidrag, anordnade ett FECAVA-möte i Stockholm och var delaktig i FVEs CALLISTO-projekt. Det pågick även ett intensivt arbete med värvning av ESK-medlemmar.

På sektionens egna hemsida (www.ssava.se) hölls medlemmarna kontinuerligt uppdaterade via en blogg och sektionen finns även på Facebook (veterinärmedicin smådjur). Utskick till medlemmarna med viktig information gjordes bland annat via e-post.

SPECIALISTKOMPETENS – ÖVERGRIPANDE ARBETE

SVS ägnade mycket tid och arbete åt en översyn av specialistutbildningsprogrammen. Arbetsgrupper inom sektionerna tog fram utkast till nya övergripande utbildningsplaner och delvis även utkast till bilaga 1.

SVS kansli hade tre telefonmöten med Jordbruksverket för att diskutera det kommande arbetet med en ny föreskrift och eventuell ny utformning av specialistutbildningsprogrammen. Verket vill öppna upp föreskriften för mer än en utbildningsanordnare i framtiden.

SPECIALISTKOMPETENS

– STEG 1

Specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt

2013 fanns det ca 390 veterinärer med specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt. Inom specialistutbildningsprogrammet fanns det ca 200 aspiranter registrerade på 36 utbildningsplatser med ca 120 handledare.

Examinations- och styrkommittén för specialistutbildning rörande sjukdomar hos hund och katt (ESK-hund och katt) bestod under året av Elisabet Ellström (ordförande), Ole Frykman, Lotta Möller, Gustaf Svensson, Jeanette Hanson och Maria Dimopoulou. Sekreterare i ESK-hund och katt var SVS generalsekreterare.

I februari anordnades den årliga examinationen varvid 37 aspiranter examinerades, 23 med godkänt resultat. Under året granskades 29 examensarbeten.

ESK-hund och katt sammanträdde sex gånger under året, oftast i form av telefonmöten.

Arbetet med framtagandet av en övergripande utbildningsplan pågår.

Specialistkompetens i sjukdomar hos häst

Vid årsskiftet 2013/2014 fanns det 113 veterinärer med specialistkompetens i sjukdomar hos häst. Inom specialistutbildningsprogrammet fanns ca 30 aktiva aspiranter registrerade på 14 utbildningsplatser med 23 handledare.

Examinations- och styrkommittén för specialistutbildning i sjukdomar hos häst (ESK-häst) bestod under 2013 av Miia Riihimäki (ordförande), David Weckner, Flemming Winberg

► och Dylan Gorvy. Sekreterare i ESK-häst var SVS generalsekreterare. ESK-häst sammanträdde sju gånger under 2013.

I mars examinerades fyra aspiranter, varav en med godkänt resultat. Inget nytt skriftligt arbete granskades 2013.

En arbetsgrupp tog fram en övergripande utbildningsplan och bilaga 1 till utbildningsplanen.

Specialistutbildning i sjukdomar hos gris

ESK-gris bestod 2013 av Claes Fellström (ordförande), Monika Löfstedt, Lena Eliasson-Selling och Per Wallgren. Det fanns 29 veterinärer med specialistkompetens i sjukdomar hos gris. Inga aspiranter fanns anmälda att ingå i utbildningsprogrammet.

Specialistutbildning i sjukdomar hos nötkreatur

ESK-nöt utgjordes 2013 av Lena Stengärde (ordförande), Håkan Landin, Karin Lundblad Åsenius och Renée Båge. Det fanns 47 veterinärer med specialistkompetens i sjukdomar hos nötkreatur. Tre aspiranter fanns registrerade i programmet.

En arbetsgrupp tog fram övergripande utbildningsplaner.

Specialistutbildning i livsmedelshygien

ESK-livsmedel utgjordes 2013 av Marie-Louise Danielsson-Tham (ordförande), Henrik Ericsson, Christian Berking och Per Kvarnfors. Det fanns 25 veterinärer med specialistkompetens i livsmedelshygien. Två aspiranter fanns i utbildningsprogrammet. ESK-gruppen höll en examination i november 2013.

Programmet kommer att ersättas med ett specialistprogram inom veterinär folkhälsa.

SPECIALISERING – STEG 2

Utbildning till specialist i specifika ämnesområden finns inom området hund och katt och går ofta under beteckningen steg 2. ÖSK (Övergripande styrkommitté) har representanter för samtliga åtta ämnesområden, följande personer har ingått i kommittén: Kerstin Bergvall (dermatologi, ordförande), Kerstin Hansson (bildagnostik), Sofia Hanås (internmedicin), Anna Tidholm (kardiologi), Fredrik Danielsson (kirurgi), Eva Axné (reproduktion), Titti Sjö Dahl-Essén (oftalmologi) och Ann Pettersson (odontologi). Gruppen genomförde ett möte i december för att diskutera aktuella frågeställningar och framtidens prioriteringar.

24 personer var engagerade i de åtta olika ESK-grupperna för steg 2 under 2013.

Det fanns totalt 70 specialister inom specifika ämnesområden. 32 aspiranter antogs till de olika specialistutbildningsprogrammen steg 2 och de handleds av 24 handledare (för steg 2).

SAMNORDISK UTBILDNING I DIAGNOSTIK AV ÄRFTLIGA ÖGONSJUKDOMAR

Den gemensamma nordiska kommittén (Nordic Eye Examination Committee, NEEC) utgjordes av Ernst-Otto Ropstad (Norge) ordförande, Lena Karlstam (Sverige), Claus Bundgaard Nielsen (Danmark), Elina Pietelä (Finland) och Dagny Spanne Kjaer (Norge).

Det fanns 36 veterinärer med speciell kompetens att påvisa ärftliga ögonsjukdomar hos hund och katt registrerade och ca 41 veterinärer registrerade som aspiranter i programmet i Sverige. Två svenskar godkändes vid examination 2013.

SVS-PROJEKT

Under 2013 pågick, avslutades eller initierades följande SVS-projekt:

Alternativmedicin för djur

Detta initiativvärende påbörjades under 2009 och sammankallande var Anna Bergh. Målsättningen var att sammanställa en informationsskrift om alternativmedicin för djur riktad till Sveriges veterinärkår. Projektet avslutades 2013 och skriften innehåller definitioner, information om placebo och lagstiftning som reglerar behandling av djur. En gruppering av olika alternativmedicinska metoder finns med, som ska vara till hjälp för veterinärerna när de bedömer metoderna och diskuterar dem med utövare och djurägare.

Riktlinjer för hantering och behandling av hundar och katter med speciella resistensfenotyper av bakterier såsom MRSP, MRSA och ESBL-bildande bakterier

Syftet är att ta fram rutiner för att hantera misstänkt miljösmitta och motverka spridning av multiresistenta bakterier inom djursjukvården. Arbetet beräknas vara klart i början av 2014.

Kvalitetssäkring av klinisk kemisk och bakteriologisk provtagning vid djursjukhus och kliniker

Projektet startades under 2012 med syfte att ta fram en handledning för

provtagning och kvalitetskontroll som enkelt går att använda på landets kliniker och djursjukhus. Projektet fortsätter under 2014.

Antibiotikariktlinjer nöt och gris

Dokumentet för riktlinjer redigerades under året. Rapporten ligger på SVFs hemsida.

Antibiotikariktlinjer häst

Projektet avslutades 2013. Rapporten ligger på SVFs hemsida.

VETERINÄRKONGRESSEN

Under året ansvarade kollegiet tillsammans med de utbildningsansvariga i respektive sektion för planeringen av programmet vid Veterinärkongressen. Kollegiets vice ordförande har ett särskilt ansvar för SVS efterutbildningsfrågor och för plenarsessionen vid Veterinärkongressen. Denna post innehades under 2013 av Torkel Ekman. De utbildningsansvariga i SVS sektioner var Anna Ohlson (husdjurssektionen), Karin Holm Forsström (hästsektionen), Annika Nantin (veterinär folkhälsa), Anne Halldén Waldemarson (försöksdjurssektionen) och Tove Fall (smådjurssektionen). Bitr generalsekreteraren och SVS-assistent Marianne Lundquist ansvarade gemensamt för genomförandet av kongressen.

Veterinärkongressen 2013 hade ca 800 deltagare och arrangerades på SLU i Uppsala. Enligt den mångåriga traditionen öppnades kongressen med en välbesökt plenarsession. Årets plenarsession hade huvudtemat "Vacciner – Live or let die".

Sektionen för veterinär folkhälsa hade en tvådagars session med ämnet "Runt jord och bord". Husdjurssektionen hade små idisslare, antibiotikariktlinjer, smittskydd, kalvdödighet och den rätta strategin i juverhälsoarbetet som rubriker. Dessutom presenterades nya forskningsresultat i form av en postersession. Hästsymposiet hölls runt ämnet "tävlingshästar". Smådjurssektionens tema var dermatologi hos hund och katt under båda kongressdagarna. Under smådjurssektionens parallellsymposium dag två presenterades bland annat abstracts, den nya antibiotikaföreskriften D9 och föreläsningar om nya rön inom olika veterinärmedicinska områden.

Sektionen för veterinär folkhälsa, smådjurssektionen och hästsektionen presenterade sina tvådagarssessioner i form av kurser som var rekommenderade att ingå i specialistutbildningen. Även i år kunde medlemmarna ladda ner kompendiet kostnadsfritt från

SVF hemsida. Under ett mingel hade såväl kongressdeltagare som utställare möjlighet att träffas och uppdatera varandra över ett glas vin och små tilltugg.

INTERNATIONELLA KONTAKTER FVE

Tf generalsekreteraren är svensk kontaktperson för SVF i FVE (Federation of Veterinarians in Europe), vilket innebär att vara ansvarig för planering av förbundets aktiviteter inom FVE och Nordic Baltic Group (de nordiska och baltiska veterinärförbundens samarbete i FVE-frågor).

REMISSER

Sällskapet sektioner deltog under året i förbundets remissarbete. Detta arbete är viktigt och tidskrävande. De behandlade remisserna finns redovisade på SVFs hemsida.

ÖVRIGT

SVS deltog i 2013 års information till studenterna i sjätte årskursen genom Torkel Ekman.

SVS var representerat i samrådsmöten med andra organisationer, bland annat med branschorganisationen Svensk Djursjukvård och med Apotekarsocieteten. SVS ordförande representerade SVS i Läkemedelsverkets läkemedelsnämnd. Per Jonsson deltog i nämndens två möten under 2013. Ordföranden deltog också som föreläsare vid Antibiotikaforum 2013 i Stockholm.

EKONOMISK FÖRVALTNING

Genom beslut i 1989 års fullmäktige har SVS ingen egen ekonomisk förvaltning. Enligt ett särskilt beslut i 1990 års fullmäktige reserverades dock det egna kapitalet vid omorganisationen (466 412 kronor) att disponeras av SVS för initiativvärenden och efterutbildningsaktiviteter. Beslut om användande av dessa medel tas av SVS kollegium. Den 1 januari 2013 återstod 124 859 kronor. Under året användes 55 472 kronor av dessa medel. ■

Dags för ny lön?

Saco Lönesök är nu uppdaterat med de senaste lönerna

noterat

Kritik mot SLUs veterinärkandidatexamen

I slutet av juni offentliggjordes Universitetskanslerämbetets kvalitetsvärdering av SLUs examina inom lantbruk och djur. Sex av de sju SLU-examina som granskats bedöms hålla hög eller mycket hög kvalitet, men kandidatexamen i veterinärmedicin fick kritik för bristande kvalitet.

– Fokus inom veterinärutbildningen har alltid legat på den avslutande veterinärexamen, som bedöms ha hög kvalitet, kommenterar Anne-Marie Dalin, vicedekan för VH-fakultetens utbildningar. Kandidatexamen har inte setts som ett separat program, och endast ett fåtal veterinärstudenter avslutar sina studier efter tre år. Den kritik som lämnas gäller de självständiga kandidatarbetena och måluppfyllelsen "förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning". Vi tar till oss de anmärkningar som framförs och ska göra de förbättringar som krävs för att säkerställa kandidatexamens kvalitet.

I utvärderingen från Universitetskanslerämbetet ges följande samlade omdömen av SLUs examina: djuromvårdnad – kandidatexamen, hög kvalitet, hippologexamen, mycket hög kvalitet,

SLUs veterinärexamen håller hög kvalitet men kandidatexamen i veterinärmedicin har brister, enligt Universitetskanslerämbetet.

hippologi – kandidatexamen, hög kvalitet, lantbruksvetenskap – masterexamen, hög kvalitet, lantmästarexamen, hög kvalitet, veterinärexamen, hög kvalitet, veterinärmedicin – kandidatexamen, bristande kvalitet.

Källa: pressmeddelande från SLU den 25 juni. ■

An advertisement for STARTVAC mastitis vaccine. It features a black and white cow grazing in a green field. A large blue speech bubble contains the text "1:a EMA (European Medicines Agency) registrerade mastit-vaccinet". To the right is a QR code and an image of the vaccine packaging. Below the speech bubble, the text "STARTVAC® färre mastiter post-partum" is displayed in large blue letters.

Laboratorios Hipra, S.A.
Avda. Ja Selva, 135
17170 Amer (Girona)
Spain

Tel (34) 972 43 06 60
Fax (34) 972 43 06 61
hipra@hipra.com
www.hipra.com

STARTVAC är ett mastit-vaccin mot **Staphylococcus aureus** koagulas negativa stafylokocker (**KNS**) och **koliforma bakterier**. Godkänt för användning i 30 europeiska länder.

ATC VET-KOD QJ02AB RECEPTEBELAGT GODKÄND SPC 2009-02-11

Marknadsförs av
Nordvacc AB
Box 112, 129 22 Hägersten
Tel. 08-449 46 50
Fax 08-449 46 46
vet@nordvacc.se
www.nordvacc.se

Rapport från Normgruppens möte i maj 2014

SVS Smådjurssektions Normgrupp arbetar med rådgivande normer i etiska och veterinärmedicinska frågor som rör svensk smådjurspraktik. Gruppen träffades i maj och en ny norm gällande diagnostik av fästingburna infektioner hos hund antogs i samband med mötet.

från sektionerna

Smådjurssektionens Normgrupp sammanträdde den 5 maj 2014. Närvarande var Malin Öhlund (sammanställande), Cecilia Rohdin, Anne Carlswärd, Ulrika Nordwall och Andrew Blockley. Frånvarande var Lotta Ternström-Hofverberg.

SYNPUNKTER PÅ ANTAGNA NORMER

Normgruppens senaste norm om narkos vid tandåtgärder har skapat en livlig debatt i sociala medier (främst i Facebookgruppen Veterinärmedicin smådjur) vilket normgruppen förstås välkomnar. Tyvärr skedde ett missförstånd i samband med publicering av normen, då själva normen initialt inte blev publicerad (i Svensk Veterinärtidning och på Sveriges Veterinärförbunds webbsida), utan endast normgruppens kommentarer till normen vilket skapade en del frågor. Både normen i sin helhet samt normgruppens tillägg till densamma finns numera publicerade på hemsidorna www.svf.se och www.ssava.se. Normgruppen ber om ursäkt om detta har ställt till problem.

Många frågor och synpunkter rörande normen har kommit till oss, såväl positiva som negativa. Ann Pettersson, SLU, Gottfried Morgenegg-Wegmüller, ordförande för The European Veterinary

Dental Society (EVDS) liksom Sällskapet för Svensk Djurtandvård (SSDt) har varit normgruppen behjälplig med expertkompetens för att svara på frågor. Vi tackar dem för deras hjälp.

PÅGÅENDE FRÅGESTÄLLNINGAR OCH NORMER

”Norm för diagnostisering av borrelios och anaplasmos hos hund” är en ny norm (se separat artikel) som gruppen antog i samband med mötet. Normen inriktar sig främst på diagnostik av de fästingburna infektionerna. Normgruppens rekommendation är att:

– Diagnostisera borrelios och anaplasmos ska ställas utifrån kliniska symtom, uteslutande av differentialdiagnoser och påvisande av antigen eller antikroppar (eller via påvisande av morulae vid anaplasmos).

– Positiva antikroppstitrar mot *Borrelia burgdorferi sensu lato* och *Anaplasma phagocytophilum* är vanligt förekommande hos friska hundar och indikerar att hunden har träffat på bakterierna. Positiva antikroppstitrar hos sjuka hundar, oberoende av sjukdomssymtom, kan därför inte ses som bevis för klinisk sjukdom.

– Rekommenderad behandling av granulocytär anaplasmos är doxycyklin (10 mg/kg och dygn under två veckor). Det finns idag inte tillräckligt underlag för att definiera vad som är en optimal behandling av hundar med symptomatisk borrelios.

Ögonproteser

Normgruppen har också arbetat med en frågeställning rörande användandet av ögonproteser/implantat som alternativ till enukleation, t ex vid glaukom. Gruppen konstaterar att det råder delade meningar om ingreppet bland de specialister som kontaktats i frågan. Ingreppet utförs i nuläget i mycket liten skala, varför gruppen beslutade att en norm i frågan inte är motiverad så länge ingreppet endast utförs på ett väl selekterat patientmaterial, av specialutbildade ögonveterinärer och med särskild utrustning för mikrokirurgi. Normgruppen är beredd att åter ta upp frågan om dessa förhållanden ändras.

Kastration av hund och katt

Kastration av hund och katt är en annan fråga som normgruppen för närvarande arbetar med. Gruppen är enig om att den nuvarande åldersrekommendationen på sex månader för kastration av katt inte har vetenskapligt belägg och därför ska tas bort. Vi diskuterade kring att behovet av att kunna kastrera tidigt är större för katt än för hund, då problemet med oönskade individer främst gäller detta djurslag.

Ett potentiellt problem med tidig kastration av kattungar kan vara risken för kattpestsmitta då maternell immunitet avtar vid nio till tolv veckors ålder och immunitet efter vaccinering inte nås förrän ca tre veckor efter vaccination (som oftast sker vid tolv veckors ålder). Narkos av pediatrika djur har visat sig vara säker i ett flertal studier och är inte i sig en begränsande faktor. För hund bedöms inte behovet av att kunna göra en tidig kastration vara lika stort. Det finns några studier som visar samband mellan t ex ökad risk för höftledsdysplasi eller olika cancertyper vid tidig kastration av hund. Hur starka dessa orsaks-

samband är har dock inte klargjorts.

Gruppen diskuterade också om val av narkos bör ingå i normerna eller inte. Vi beslutade att arbeta vidare med utformandet av de båda kastrationsnormerna. Normgruppen är medveten om SKKs farhågor om en minskad hundavelsbas på grund av ett ökat antal kastrationer (främst hanhundar).

Narkosövervakning och eftervård

Intresseföreningen VetVentilen arbetar vidare med att formulera en norm inom området övervakning vid narkos och sedering. Normgruppen har också fått en anestesirelaterad frågeställning som rör vilket ansvar en veterinär kan anses ha efter att t ex ha utfört ett kirurgiskt ingrepp. Gruppen anser att en veterinär alltid förutsätts ta ansvar för djurets fortsatta postoperativa vård med en plan för vidare vård i de fall veterinären inte själv kan erbjuda detta (Figur 1). Vi diskuterade olika sätt att praktiskt lösa detta, exempelvis skriftliga hemgångsråd, lämna telefonnummer eller anvisning till ägaren vart de kan vända sig vid problem, lämna ut journalkopia för att underlätta för efterkommande kollega, ha samarbetsavtal med jouröppen klinik etc.

NYA FRÅGESTÄLLNINGAR OCH FÖRSLAG TILL NORMER

En fråga har ställts till normgruppen avseende korrekt uppföljning vid behandling av kronisk hypotyreos hos hund. Gruppen anser inte att det finns behov av en specifik norm inom området men att ett förtydligande kring de regler som gäller för receptförskrivning kan vara på sin plats. Som huvudregel

FOTO: CHALABALA

FIGUR 1. Normgruppen anser att en veterinär alltid förutsätts ta ansvar för ett opererat djurs fortsatta postoperativa vård.

enligt Jordbruksverkets föreskrifter om läkemedel och läkemedelsanvändning (D9, kap 3, § 12) får förskrivning bara ske för behandlingar som ska utföras inom fyra veckor från undersökningstillfället. I § 13 görs dock därefter ett undantag för behandling av sjukdomar eller andra tillstånd som kräver långvarig kontinuerlig behandling hos djur som hålls eller föds upp för sällskap och hobby. Det innebär att det inte finns någon direkt reglering av förskrivningstidens längd i lagtexten. Normgruppen rekommenderar årlig klinisk undersökning (eller oftare vid behov) för receptförnyelse till kroniskt sjuka djur.

ÖVRIGT

Normgruppen diskuterade frågor om hur

så kallade "rastypiska anomalier" bör anges i ett besiktningssprotokoll. Gruppen anser principiellt att anatomiska avvikelser bör specificeras, och att man inte bör nöja sig med uttrycket "u a för rasen". Vad som sedan avses med en avvikelse är en betydligt svårare fråga, som normgruppen kommer att diskutera vidare.

Normgruppen välkomnar frågor och synpunkter gällande antagna normer från smådjurssektionens medlemmar, liksom förslag på nya frågeställningar som praktiserande veterinärer tycker att vi ska arbeta med.

MALIN ÖHLUND
sammankallande i
normgruppen smådjur

noterat

Veterinärförbundet stämmer djurklinik

■■ Sveriges Veterinärförbundet stämmer en djurklinik i Stockholmsområdet och kräver totalt 180 000 kronor i allmänt skadestånd för brott mot olika paragrafer i anställningsskyddslagen. Förbundet yrkar

också ersättning för utebliven lön åt sin medlem.

Den aktuella veterinären träffade vid sin nyanställning en överenskommelse om lönen per mejl. Ägaren av kliniken accepterade i e-postkorrespondensen en månadslön på 36 000 kronor. Något formellt anställningsavtal skrevs inte. Kliniken tog sedan kontakt med veterinären och kallade henne till ett möte. Arbetsgivaren kunde inte längre gå med på 36 000 kro-

nor utan sänkte lönen till 32 000 kronor/månad. Veterinären hade inte den kompetens som krävdes för den högre lönen, ansåg nu ägaren och vdn för kliniken. Vdn skrev till veterinären att om hon inte var nöjd med 32 000 kronor blev man tvungen att "från dagens datum säga farväl".

En muntlig förberedelse för skadestandsprocessen i Arbetsdomstolen är planerad till oktober. ■

Norm för diagnostisering av borrelios och anaplasmos hos hund

SVS Smådjurssektions normgrupp slog vid sitt möte i maj 2014 fast en norm för diagnostisering av de fästingburna infektionerna borrelios och anaplasmos hos hund.

från sektionerna

BAKGRUND

Fästingar överför en mängd olika smittor varav bakterierna *Borrelia burgdorferi sensu lato* och *Anaplasma phagocytophilum* tillhör de vanligast förekommande i Sverige. Hundar exponeras i hög grad för fästingar till följd av att de naturligt vistas i områden där fästingarna trivs, såsom i högt gräs och fuktiga skogsområden. Trots att det är vanligt med antikroppsvar som tyder på att individen påträffat dessa smittämnen anses kliniska symtom hos hundar som exponerats för fästingburna infektioner vara ovanliga (2, 9, 10, 16, 17, 21, 22). Normen är framtagen för att undvika att hundar behandlas för dessa infektioner *enbart* utifrån positiva antikroppstitrar utan att de uppvisar typisk symtombild och utan att differentialdiagnoser uteslutits.

Normen bygger till stor del på Sveriges Veterinärförbunds antibiotikapolicy från 2009 samt information på SVAs hemsida.

BORRELIOS

Borrelia burgdorferi sensu lato överförs exklusivt via fästingar (Figur 1). Hundar har i olika experimentella studier avsiktligt infekterats med fästingöverförda *B burgdorferi sensu lato*-bakterier. För borrelios hos hund har Kochs postulat bara kunnat uppfyllas avseende övergående feber, inappetens och artrit, och då endast på valpar. Experimentellt har

man kunnat visa att vuxna hundar serokonverterar utan att visa symtom på sjukdom (1, 11). Valpar (mellan 6–12 veckors ålder) och immunsupprimerade unga hundar utvecklade feber och artrit-symtom som försvann utan behandling (3, 5). Enligt "ACVIM small animal consensus statement on Lyme disease" anses polyartrit och glomerulopati vara de enda symtom som kan associeras med infektion av *B burgdorferi sensu lato*. En rad olika andra syndrom (kardiologiska, dermatologiska och neurologiska) har i fallbeskrivningar kopplats till seropositivitet avseende borrelios, utan att annan diagnostik än serologisk undersökning har utförts (18).

Diagnosen borrelios ska ställas utifrån

kliniska symtom, uteslutande av differentialdiagnoser och positiv serologisk eller PCR-undersökning (synovia från affekterad led och/eller från hud nära affekterad led). Förekomst av antikroppstitr mot *B burgdorferi* indikerar att hunden exponerats för spiroketen men säger inget om huruvida den orsakar kliniska symtom. *Borrelia* orsakar inga specifika laboratorieförändringar. I synovia från leder på hundar med borrelia kan ett ökat celltal, bestående av framför allt neutrofiler, påvisas (15).

Det finns idag dåligt underlag för att definiera vad som är en optimal behandling av hundar med symptomatisk borrelios. Vid antibiotikabehandling (doxycyklin eller amoxicillin) ses i regel förbättring inom 24–48 timmar. Trots höga doser av amoxicillin och doxycyklin under 30 dagar har *B burgdorferi sensu lato* kunnat påvisas i vävnadsprover efter behandling från experimentellt infekterade hundar (23). Hundar anses dock spontant återhämta sig kliniskt från de akuta ledsymtomen som ofta är

FIGUR 1. *Borrelia burgdorferi sensu lato* överförs exklusivt via fästingar.

FOTO: STEVE FORD ELLIOT

intermittenta, oavsett om behandling sätts in eller inte, inom några dagar till veckor (12).

GRANULOCYTÄR ANAPLASMOS

Majoriteten av hundar som smittas av *Anaplasma phagocytophilum* utvecklar inte sjukdom (2, 9, 10). Av det fåtal hundar som utvecklar symtom ses, efter en inkubationstid på en till två veckor, feber, inappetens, ovilja att röra sig eller hälta och ibland hosta (4, 6, 13, 14, 19). Mindre vanliga symtom är ökad törst, bleka slemhinnor, kräkning och diarré samt blödningar (6).

Diagnosen ställs med hjälp av klinisk misstanke och ospecifika och specifika laboratorieundersökningar (Figur 2). Ospecifika förändringar som kan ses i blodbilden är trombocytopeni, lymfopeni, lymfocytos, monocytopeni, lindrig anemi, lindrig hypoalbuminemi samt lindrig stegring av leverenzymmer, framför allt alkaliskt fosfat, ALP (4, 19).

Diagnosen fastställs med hjälp av PCR-undersökning varvid agens kan påvisas i blod i akut skede av sjukdomen. Metoden är mycket sensitiv och specifik och ett positivt resultat kan fås cirka en vecka innan påvisbara morulae uppträder i blodet (8). Vid undersökning av blodutstryk i akut skede av sjukdomen kan morulae påvisas i neutrofiler hos infekterade hundar (7, 13, 14, 20). Undersökningen har dock mindre sensitivitet och specificitet än PCR-undersökning.

Serologisk undersökning avseende specifika antikroppar för *A phagocytophilum* kan utföras. Utvecklandet av kliniska symtom sker före serokonvertering (4). Ett positivt resultat betyder att hunden någon gång har infekterats. Värdet av ett positivt undersökningsresultat är begränsat eftersom många hundar aldrig utvecklar sjukdom till följd av infektionen och eftersom seroprevalensen är hög i stora delar av Sverige. Den kliniska bedömningen måste alltid styra provsvarstolkningen. Antikroppstitrar mot *A phagocytophilum* kvarstår i många månader, upp till ett år, efter att hunden utsatts för smitta (20).

Rekommenderad behandling av granulocytär anaplasmos är doxycyklin (10 mg/kg per dygn under två veckor), och

Foto: ALEX RAHIS

FIGUR 2. Diagnosen anaplasmos ställs med hjälp av klinisk misstanke kombinerat med ospecifika och specifika laboratorieundersökningar.

de flesta hundar svarar på behandling inom 24–48 timmar efter att antibiotika satts in (4).

Huruvida kronisk/persisterande infektion eller reinfektion av *A phagocytophilum* förekommer efter naturlig infektion är ännu inte fastställt. En sammanställning av studier avseende granulocytär anaplasmos visar att anaplasmos i regel är en självbegränsande sjukdom som svarar bra på två veckors behandling med doxycyklin (4).

NORMGRUPPENS REKOMMENDATION

Diagnoserna borrelios och anaplasmos ska ställas utifrån kliniska symtom, utslutande av differentialdiagnoser och påvisande av antigen eller antikroppar (eller via påvisande av morulae vid anaplasmos).

Positiva antikroppstitrar mot *Borrelia burgdorferi sensu lato* och *Anaplasma phagocytophilum* är vanligt förekommande hos friska hundar och indikerar att hunden har träffat på bakterierna. Positiva antikroppstitrar hos sjuka hundar, oberoende av sjukdomssymtom, kan därför inte ses som bevis för klinisk sjukdom.

Rekommenderad behandling av granulocytär anaplasmos är doxycyklin (10 mg/kg och dygn under två veckor). Det finns idag inte tillräckligt underlag för att definiera vad som är en optimal behandling av hundar med symtomatisk borrelios.

Referenser

1. Appel MJ, Allan S, Jacobson RH, Lauderdale TL, Chang YF, Shin SJ, Thomford JW, ➤

kallar till

ÅRSMÖTE 2014

Fredag 7 november, kl 12:10

Sal L, Undervisningshuset,
Ultuna

Motioner, senast 10 oktober,
och anmälan skickas till:
sekreterare@smadjurssektionen.se

Anmälda, senast 27 oktober,
bjuds på lättare lunch.

Möteshandlingar
skickas per e-post.

Välkommen!

- Todhunter RJ & Summers B. Experimental Lyme disease in dogs produces arthritis and persistent infection. *J Infect Dis*, 1993, 167, 651–664.
2. Beall MJ, Chandrashekar R, Eberts MD, Cyr KE, Diniz PP, Mainville C, Hegarty BC, Crawford JM & Breitschwerdt EB. Serological and molecular prevalence of *Borrelia burgdorferi*, *Anaplasma phagocytophilum*, and *Ehrlichia* species in dogs from Minnesota. *Vector Borne Zoonotic Dis*, 2008, 8, 455–464.
 3. Callister SM, Jobe DA, Schell RF, Lovrich SD, Onheiber KL & Korshus JB. Detection of borreliacidal antibodies in dogs after challenge with *Borrelia burgdorferi*-infected *Ixodes scapularis* ticks. *J Clin Microbiol*, 2000, 38, 3670–3674.
 4. Carrade DD, Foley JE, Borjesson DL, & Sykes JE. Canine granulocytic anaplasmosis: a review. *J Vet Int Med*, 2009, 23, 1129–1141.
 5. Chang YF, Novosel V, Chang CF, Summers B, Ma DP, Chiang YW, Acree WM, Chu HJ, Shin S & Lein DH. Experimental induction of chronic borreliosis in adult dogs exposed to *Borrelia burgdorferi*-infected ticks and treated with dexamethasone. *Am J Vet Res*, 2001, 62, 1104–1112.
 6. Eberts MD, Vissotto de Paiva Diniz PP, Beall MJ, Stillman BA, Chandrashekar R & Breitschwerdt EB. Typical and atypical manifestations of *Anaplasma phagocytophilum* infection in dogs. *J Am Anim Hosp Assoc*, 2011, 47, 86–94.
 7. Egenvall A, Hedhammar Å & Björnsdörff AI. Clinical features and serology of 14 dogs affected by granulocytic ehrlichiosis in Sweden. *Vet Rec*, 1997, 140, 222–226.
 8. Egenvall A, Björnsdörff A, Lilliehöök I, Olsson Engvall E, Karstam E, Artursson K, Hedhammar Å & Gunnarsson A. Early manifestations of granulocytic ehrlichiosis in dogs inoculated experimentally with a Swedish *Ehrlichia* species isolate. *Vet Rec*, 1998, 143, 412–417.
 9. Egenvall A, Bonnett BN, Gunnarsson A, Hedhammar Å, Shoukri M, Bornstein S & Arthursson K. Sero-prevalence of granulocytic *Ehrlichia* spp. and *Borrelia burgdorferi sensu lato* in Swedish dogs 1991–94. *Scand J Infect Dis*, 2000, 32, 19–25.
 10. Foley JE, Foley P & Madigan JE. Spatial distribution of seropositivity to the causative agent of granulocytic ehrlichiosis in dogs in California. *Am J Vet Res*, 2001, 62, 1599–1605.
 11. Greene RT, Levine JF, Breitschwerdt EB, Walker RL, Berkhoff HA, Cullen J & Nicholson WL. Clinical and serologic evaluations of induced *Borrelia burgdorferi* infection in dogs. *Am J Vet Res*, 1988, 49, 752–757.
 12. Greene CE. Borreliosis. In: Greene CE, ed. *Infectious diseases of the dog and cat*, 3rd ed. St Louis, Missouri, Elsevier Saunders, 2007, 431.
 13. Greig B, Asanovich KM, Armstrong PJ & Dumbler JS. Geographic, clinical, serologic, and molecular evidence of granulocytic ehrlichiosis, a likely zoonotic disease, in Minnesota and Wisconsin dogs. *J Clin Microbiol*, 1996, 34, 44–48.
 14. Kohn B, Galke D, Beelitz P & Pfister K. Clinical features of canine granulocytic anaplasmosis in 18 naturally infected dogs. *J Vet Int Med*, 2008, 22, 1289–1295.
 15. Krupka I & Straubinger RK. Lyme borreliosis in dogs and cats: Background, diagnosis, treatment and prevention of infection with *Borrelia burgdorferi sensu stricto*. *Vet Clin North Am Small Anim Pract*, 2010, 40, 1103–1119.
 16. Leschnik M, Feiler A, Duscher GG & Joachim A. Effect of owner-controlled acaricidal treatment on tick infestation and immune response to tick-borne pathogens in naturally infested dogs from Eastern Austria. *Parasit Vectors*, 2013, 6, 62.
 17. Lindhe KE, Meldgaard DS, Jensen PM, Houser GA & Berendt M. Prevalence of tick-borne encephalitis virus antibodies in dogs from Denmark. *Acta Vet Scand*, 2009, 51, 56.
 18. Littman MP, Goldstein RE, Labato MA, Lappin MR & Moore GE. ACVIM small animal consensus statement on Lyme disease in dogs: diagnosis, treatment, and prevention. *J Vet Int Med*, 2006, 20, 422–434.
 19. Mazepa AW, Kidd LB, Young KM & Trepanier LA. Clinical presentation of 26 *Anaplasma phagocytophilum*-seropositive dogs residing in an endemic area. *J Am Anim Hosp Assoc*, 2010, 46, 405–412.
 20. Poitout FM, Shinozaki JK, Stockwell PJ, Holland CJ & Shukla SK. Genetic variants of *Anaplasma phagocytophilum* infecting dogs in Western Washington State. *J Clin Microbiol*, 2005, 43, 796–801.
 21. Proceedings 25th Symposium ESVN-ECVN Ghent, Belgium 13th–15th September 2012. *J Vet Int Med* 2013, 27, 390–420.
 22. Shaw SE, Binns SH, Birtles RJ, Day MJ, Smithson R & Kenny MJ. Molecular evidence of tick-transmitted infections in dogs and cats in the United Kingdom. *Vet Rec*, 2005, 157, 645–648.
 23. Straubinger RK, Summers BA, Chang YF & Appel MJ. Persistence of *Borrelia burgdorferi* in experimentally infected dogs after antibiotic treatment. *J Clin Microbiol*, 1997, 35, 111–116.

MALIN ÖHLUND
sammankallande i
normgruppen smådjur

noterat

Satsning på djurvälstånd i Landsbygdsprogrammet

Den 5 juni tog regeringen beslut om utformningen av det så kallade Landsbygdsprogrammet för 2014–2020. Initiativet är ett stödprogram för livskraftiga landsbygdsföretag. Enligt beslutet omfattar programmet 36 miljarder kronor. Den svenska medfinansieringen uppgår till 59 procent och de resterande 41 procenten av pengarna kommer från EU.

Det finns en stor satsning på djurvälstånd på 1 279 miljoner kronor i det nya

Eskil Erlandssons nya Landsbygdsprogram vill stimulera bland annat bättre hull hos får och saggur och klövhälsoprogram för mjölkkor.

Landsbygdsprogrammet. Satsningen är till för den djurägare som går längre i sitt djuromsorgsarbete än den svenska lagstiftningen kräver. Tidigare har lantbrukare med saggur kunnat få stöd och denna möjlighet finns kvar i det nya programmet. Nu utökas stödet till att även omfatta ökad djuromsorg för får i avel samt ett nytt klövårdsprogram för mjölkkor. Bland annat stimuleras bättre hull hos får och saggur liksom regelbunden parasitkontroll. Inom ramen för satsningen ryms också investeringar som syftar till att främja djurvälstånd.

Sveriges programförslag lämnas över till EU-kommissionen som måste ge sitt godkännande. ■

Att börja jobba efter föräldraledighet

När man som anställd fått barn finns det regler i Föräldraledighetslagen som ger en förälder rätt att vara ledig från arbetet eller att förkorta sin arbetstid. Man kan dock inte själv helt bestämma hur många procent man ska arbeta när barnet är över 18 månader.

FRÅGA

Jag har precis fått barn och ska vara föräldraledig men jag vill ha lite framförhållning och undrar vad som gäller när jag ska börja jobba igen. Finns det några regler som säger hur mycket jag måste jobba eller kan jag själv bestämma hur många procent jag ska jobba?

SVAR

Föräldraledighetslagen ger en förälder rätt att vara helt ledig från arbetet, med eller utan föräldrapenning, med barn som är under 18 månader. Därutöver har en förälder rätt att vara helt ledig medan han/hon uppbär hel föräldrapenning. Man kan också förkorta sin arbetstid med tre fjärdedelar, hälften, en fjärdedel eller en åttondel då man uppbär föräldrapenning med motsvarande andel under den perioden. Den som har barn under åtta års ålder eller barn som inte har slutat första skolåret, har dessutom

rätt att förkorta den normala arbetstiden med upp till en fjärdedel utan att ta ut någon föräldrapenning.

Rätten att vara föräldraledig finns från och med anställningens första dag. Den anställda har rätt att ta ut en sammanhängande ledighet eller dela upp ledigheten på högst tre perioder varje kalenderår.

Man kan alltså inte själv helt bestämma hur många procent man ska arbeta när barnet är över 18 månader utan man får maximalt minska sin arbetstid med 25 procent om man vill förkorta den utan att ta ut föräldrapenning.

Föräldrapenning

Föräldrapenning är den ersättning föräldrar får för att kunna vara hemma med sina barn i stället för att arbeta. Den betalas ut med sammanlagt 480 dagar per barn. Det är Försäkringskassan som betalar ut föräldrapenningen. När Försäkringskassan räknar ut hur mycket man får i ersättning utgår de från den beräknade årsinkomsten av arbete. Om man är anställd oftast månadslönen gånger tolv. Men det finns ett "tak" som för 2014 är 445 000 kronor. Föräldrapenningen ger knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten delat med 365. Det innebär att den högsta möjliga ersättningen per dag är 944 kronor. Denna ersättningsnivå gäller i 390 dagar, resterande 90 dagar är ersättningen 180 kronor per dag. Föräldrapenning kan tas ut till och med barnet avslutat första året i grundskolan eller till och med den dagen barnet fyller åtta år. Föräldrar har rätt till 240 dagar var med för-

äldrapenning. Av dessa är 60 dagar med den högre sjukpenningnivån reserverade för var och en av föräldrarna, resterande dagar kan överlåtas på den andra föräldern. Under barnets första år kan båda föräldrarna ta ut föräldrapenning för samma dagar. De dagarna kallas dubbel-dagar. Föräldrarna kan som mest ta ut 30 dubbel-dagar. Den andra föräldern har dessutom rätt till tillfällig föräldrapenning i tio dagar (så kallade 10-dagar) i samband med barns födelse.

Föräldralön

Dessutom har de flesta kollektivavtal en utfyllnadsförmån, föräldralön, så att den anställda sammantaget får närmare 90 procent av hela sin lön (föräldrapenning + utfyllnad.) För Sveriges veterinärer inom den privata sektorn utgår föräldralön under sex månader. För att få tillgång till förmånen måste man ha arbetat hos samma arbetsgivare sammanhängande i minst ett år och fortsätta sin anställning i minst tre månader efter avslutad föräldraledighet. För dem som arbetar i staten är utfyllnadstiden längre och man har även rätt att gå ner i arbetstid fram tills barnen fyller tolv år (mot lagens gräns på åtta år).

Man kan hitta mer information på Försäkringskassans hemsida, www.fk.se, och om föräldraledighetslagen under fliken AVF-anställda på SVFs hemsida, www.svf.se. Där kan man även hitta avtalet så att man själv kan räkna ut sin utfyllnad.

FREDRIKE RITTER
ordförande, AVF

Ny arbetsrättsjurist/förhandlare på veterinärförbundet

Den 11 augusti började Jessica Berlin som ny arbetsrättsjurist/förhandlare på veterinärförbundets kansli. Hon ersätter ombudsmannen Jenny Flordal som slutade sin anställning innan sommaren.

Jessica kommer närmast från hyres-

gästföreningen där hon jobbade som processjurist. Tidigare har hon arbetat på Unionen som arbetsrättslig rådgivare och som utredare på Visions a-kassa.

– Det har varit mycket lärorikt och givande att lära sig att processa inom fastighetsrättens område men jag är "arbetsrättare" så när denna tjänst dök upp kändes det bra att gå tillbaka till arbetsrätten, berättar Jessica.

Förutom ett allmänt och stort intresse för arbetsrätten och förhandlingar har

Jessica Berlin började i augusti som ny arbetsrättsjurist/förhandlare på veterinärförbundets kansli.

hon även suttit i arbetsmarknadsnämnden i sin hemkommun. Hon brinner enligt egen utsago för jämställdhetsfrågor och hennes examensarbete handlade just om arbetsvärdering, diskriminering och kvinnors lönesättning över olika branscher och sektorer. Jessica tycker att det ska bli intressant att sätta sig in i veterinärers arbetssituation och hon hoppas att hennes tidigare arbetsrättsliga erfarenheter ska komma medlemmarna väl tillgodo. ■

Jan Skogsborgs stiftelse för forskning och fördjupad utbildning rörande hundsjukdomar

Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forsknings styrelse ledigförklarar härmed stipendier ur Jan Skogsborgs stiftelse för forskning och fördjupad utbildning rörande hundsjukdomar. Ändamålet med fonden är att främja vetenskaplig forskning och studier rörande hundars sjukdom och deras behandling. Ett speciellt och överordnat intresse ska tillägnas taxars sjukdomar. Fonden stödjer även studieresor till nationella och internationella institutioner och djursjukhus för att göra det möjligt för kliniskt verksamma veterinärer att ägna sig åt forskning.

Disponibelt för årets utdelning är upp till 160 000 kr. Notera att förvaltningsavgifter eller andra generella påslag inte beviljas med mer än högst 14 % (exkl moms i förekommande fall). Medel till lön beviljas normalt inte.

Ansökan ska vara på max 5 sidor och innehålla:
Bakgrund, målsättning, metoder, arbetsplan och budget för projektet. Ett kortfattat (max 2 sidor) CV för huvudsökande ska bifogas.

Ansökan skickas in elektroniskt i PDF-format (signera och skanna) till:
oskar.nilsson@sva.se.

Ansökan ska ha **inkommit senast 17 oktober 2014.**

Ytterligare upplysningar lämnas av Oskar Nilsson på tel. 018-67 44 92, eller e-post: oskar.nilsson@sva.se.

Se även Sällskapetets hemsida www.vetmedforsk.se

Gör lite mer
nytta på jobbet

Bli Vänföretag
på wwf.se/vanforetag

© Jürgen Freund / WWF-Canon
WWF kontrolleras av Svensk Insnamlingskontroll

Nya lagar av betydelse för företagare

Vid halvårsskiftet 2014 trädde ett

antal lagar och regler ikraft, som på ett eller annat sätt kan få betydelse för företagen.

ARBETSMILJÖ- OCH ARBETSTIDS-REGLERNA

Från och med den 1 juli 2014 ändrades sanktionerna för arbetsmiljö- och arbetstidsreglerna i Arbetsmiljölagen (AML) respektive Arbetstidslagen (ATL). Förändringarna innebär i huvudsak att flera av bestämmelserna med straffsanktioner ersätts av sanktionsavgifter. Straffsanktionerna behålls dock för vissa överträdelse. Det innebär att om man exempelvis inte följer ett föreläggande eller bryter mot ett förbud kan man även i fortsättningen dömas till böter. Det gäller under förutsättning att föreläggandet eller förbudet har förenats med vite. För andra överträdelse av föreskrifter har tillsynsmyndigheten till uppgift att besluta om sanktionsavgifter. En sanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett med uppsåt eller oaktsamhet. Högsta avgiften höjs från 100 000 kronor till 1 000 000 kronor. För att undvika att någon drabbas av både vite och sanktionsavgift alternativt straff, införs en konfliktlösningsregel. Regeln innebär att en sanktionsavgift inte ska tas ut och det ska inte dömas ut straff om gärningen omfattas av ett föreläggande eller förbud som utfärdats av tillsynsmyndigheten.

FOTO: ADAM36

Vid distansavtal som ingås på en näringsidkares webbplats ska konsumenten bara vara bunden om han eller hon uttryckligen har gått med på att betala för varan eller tjänsten.

NYA ANSÖKNINGSAVGIFTER VID DOMSTOL

Från och med den 1 juli 2014 höjdes ansökningsavgifterna för mål och ärenden vid tingsrätterna. Bland annat höjdes ansökningsavgiften för vanliga tvistemål från 450 kronor till 2 800 kronor. För ett mål som rör ett krav under 22 200 kr (ett halvt prisbasbelopp) är ansökningsavgiften som utgångspunkt 900 kr. För ett mål som rör ett krav över 22 200 kr (ett halvt prisbasbelopp) är ansökningsavgiften som utgångspunkt 2 800 kr.

Från den 1 juli 2014 kommer tingsrätten att ta ut en tilläggsavgift för an-

sökningar om betalningsföreläggande och vanlig handräckning som har inletts hos Kronofogden och som har överlämnats till domstolen för vidare handläggning. Tilläggsavgiften, som är 600 kronor eller 2 500 kronor beroende på hur målet kommer att handläggas vid domstolen, ska betalas till tingsrätten.

UTÖKAD ÅNGERRÄTT FÖR KONSUMENTER

Genom nya bestämmelser i distans- och hemförsäljningslagen, som byter namn till lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, införs ångerrätt för konsumenter som ingår avtal på offentliga ➤

- platser som gator, köpcentra och badstränder. Tydliga regler införs också om vilken informationsskyldighet näringsidkaren har när han eller hon ingår avtal på distans och utanför affärslokaler. Vid distansavtal som ingås på en näringsidkarens webbplats ska konsumenten bara vara bunden om han eller hon uttryckligen har gått med på att betala för varan eller tjänsten. I och med ändringarna genomförs ett direktiv om konsumenträttigheter som antagits inom EU. Ikraftträdande: Den 14 juni 2014.

INGET KRAV PÅ SKRIFTLIG ARBETSORDNING

Kraven på att styrelsen i ett privat aktiebolag ska fastställa en skriftlig arbetsordning och skriftliga instruktioner om arbetsfördelning tas bort. Förfarandet för att minska aktiekapitalet förenklas också och möjligheterna att teckna nya aktier genom betalning utvidgas. Syftet med ändringarna är att förenkla företagets vardag. Ändringarna innebär även bland annat att en bolagsmans ansvar för ett handelsbolags förpliktelser i vissa fall ska upphöra tidigare än i dag. Syftet med det förslaget är att den som har utträtt ur ett handelsbolag inte ska behöva sväva i ovisshet kring sitt ansvar för bolagets förpliktelser alltför länge. Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014.

MISSBRUK AV REGLERNA FÖR ARBETSKRAFTSINVANDRING

Flera åtgärder vidtas för att motverka att reglerna för arbetskraftsinvandring missbrukas och att utländska arbetstagare utnyttjas.

Om villkoren för ett arbetstillstånd inte längre är uppfyllda, av en annan anledning än att anställningen har upphört, ska tillståndet sluta gälla. Tillståndet ska också sluta gälla om arbetstagaren inte börjat sitt arbete inom fyra månader. Arbetstagare vars anställning

upphör under den tid Migrationsverket gör en utredning om att eventuellt ta tillbaka arbetstillståndet ska få en extra månad, det vill säga totalt fyra månader, på sig att söka nytt jobb och nytt tillstånd. Migrationsverket ska få möjlighet att följa upp beviljade arbetstillstånd. Myndigheten ska kunna kontrollera att arbetet har påbörjats inom fyra månader från tillståndets första giltighetsdag samt att villkoren för tillståndet fortfarande är uppfyllda. Arbetsgivare måste informera Migrationsverket om vilka anställningsvillkor som gäller för utländska arbetstagare. Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014.

NÄRINGSFÖRBUD

Enligt den nya lagen utökas kretsen av personer som kan meddelas näringsförbud till att omfatta alla som faktiskt utövar ledning över en verksamhet, oavsett i vilken associationsrättslig form verksamheten bedrivs. Vissa funktionärer i en juridisk person antas alltid leda verksamheten. Denna krets utvidgas till att omfatta även vissa företrädare för utländska filialer och stiftelser.

Den nya lagen innehåller också bestämmelser som ska effektivisera Kronofogdemyndighetens tillsyn över att meddelade näringsförbud följs. Det blir obligatoriskt att den som har fått näringsförbud ska kallas till ett inledande samtal där han eller hon får information om näringsförbudets innehåll och där myndigheten kan få upplysningar om hur personen försörjer sig. Ikraftträdande: Den 2 augusti 2014.

BÄTTRE KONKURRENSTILLSYN

I konkurrenslagen införs bestämmelser för att göra det enklare för företag att anmäla en överträdelse av förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete till Konkurrensverket. Bestämmelserna ska även ge Konkurrensverket ett bättre underlag för att ingripa mot överträdelser. Konkurrensverket ska kunna ge företag anstånd med att lämna sådana uppgifter som krävs för att företaget senare ska kunna befrias från den ekonomiska sanktionen konkurrensskadeavgift. När det gäller prövning av företagskoncentrationer, exempelvis företagsförvärv, blir det möjligt för Konkurrensverket att

tillfälligt stoppa löptiden för de tidsfrister som tillämpas vid prövningen. Löptiden kan stoppas om en part i koncentrationen inte har följt ett åläggande att lämna uppgifter som verket behöver för att kunna pröva koncentrationen. Löptiden för en frist kan också stoppas på begäran av en part. Ikraftträdande: Den 1 augusti 2014.

GYMNASIAL LÄRLINGSANSTÄLLNING

För att underlätta för ungdomar att etablera sig på arbetsmarknaden införs en ny lag om gymnasial lärlingsanställning. Den innebär att en elev som genomgår gymnasial lärlingsutbildning inom ett av gymnasieskolans yrkesprogram ska kunna vara anställd i en ny anställningsform, gymnasial lärlingsanställning. Enligt den nya lagen ska en anställning omfatta hela eller en del av tiden för det arbetsplatsförlagda lärandet. En sådan anställning omfattar alltså inte helger eller lov. Genom en ändring i skollagen ska en elev inom den gymnasiala lärlingsutbildningen som utför arbete enligt ett utbildningskontrakt inte anses som arbetstagare i det sammanhanget, om inte arbetet omfattas av ett avtal om gymnasial lärlingsanställning. På så sätt klargörs elevens rättsliga ställning, dvs när eleven är att anse som arbetstagare eller inte.

Man har gjort en ändring i lagen om anställningsskydd som medför att den lagen inte omfattar arbetstagare som har en gymnasial lärlingsanställning. För att eleven ska hinna fullgöra sin utbildning under terminerna ska arbetstagare, genom en ändring i semesterlagen, ha rätt till semesterledighet enbart om man har avtalat det särskilt. En arbetstagare som har en sådan anställning ska ha rätt till semesterersättning för den semesterlön som han eller hon har tjänat in men inte tagit ut. Det går att avvika från den nya lagen om gymnasial lärlingsanställning genom ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation. Ikraftträdande: Den 1 juli 2014.

LARS NORDFORS

*chef Företagarnas juridiska rådgivning
Företagarna*

När du skriver till veterinärtidningen
– tänk på att illustrationer (= foton, teckningar, grafer, röntgenbilder etc) underlättar läsandet. Glöm inte att alla bilder i elektroniskt format måste vara högupplösta för att kunna användas i tidningen.

Farmageddon, the true cost of cheap meat

Världens önskemål om kött och andra animaliska livsmedel ökar. Den största ökningen står länder under snabb utveckling för, länder som Kina och Indien, och många arbetar hårt för att komma in på marknaden, producera och sälja. Det väsentligaste argumentet för att få andelar i försäljningen är priset. Det gäller att producera så mycket som möjligt till så lågt pris som möjligt.

Boken behandlar följderna för djurskydd och köttkvalitet i sådan produktion. Den tar även upp transporter och slakt samt miljön för de människor som arbetar och bor i produktionstäta områden baserade på storindustriella metoder, oftast bakom stängda dörrar. Effekterna av ofysiologisk utfodring, monokulturer, genetisk modifiering, gödselhantering, avel, hormon- och antibiotikaanvändning diskuteras liksom följderna av den globala uppvärmningen och vattenbrist. Om köttproduktionen skulle betala sina totala verkliga kostnader och följder skulle priset vara mycket, mycket högre är författarens klara konklusion. Idag läggs merkostnaden på andra faktorer och nästa generations miljö hävdar författaren.

SVERIGE OCKSÅ INBLANDAT

Även om den svenska köttproduktionen inte bedrivs på den storindustriella nivå boken beskriver (vilket innefattar 80–90 procent av världens köttproduktion) är Sverige ändå inblandat genom att via

FAKTA

FARMAGEDDON, THE TRUE COST OF CHEAP MEAT

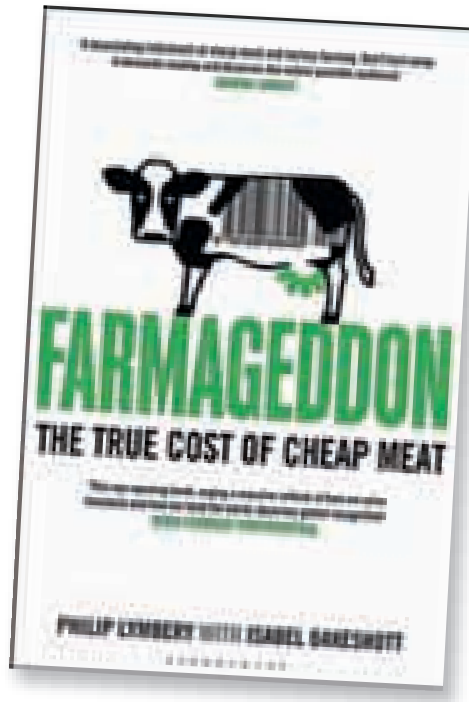
FÖRFATTARE: Philip Limbery och Isabel Oakeshott.

FÖRLAG: Bloomsburys förlag, 2014.

ANTAL SIDOR: 448.

PRIS I INTERNETBOKHANDEL: Ca 170 kr.

ISBN-NUMMER: 978-1-4088-4644-5.

EU-avgifter och importerna vara med om att betala för den. Tro inte att det sydamerikanska kött du äter på restaurangen kommer från djur som levt ett fritt liv och betat på Pampas. Sannolikheten för att djuret skulle ha sett ett levande grässtrå är enligt boken Farmageddon mycket liten.

Författaren pläderar inte för ett vegetariskt liv, men väl en minskning i vår köttkonsumtion och ett noggrannare val av det kött vi äter. Följ upp ursprung och uppfödningsslag som påverkar såväl djurskydd som kvalitet. Produktion av kött skulle också kunna minskas avsevärt om vi åt upp det som produceras och inte av olika anledningar kastar bort fullt ätbara livsmedel. Världsspännande kasseras enligt boken användbart nötkött motsvarande 59 miljoner slaktade nötkreatur, griskött motsvarande 270 miljoner grisar och kycklingkött motsvarande 11 600 miljoner kycklingar.

VETERINÄREN SOM MEDLÖPARE

Men veterinären då? Är inte veterinären djurens försvarare där den industriella köttproduktionen sker? I ett kapitel går författaren ganska hårt åt vår yrkeskår. Främst äldre veterinärer anses i många fall vara medlöpare i produktionen, trycket från marknaden är för stort för att stå emot. Ett visst hopp sätts dock till de yngre veterinärerna, särskilt kvinnor,

som han tycker vågar stå emot och bättre kämpa för djurens väl.

De beskrivningar som ges av produktionen och dess följder är bitvis skrämmande. Boken rekommenderas som en bred sammanfattning att läsas av alla som på ett eller annat sätt är eller vill vara insatta i eller påverka vår framtida köttproduktion. En riklig referenslista till diverse litteratur, rapporter och skrivelser inkluderas.

Med lite läsning mellan raderna ser man att förlaget hoppas på att boken så småningom kommer att ses som en uppföljare till klassikerna *Animal Machines* av Ruth Harrison och *Rachel Carsons Silent Spring*. Riktigt den banbrytande uppväckningen kanske inte boken innebär, men som sammanställning över följderna av den storvulna animalieproduktionen är den tung och väsentlig.

KALLE HAMMARBERG
leg veterinär, Hudiksvall

Fotnot: Enligt bibeln är Harmageddon den plats där den sista striden mellan det onda och det goda utkämpades. I engelskt språkbruk är Harmageddon också synonymt med jordens undergång.

kallar till

ÅRSMÖTE 2014

Fredag 7 november, kl 12:10

Sal O, Undervisningshuset,
Ultuna

Årets examensarbete utses.
Årtsoppa med tillbehör serveras.

Välkommen!

Vilken är din diagnos? – Svar

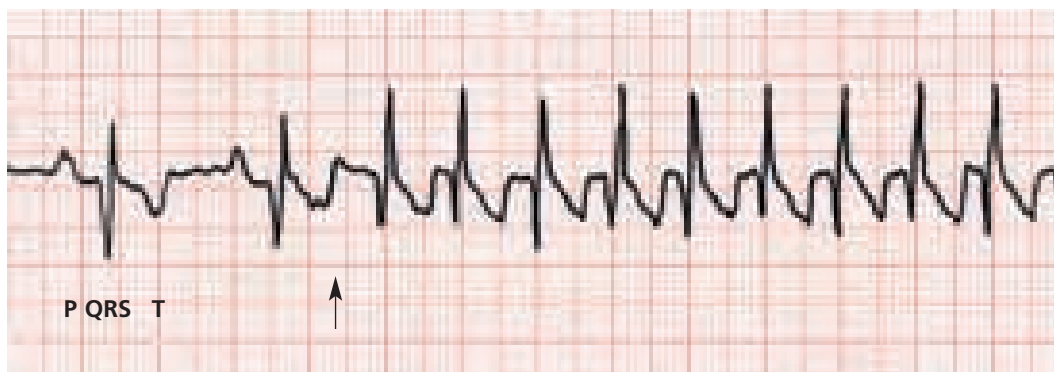
SVAR

Intermittent förmakstakykardi, 240 slag/min, där de två första komplexen är normala sinusutlösta komplex. De följande komplexen har en likartad konfiguration och kommer mycket regelbundet i en snabb följd. P-vågor kan inte säkert urskiljas och ligger sannolikt gömda i föregående T-våg, vilket är typiskt för förmakstakykardi.

Före det första förmaksextraslaget ses en, i jämförelse med det första komplexets normala T-våg, förändrad T-våg som sannolikt orsakas av att en prematur P-våg (Figur 2, pil) ligger gömd här. Som jämförelse kan nämnas att sinustakykardi karakteriseras av en successivt ökande hjärtfrekvens där P- och T-vågor tydligt särskiljs från varandra.

Förmakstakykardi kan ha många orsaker och behovet av specifik antiarytmisk behandling i form av betablockad eller kalciumkanalsblockad, kan bedömas efter att rehydrering med intravenös vätsketerapi har skett.

EKG-fall av intresse för publicering i SVT kan skickas till Anna Tidholm, c/o SVT-redaktionen. Registreringen bör vara avledning II med hastigheten 50 mm/sek och amplituden 1 cm = 1 mV. Både kompletta fallbeskrivningar och frågeställningar riktade till Anna Tidholm tas emot.

FIGUR 2. Intermittent förmakstakykardi, 240 slag/min. Före det första förmaksextraslaget ses en förändrad T-våg som sannolikt orsakas av att en prematur P-våg (pil) ligger gömd här.

noterat

Svensk grisforskning visar vägen

Sedan den 1 januari 2013 finns ett EU-direktiv som föreskriver gruppställning av suggor under dräktigheten. Genomgångar utförda av EU-kommissionen visar att direktivet inte följs i flera medlemsstater.

I Sverige hålls suggorna sedan 25 år

tillbaka i grupp under dräktigheten. Nu har en grupp SLU-forskare sammanfattat de goda svenska erfarenheterna i en artikel i Acta Vet Scand (A 25 years experience of group-housed sows-reproduction in animal welfare-friendly systems, 2014, 56:37).

– Vi har gått igenom den vetenskapliga litteraturen inom området, säger Ulf Magnusson, som har lett arbetet. Och det står klart att de gruppställningssystem som svenska forskare och grisuppfödare ut-

vecklat tillsammans ligger i den internationella fronten beträffande kombinationen djurvälstånd och produktion.

– Antalet födda smågrisar per år i de svenska djurvänliga systemen är t ex helt jämförbart med antalet födda i de system inom EU där bristande biologi ersätts med hormonbehandlingar och där grisar föds upp i strid mot EUs djurskyddsdirektiv, avslutar Ulf Magnusson.

Källa: pressmeddelande från SLU den 25 juni. ■

Veterinärinrättningen 6.0

SÅ ÄR DÅ STUTIS PÅ PLATS I NYA LOKALER, eller som den modernare varianten heter "Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap" som huserar i "Veterinärmedicinskt och Husdjursvetenskapligt Centrum" (VHC) med tillhörande Universitetsdjursjukhus (UDS), vid SLU. En era har gått ur tiden och en ny tar sin början.

De historiska parallellerna finns onekligen, mer eller mindre relevanta: flytten från Skara, där Veterinärinrättningen funnits sedan 1775, till Stockholm och invigningen av Veterinärinrättningen 1821 i området kring nuvarande Strandvägen, flytten vidare till Karlavägen 1880, då med namnet Veterinärinstitutet, vidare till Kräftriket vid Brunnsviken som invigdes 1912 där namnet sedermera ändrades till Veterinärhögskolan och där man stannade till 1978, till Uppsala och SLUs Klinikcentrum dit inflyttningen påbörjades 1974, då benämnd Veterinärmedicinska Fakulteten. Om 40 år kanske någon annan kommer att skriva om flytten från VHC till – ja här kan fantasin flöda fritt, det enda som är säkert är att utvecklingen går framåt. Samhället förändras ständigt och veterinärmedicinen och veterinäryrket måste med nödvändighet förändras i samma takt. VHC och nya UDS får ses som ett led i denna utveckling, där veterinärutbildningen får tillgång till välbehövliga nya undervisningslokaler och ett toppmodernt djursjukhus. Det är en stor satsning som görs för veterinärmedicinens framtid, något man får försöka ha med sig när de mer jordnära flyttpraktikaliteterna, inklusive finansieringen, gör sig påminda.

Hur ser då framtidens veterinär ut? Ja, statistiken talar i förstone för att det är en kvinna vi talar om. Vidare verkar det vara ganska många som kommer att arbeta på ett djursjukhus/klinik med smådjursjukvård. Efterfrågan på kvalificerad smådjursjukvård har varit stadigt ökande i många år, och lär förmodligen fortsätta att vara det så länge som betalningsvilja finns från djurägare/försäkringsbolag. Hästsjukvården har även den utvecklats starkt, om än inte riktigt i samma takt som smådjursjukvården. Det är i ljuset av detta som satsningen på nya UDS ska ses: studenterna behöver få praktisera på ett modernt djursjukhus där en stor del av dem kommer att arbeta. Naturligtvis kommer det också alltid att finnas behov av veterinärer inom animalieproduktionen, även om det inte verkar vara någon större tillväxt att tala om där.

Generellt kommer nog också framgent en lejonpart av veterinärerna att arbeta kliniskt, det är liksom själva ryggraden i

Foto: Viktor Wrange

yrket. Jag menar dock att veterinärkåren kan och bör satsa på så mycket mer än klinisk djursjukvård. Det finns ett otal arbetsfält både inom och utom den veterinära boxen där vi har mycket mer att ge. Det kommer sannolikt också bli nödvändigt med tanke på den stora numerär veterinärer som utbildas, både i Sverige och utomlands.

Den ljusnande framtid är vår, skaldas det i studentsången. Det är den alldeles säkert även för den framtida veterinären som kommer att stöpas i nya VHC och UDS. Framtiden ska dock inte komma till oss, vi ska vara med och forma den. Gör vi det kommer den alldeles säkert att vara ljus, för att inte säga strålande.

HENRIK ERICSSON
universitetsdjursjukhusdirektör

noterat

SVA varnar för import av gatuhundar

SVA gick den 22 juli ut och varnade för riskerna med att adoptera gatuhundar, hundar med okänd bakgrund som levt ett utsatt liv. Nyligen rapporterades ett fall av kutan dirofilarios hos en hund som kommit från Rumänien, skriver SVA. Fler fall av smittsam venerisk tumör, canine transmissible venereal tumour, har också dykt upp under sommaren.

– Jag varnar bestämt för adoption av gatuhundar. En sak många inte känner till är att försäkringsbolagen inte lämnar ersättning för sjukdomar som hunden bär med sig vid import, säger tf statsveterinär Lotta Gunnarsson, SVA.

Förutom de nämnda sjukdomarna kan importerade gatuhundar föra in infektioner som rabies, leishmanios, brucellos, monocytär ehrlichios och babesios. Tidigare i år uppmärksammande man i Danmark ett fall av tuberkulos hos en hund adopterad från Grekland.

Ett stort antal organisationer, med svensk anknytning, erbjuder via nätet adoption av gatuhundar från länder med ett sämre sjukdomsläge än Sverige.

Foto: SAVINSE

Ett säkrare sätt att hjälpa gatuhundarna är att stödja organisationer som hjälper till i hundarnas hemländer, framhåller Lotta Gunnarsson.

– Ett säkrare sätt att hjälpa gatuhundarna är att ge dem en bättre tillvaro i sitt hemland genom att stödja någon av de organisationer som försöker hjälpa till på plats, framhåller Lotta Gunnarsson. ■

Nyhet!

för veterinärer

Nu kan du logga in på **djurfarmacia.se** och beställa till din praktik online.

Som veterinär ser du våra priser, licenspreparat, ev. rester samt viss övrig info.

Gå in på **djurfarmacia.se** och välj länken **Logga in förskrivare** eller kontakta Djurfarmacia på **apotekettrollet@djurfarmacia.se**

Vi hanterar snabbt och professionellt alla dina

- telefonrecept
- faxrecept
- e-recept
- licenser
- webb-rekvisition
- beställningar till veterinärer
- veterinärvoden

Djurfarmacia – Apoteket Trollet är distansapotek, som levererar förmånligt direkt till alla veterinärer och djurägare i hela Sverige!

Kontakta oss – det lönar sig!

Djurfarmacia
Apoteket Trollet

Trollgatan 12, 461 34 Trollhättan

Tfn vet. 0520-520 892, -350 60

Fax 0520-520 893

info@djurfarmacia.se

www.djurfarmacia.se

KONGRESSER & KURSER

SVENSKA

v 36

NY 4/9 -14. KVÄLLSMÖTE KRÄVANDE ÖRON- OCH HUDPATIENTER, Malmö. Arr: Swevet, Dr Baddaky. Info: www.swevet.se

4-7/9 -14. NORDISKT ÖGONMÖTE/ESVOMÖTE, Malmö. Arr: Svenska Sällskapet för Veterinär Oftalmologi (SSVO). Info: www.ssvo.se

5-6/9 -14. PUERPERALPERIODEN – VIKTIG TID FÖR TIK OCH VALPAR, Stockholm. Arr: Svenska Sällskapet för Smådjursreproduktion. Info: karin.lofqvist@djursjukhus.com, www.reproduktionssallskapet.se

v 37

12-13/9 -14. KURS I FÖRETAGANDE, Stockholm. Arr: FVE. Info: Johanna Habbe,

johanna.habbe@spray.se,
0707-96 94 74
(se annons i denna tidning)

v 38

16-17/9 -14. LEDARSKAPSUTBILDNING, DEL 1 (del 2 genomförs den 4/12 2014), Ol-Ers Hälsingegård och Konferens Järvsö. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

18/9 -14. HÄSTSEMINARIUM DEN GLADA OCH FRISKA HÄSTEN, Nyköping. Arr: AGRIA, Länsstyrelsen i Södermanlands län och Hjermesta Gård. Info: johanna@hjemesta.se, www.hjemesta.se/hast/unikt-hastseminarium-till-nykoping/

20-21/9 -14. SMALL ANIMAL ORTHOPEDICS, Strömsholm. Arr: Evidensia Academy. Info: www.evidensiaacademy.com

v 39

NY 25/9 -14. KVÄLLSMÖTE KRÄVANDE ÖRON-

OCH HUDPATIENTER, Jönköping. Arr: Swevet, Dr Baddaky. Info: www.swevet.se

v 40

29-30/9 -14. GENERELL FODERLAGSTIFTNING & MÄRKNING AV FODER – MED SPECIELL INRIKTNING PÅ LANTBRUKETS DJUR, Knivsta. Arr: Sallander Pet Diet, Exercise & Health AB. Info: www.sallanderconsulting.com

2-3/10 -14. ANESTESIOLOGI GRUND HÄST, Nova Park, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. Info: www.vetabolaget.se

2-4/10 -14. KURS I HJÄRTSJKDOMAR – HUND OCH KATT, Wallby Säteri, Vetlanda. Arr: Wallby Säteri. Info: www.wallby.se, magnus@wallby.se

3-4/10 -14. PRACTICAL COURSE EQUINE FRONTLIMB LAMENESS – DIAGNOSTICS & THERAPY, Evidensia Specialistdjursjuk- ➤

Vill du föra djurens talan?

Vi söker en kommunikatör till vårt huvudkontor i Stockholm, som älskar djur såväl som det skrivna ordet, och som vet hur sociala medier och bloggverktyg används optimalt. Du är journalist, informatör eller helt enkelt driven skribent med stor erfarenhet av skiftande textproduktion. Vi ser gärna att du har bakgrund som veterinär, legitimerad djursjukskötare, sjuksköterska eller läkare.

ARBETSUPPGIFTER Du ansvarar för webbplats och sociala medier där vi vill att du ständigt är uppdaterad och aktiv. Du ansvarar även för information så som pressreleaser, nyhetsbrev samt hantering av vissa mediefrågor. Du deltar också vid mässor och event.

VÅRT ERBJUDANDE Vi erbjuder ett engagerande och intressant arbete på heltid. Du samarbetar med vår VD, kommunikation- och marknadschef, övriga inom kommunikation och marknadsfunktionen samt olika personer vid våra verksamheter.

Ansökan och information

Tjänsten är en tillsvidare anställning med inledande provanställning på sex månader. Tillträde enligt överenskommelse.

Vid frågor eller information samt ansökan kontakta:
Karin Dileo, 0708-164240, karin.dileo@anicuragroup.com eller
Charlotta Warnhammar, 0706-356560, charlotta.warnhammar@anicuragroup.com

SISTA ANSÖKNINGSDAG 15 september. Mer om oss: anicura.se

AniCura är ledande inom högkvalitativ djursjukvård för hund, katt och övriga sällskapsdjur. Företaget föddes ur idén att med gemensamma resurser skapa en bättre djursjukvård. 2011 etablerades AniCura som den första sammanslagningen av djursjukhus i Norden och är idag det enda nordiska djursjukvårdsföretaget med exklusivt fokus på sällskapsdjur.

Företaget består av flera av Nordens mest välrenommerade djursjukhus och djurkliniker, erbjuder djursjukvård på 60 orter och har över 1000 anställda. AniCura tar årligen emot en halv miljon patienter och är en ledande utbildnings- och remissinstans.

anicura.se

AniCura

➤ huset Helsingborg.
Info: www.vetpd.com/courses-detail.php?event=114

3–4/10 -14. GASTROSKOPIUNDERSÖKNING OCH GASTROINTESTINAL DIAGNOSTIK, HUND O KATT, Gärdets Djurklinik, Stockholm.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

3–4/10 -14. RÖNTGENTEKNIK, -ANATOMI HUND OCH KATT, GRUND, Husdjurshälsans Veterinärklinik, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 41

6–7/10 -14. KUNDSERVICE OCH KOMMUNIKATION FÖR DJUPNING, Nova Park, Knivsta.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 8/10 -14. PRAKTISK OCH KLINISK TILLÄMPNING AV BLODTRYCKSMÄTNING, HUND OCH KATT,

Sundsvall. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 9/10 -14. PRAKTISK OCH KLINISK TILLÄMPNING AV BLODTRYCKSMÄTNING, HUND OCH KATT, Stockholm. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 9/10 -14. KURS ATT STUDERA LÄKEMEDEL PÅ PATIENTDJUR – HUR GÖR MAN EN KLINISK PRÖVNING? Ultuna, Uppsala.
Arr: Framtidens djurhälsa och djurvälstånd (SLU) och Läkemedelsverket.
Info: www.slu.se/framtidensdjur, bodil.strom-holst@slu.se

10–11/10 -14. KURS FEEDING THE CAT IN HEALTH AND DISEASE – MYTHS AND FACTS, Uppsala. Arr: Jamaren.
Info: www.jamaren.se

v 42

15–17/10 -14. ANESTESIOLOGI STEG 2, HUND OCH KATT, Nova Park, Knivsta.

Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

18–19/10 -14. FELINE MEDICINE, Strömsholm. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 43

20–21/10 -14. ANESTESIOLOGI AVANCERAD HÄST, Nova Park, Knivsta.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 23–24/10 -14. VÅRDHYGIENDAGARNA, Arlandastad. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 23–24/10 -14. HJÄRT- OCH LUFTVÄGS-SJUKDOMAR MED FOKUS PÅ AKUTA TILLSTÅND, Stockholm. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 44

31/10–1/11 -14. DIAGNOSTIK OCH BEHAND-

Evidensia – Djurkliniken Gefle & Sandviken är en väl inarbetad och känd djurklinik för våra djurägare i när- och ytterområdena. Här sätter vi djurets helhet i centrum genom friskvård, sjukvård och rehabilitering av hundar, katter och andra smådjur.

Vi har en hög veterinärmedicinsk kompetens och tekniskt avancerad medicinsk utrustning. Genom Evidensia har vi tillgång till Veterinärmedicinskt forum och möjlighet till konsultationer.

**Vi vill se fler friska och lyckliga djur.
Därför ska vi vara det allra bästa för djuren.**

JUST NU SÖKER VI LEG VETERINÄR

Efterfrågan på våra tjänster expanderar kraftigt och som ett led i vår fortsatta utveckling söker vi nu en legitimerad veterinär med intresse för hund, katt och andra smådjur, gärna med specialistkompetens. Erfarenhet av kirurgi och ultraljud ser vi som ett plus.

Som person kan Du arbeta självständigt, men ha en god kommunikations- och samarbetsförmåga då kvalificerad djursjukvård bedrivs i ett team av veterinärer, djursjukskötare, djursjukvårdare och sjukgymnast.

Tillträdesdag: Enligt överenskommelse

Välkommen med eventuella frågor och Din ansökan till karin.dahlin@evidensia.se.

Kontakt för ytterligare uppgifter om tjänsten:

Karin Dahlin, karin.dahlin@evidensia.se

Nina Olsson, nina.olsson@evidensia.se

Evidensia – Djurkliniken Gefle & Sandviken

Adress: Norra gatan 1, 803 21 Gävle

Telefon: 026-27 01 52, 026-10 63 10 eller 070-33 280 18

Hemsida: www.evidensia.se

LING AV HÄLTA HUND OCH KATT, DEL 1
(del 2 genomförs den 16–17/1 2015),
Evidensia Smådjur AB/Specialistdjur-
sjukhuset Hund och Katt, Strömsholm.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

**NY 30–31/10 -14. PROBLEMBETEENDEN KATT,
FÖRDJUPNING, Göteborg.**
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 45

6–7/11 -14. VETERINÄRKONGRESSEN,
Uppsala. Arr: SVS och SVF.
Info: Marianne Lundquist, SVF,
08-545 558 27,
marianne.lundquist@svf.se, www.svf.se
(se annons i SVT 10)

v 47

**20–21/11 -14. MJKDELKIRURGI DEL 3,
FÖRDJUPNING** (del 4 genomförs 26–27/3
2015), Akademiska Sjukhuset, Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

21–22/11 -14. MJKDELKIRURGISKA INGREPP,
Helsingborg. Arr: Evidensia Djursjuk-
huset Helsingborg.
Info: Gunilla Bylander,
anmalan@djursjukhus.com,
042-16 80 29, www.evidensia.se

**21–22/11 -14. BACK, SACROILIAC & PELVIC
PROBLEMS OF THE HORSE,** Strömsholm.
Info: [www.vetpd.com/courses-
detail.php?event=121](http://www.vetpd.com/courses-
detail.php?event=121)

v 48

27–28/11 -14. DERMATOLOGI STEG 1,

Sollentuna. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 49

4/12 -14. LEDARSKAPSUTBILDNING, DEL 2,
Slussen, Stockholm. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

**4–5/12 -14. ARTROSKOPI SMÅDJUR, FÖRDJUP-
NING, Accessia, Halmstad.**
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

4–5/12 -14. ANESTESIOLOGI STEG 3, DEL 1

(del 2 genomförs 22–23/1 2015),
Göteborg. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

**NY 4–5/12 -14. KURS INFECTION CONTROL
IN EQUINE BREEDING FARMS,** Krusenbergs
herrgård, Uppsala.
Arr: Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).
Info: www.slu.se/equineinfectioncontrol,
ulrika.gronlund@slu.se

**NY 5/12 -14. FÖREBYGGA OCH LINDRA
STRESS HOS PATIENTERNA,** Uppsala.
Arr: VeTA-bolaget.

Djursjukhuset Albano expanderar och söker leg. djursjukskötare

På Djursjukhuset Albano satsar vi just nu stora resurser på att bygga upp ett neurologiskt kompetenscentrum och investerar bland annat i en MR. Samtidigt expanderar vi vår mottagningsenhet och utökar operationsverksamheten med bland annat ny tandenhet och en dedikerad akutlinje. Är du legitimerad djursjukskötare och vill vara med och spela en viktig roll i vår utveckling? Då vill vi träffa dig! Djursjukhuset Albano, som ingår i AniCura, är ett av Sveriges främsta djursjukhus och remissinstans.

Kontakta oss:
Anna-Karin von Hofsten, HR-chef
08-505 102 90
annakar.vonhofsten@djursjukhusen.se
Rekrytering sker fortlöpande.

För mer info: djursjukhusen.se

AniCura är ledande inom högkvalitativ djursjukvård för hund, katt och övriga sällskapsdjur. Företaget föddes ur idén att med gemensamma resurser skapa en bättre djursjukvård. 2011 etablerades AniCura som den första sammanslagningen av djursjukhus i Norden och är idag det enda nordiska djursjukvårdsföretaget med exklusivt fokus på sällskapsdjur.

Företaget består av flera av Nordens mest välrenommerade djursjukhus och djurkliniker, erbjuder djursjukvård på 60 orter och har över 1 000 anställda. AniCura tar ärligen emot en halv miljon patienter och är en ledande utbildnings- och remissinstans.

anicura.se

AniCura
DJURSIJKHUSET ALBANO

**Vi söker en
EXPERT INOM FODERSÄKERHET
främst med inriktning mot mikrobiologiska risker**

Friska djur – trygga människor

Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) är en expert- och servicemyndighet under Landsbyggsdepartementet. SVA:s verksamhetsidé är att främja djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och vår miljö genom diagnostik, forskning, beredskap och kunskapskommunikation. SVA har cirka 400 anställda och finns i Uppsala.

FÖR MER INFORMATION och för att söka se www.sva.se/lediga-jobb. **VÄLKOMMEN MED DIN ANSÖKAN** senast den 16 september 2014!

► Info: www.vetabolaget.se

6–7/12 -14. CARDIOLOGY UPDATE,
Strömsholm. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 50

10–11/12 -14. ENDOKRINA SJUKDOMAR,
HUND OCH KATT, DEL 1, Nova Park,
Knivsta. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

NY 12–13/12 -14. REHABILITERING AV KATT,
DEL 1, Skara. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 3, 2015

16–17/1 -15. DIAGNOSTIK OCH BEHANDLING
AV HÄLTA HUND OCH KATT, DEL 2,
Evidensia Smådjur AB/Specialistdjur-
sjukhuset Hund och Katt, Strömsholm.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 4

22–23/1 -15. ANESTESIOLOGI STEG 3, DEL 2,
Göteborg. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 5

30/1–1/2 -15. THE NORDIC EQUINE VETERINARY
CONFERENCE 2015, Stockholm.
Info: www.nevc2015.se

v 13

26–27/3 -15. MJUKDELSKIRURGI DEL 4,
FÖRDJUPNING, Akademiska Sjukhuset,
Uppsala. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

INTERNATIONELLA

Fler internationella kurser hittar du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com, på British Small Animal Veterinary Associations hemsida www.bsava.com och på European School for Advanced Veterinary studies hemsidor www.esavs.org, www.esavs-master.org, www.esavs-certificate.org

v 36

5/9 -14. PRACTICAL COURSE INVESTIGATION
& TREATMENT OF EQUINE NECK CONDITIONS,
Århus, Danmark.
Info: [www.vetpd.com/courses-
detail.php?event=107](http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=107)

v 37

NY 10–12/9 -14. 3RD WORLD CONGRESS OF
CLINICAL SAFETY (3WCCS), Madrid, Spain.

Arr: International Association of Risk Management in Medicine (IARMM).
Info: www.iarmm.org/3WCCS/

11–13/9 -14. ESDAR, 18TH ANNUAL CONFERENCE OF THE EUROPEAN SOCIETY FOR DOMESTIC ANIMAL REPRODUCTION + ANNUAL MEETING OF EU-AI-VETS, i Helsingfors, Finland.
Info: www.esdar.org/esdar-conference-2014/esdar-conference-2014.html

v 39

22–23/9 -14. 29TH NKVET-SYMPOSIUM ON RESPONSIBLE USE OF ANTIMICROBIALS IN VETERINARY PRACTICE, Köpenhamn, Danmark. Info: www.nkvet.org

24–27/9 -14. CERTIFIED SMALL ANIMAL/EQUINE ACUPUNCTURE COURSE 2014 – SESSION 3(3), Escorial, Madrid, Spanien.
Arr: Chi institute of Europe.
Info: www.mvtc.es

26–27/9 -14. A PRACTICAL COURSE IN EQUINE WOUND MANAGEMENT, Torino, Italien. Arr: SIVE. Info: <http://cms.evsl.it/Evento.aspx?id=9812>

27–29/9 -14. EQUINE ORTHOPAEDIC CASE DAYS, Weilerswist-Müggenhausen, Tyskland. Arr: Arbeitsgruppe Pferd. Info: Arno Lindner. arnolindner@t-online.de, www.agpferd.com

v 40

29/9–1/10 -14. 3RD INTERNATIONAL CONFERENCE ON RESPONSIBLE USE OF ANTIBIOTICS IN ANIMALS, Amsterdam, Nederländerna. Info: [www.bastiaanse-
communication.com/RUA2014/](http://www.bastiaanse-communication.com/RUA2014/)

30/9–1/10 -14. CARDIOLOGY UPDATE, Karlslunde, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

3–4/10 -14. CARDIOLOGY UPDATE, Olovsgaard, Norge.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 41

NY 8–9/10 -14. ECHINOCOCCUS 2014, Vilnius, Litauen. Arr: ESCCAP.
Info: www.esccapevents.org

10–11/10 -14. V INTERNATIONAL BUATRIC CONFERENCE, Lomza, Polen. Arr: Polish

Vill du bo i Orsa?

Här finns vildmark, jakt, skidåkning, folkmusik, björnpark ...

"Djurläkarn i Orsa" behöver veterinär/veterinärer! Du kan välja att bli anställd eller att köpa kliniken.

Kliniken är liten och har tidigare varit bemannad med 1,5 veterinär och 2 djurvårdare. Utrustningen är anpassad för en smådjursklinik med "gammal" röntgen, tandröntgen, tandunit, triolabs blodprovsmaskin m m.

Hör av dig till:

Annmarie Weber, djurlakarn@djurlakarn.se, 070-2211718
Nissa Martina Gustafsson, nissa-martina@djurlakarn.se,
070-6067371 eller 0250-41394

Djurläkarn i Orsa
Järnvägsgatan 21
794 30 Orsa

www.djurlakarn.se

Society of Veterinary Sciences.
Info: kudybae@gmail.com

11/10 -14. INVESTIGATION & TREATMENT OF EQUINE NECK CONDITIONS, Helsingfors, Finland.
Info: www.vetpd.com/courses-detail.php?event=115

v 42

16-17/10 -14. NATIONAL GERMAN SYMPOSIUM ON ZONOSSES RESEARCH 2014 AND 7TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON EMERGING ZONOSSES, Berlin, Tyskland.
Info: www.zoonoses2014.com

v 43

21-22/10 -14. FELINE MEDICINE, Karlslunde, Danmark. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

23-26/10 -14. WORLD CONGRESS ON CONTROVERSIES, DEBATES & CONSENSUS IN VETERINARY MEDICINE (CoVET), Prag, Tjeckien.

Info: www.congressmed.com/covet

24-25/10 -14. FELINE MEDICINE, Olavsgaard, Norge. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

25-26/10 -14. EQUINE HINDLIMB LAMENESS DIAGNOSTICS & THERAPY, Oslo, Norge.
Info: www.vetpd.com/courses-detail.php?event=119

v 44

27-30/10 -14. MALLOREQUINA, Palmanova, Mallorca, Spanien.
Arr: Arbeitsgruppe Pferd.
Info: Arno Lindner,
arnolindner@t-online.de,
www.agpferd.com

v 45

6-9/11 -14. 20TH FECAVA EUROCONGRESS 2014 OCH 60TH CONGRESS OF THE GSAVA, München, Tyskland.
Info: www.fecava2014.org

v 47

20-21/11 -14. LONDON VETERINARY SHOW 2014, London, England.
Info: www.londonvetshow.co.uk

v 48

28-30/11 -14. 18TH FEDERATION OF ASIAN VETERINARY ASSOCIATIONS CONGRESS, Singapore. Info: www.fava2014.com

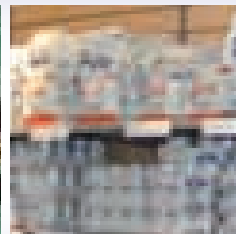
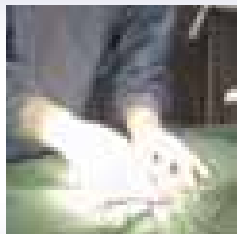
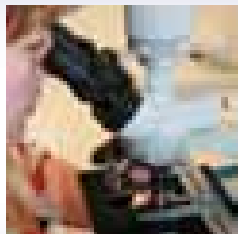
28-29/11 -14. SMALL ANIMAL ORTHOPEDICS, Olavsgaard, Norge.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

30/11-1/12 -14. WVA GLOBAL CONFERENCE ON VETERINARY EDUCATION, Singapore.
Info: www.worldvet.org

v 50

10-11/12 -14. SMALL ANIMAL ORTHOPEDICS, Karlslunde, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

Blå Stjärnans Djursjukhus i Borås startade 1954 och har varit djursjukhus sedan 1975. Vi är det enda djursjukhuset i sjuhäradsregionen. Årligen utreder och behandlar vi ca 16 000 patienter. Vi fungerar också som remissinstans till våra kollegor i sjuhärad. Vi är ca 40 anställda som ser till att djursjukhuset har en hög kvalitet och servicegrad alla årets dagar.

Veterinärer till Blå Stjärnans Djursjukhus i Borås

Vi söker en veterinär med steg 1 specialistexamen och med kunskaper och erfarenhet inom ortopedi. Vi erbjuder stora möjligheter för rätt person att utveckla vår operationsavdelning inom ortopedisk kirurgi. Vi har också goda förutsättningar för rehabilitering av patienter tillsammans med sjukgymnasterna på vår rehab-avdelning.

Vi söker även ytterligare en erfaren veterinär, gärna med specialistkompetens. Specialkunskaper inom något område är önskvärt men inget krav.

Vi sätter stort värde på den personliga kontakten med djur och djurägare. Vi söker dig som är en öppen person med tro på dig själv och som vill fortsätta utvecklas som veterinär. Personliga egenskaper som vi värdesätter är en positiv inställning till ditt arbete, att du kan arbeta självständigt och prioritera och organisera. Vi hoppas också att du ser glädjen i att samarbeta och att du uppskattar din egen och dina kollegers kompetensutveckling.

Tjänsterna är på heltid och tillsvidareanställning, arbetstiderna är varierande fördelat på dag, kväll, och helg.

Lön: Enligt överenskommelse .

Sista ansökningsdag: Löpande rekrytering.

Tillträdesdag: Enligt överenskommelse.

Välkommen med din ansökan.

Frågor om tjänsterna kan ställas till Chefsveterinär Karin Nyman +46 708 73 74 39.

Skicka din ansökan inkl. personligt brev och CV per e-post till karin.nyman@blastjarnan-boras.com

Blå Stjärnan Borås
Stallgatan 5, 501 12 Borås
Tel 033-20 54 50
Tel Rehab 033-20 54 52
Epost info@blastjarnan-boras.com
Hemsida www.blastjarnan-boras.com

SVENSK VETERINÄRLEGITIMATION

Jordbruksverket har fr o m den 1 april till den 2 juni 2014 utfärdat svensk veterinärlegitimation för nedanstående personer:

- Elisabet Kinnby
- Louise Juel Krarup
- Charlotte Kristensson
- Maja Kruuse
- Alexandra Larsson
- Hanna Lähdekorpi
- Marian-Mihai Mateia
- Vaia Mitropoulou
- Evangelos Mourkas
- Emma Nilsson
- Leilani Nordin
- Ana-Maria Oprea
- Louise Ovesen
- Anders Munch Pilegaard
- Ninni Rothlin Zachrisson
- Anna Sjöblom
- Elin Sjöblom
- Trolle Tanstrup
- Trevor Turner
- Emil Vikström
- Arkadiusz Włodzimierz Wolny
- Maiken Zebitz
- Lovisa Östblom

Vill du arbeta med något som är viktigt för varenda människa?

Livsmedelsverket söker officiella veterinärer till Brålanda och Dalsjöfors för att arbeta i en nytänkande livsmedelskontroll. För att arbeta för något alla behöver. Maten.

Nyfiken? Välkommen med din ansökan senast den 10 september 2014. Läs mer om tjänsten och se några medarbetarintervjuer på www.livsmedelsverket.se.

LIVSMEDELS
VERKET

Globala livsmedelskedjor och nya matvanor, befolkningsökning och klimatförändring. En alltmer sammansatt livsmedelsvärld tar form. Livsmedelsverket satsar på att öka kunskapen och effektiviteten i kontrollen. Att bli mer nytänkande. Som officiell veterinär här arbetar du med livsmedelssäkerhet, smittskydd och djurskydd. Du finns i en lärande organisation som ökar din kompetens och ditt självförtroende. Läs mer om oss på www.livsmedelsverket.se.

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	Telefon
TORSTEN JAKOBSSON	070-372 95 10
<i>Vice ordförande</i>	
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
BJÖRN DAHLÉN	070-290 32 93
JK LARSSON	0920-25 36 50
KARIN LUNDBORG	0512-229 19
LOTTA MÖLLER	073-964 20 78
LARS-ERIK STABERG	070-438 98 78
LOTTA TERNSTRÖM HOFVERBERG	073-151 22 50
MARJA TULLBERG	070-627 77 36

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	Telefon
FREDRIKE RITTER	0768-23 35 88
<i>Vice ordförande</i>	
ELEONOR FREDLER	070-341 19 41
<i>Sekreterare</i>	
TONE LINDVÄG	070-260 90 10
<i>Kassör</i>	
SHWAN KAREEN	070-798 68 68
<i>Ledamöter</i>	
KAJSA GUSTAVSSON	070-980 09 65
LARS-GÖSTA LARSSON	070-851 98 42
HELEN LOOR	073-097 62 97

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FV

STYRELSE

Ordförande	Telefon
JOHANNA HABBE	070-522 04 90
<i>Sekreterare</i>	
KARIN DANIELSSON	0707-21 44 56
<i>Kassör</i>	
ANNA WALDENSTEN PAMUK	076-109 91 88
<i>Ledamot</i>	
MAJALISA BROERSMA	070-591 71 50
<i>Suppleant</i>	
CHRISTINA SVEDBERG	073-600 22 21

I veterinärförbundet ingår förutom dessa funktioner ett antal råd, kommittéer och nämnder. Samtliga förtroendevalda förbundsmedlemmar listas på hemsidan www.svf.se

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
BJÖRN DAHLÉN
Vice ordförande:
PER JONSSON
ERIKA CHENAIS
HÅKAN LANDIN
LENA MALMGREN
VERONICA RONDAHL
ULRIKA WINDAHL

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
VERONICA RONDAHL
Sekreterare
ANNA GRANLUND

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
HÅKAN LANDIN
Sekreterare
ANNA OHLSON

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
LENA MALMGREN
Sekreterare
ANETTE GRAF EDLING

SEKTIONEN FÖR VETERINÄR FOLKHÄLSA

Ordförande
ERIKA CHENAIS
Sekreterare
CATRIN VESTERLUND-CARLSON

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
ULRIKA WINDAHL
Sekreterare
ANNE-LI LJUNGGREN

Sjukskriven

DET HÄR HÄNDE under senare hälften av 1960-talet. Jag skulle vikariera i Älmhults distrikt för första gången och hade avtalat med den ordinarie distriktsveterinären att titta in kvällen innan för att låna kartor och få lite vägbeskrivningar. Efter en kortare genomgång frågade han om jag kunde tänka mig att ta några resor som han inte hunnit med. Detta hade jag inget emot.

Det första besöket var en dålig paresko och gården var lätt att hitta till. Jag tog min nya gröna praktikväska och en flaska kalk och gick in i den lilla och trånga ladugården. Väskan ställde jag på ett framställt trädgårdsbord med en Smålandsposten på. När jag tittade ut genom ladugårdsfönstret såg jag bonden komma med en handduk över armen, emaljerat handfat och en hink med ljummet vatten. Någon bonde kom emellertid inte in i ladugården och när jag väntat en god stund gick jag upp till boningshuset och knackade på. Ingen kom och öppnade så jag steg in genom dörren och kom in i köket. Där ligger bonden nerbäddad i kökssoffan med täcket uppdraget till hakan. Stövlarna som är på sticker ut utanför täcket.

Jag undrade naturligtvis vad som stod på och varför han inte kom in i ladugården och hjälpte mig med den sjuka kon. Han svarade då inte så lite skamsen att han inte kände igen bilen utan trodde att det var en tjänsteman från sjukkassan på kontrollbesök. Han var ju sjukskriven.

Emellertid klarade han utan några svårigheter att hjälpa mig med kon och min första patient i Älmhults distrikt har

jag fortfarande inte glömt. Både bonden och kon tillfrisknade och jag fick ett minne för livet.

ILL: KARIN ÅSTRÖM BENGTSSON

JAN-OLOF LINDQVIST

PERSONNOTISER

Födelsedagar i september 2014

Den veterinär som inte önskar få sin födelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före födelsedagen.

Bo HANNERSJÖ, Enviken, 70 år den 2/9

CHRISTER LINDBERG, Hortlax, 70 år den 5/9

AUNE MARIA EBNER, Linghed, 50 år den 5/9

CLAES NYDAHL, Malmö, 60 år den 6/9

OLOV STENMARK, Moheda, 60 år den 6/9

CLAES NYSTRÖM, Tingsryd, 60 år den 6/9

PERNILLA STRIDH, Norsholm, 50 år den 6/9

BARBRO RÖKEN, Norrköping, 70 år den 8/9

KLAS PÄHLE, Laholm, 85 år den 10/9

LARS PETERSSON, Borås, 70 år den 12/9

HELENA PERACK, Helsingborg, 50 år den 16/9

LENNART ENGLUND, Matfors, 70 år den 17/9

JONAS TORNELL, Ängelholm, 60 år den 26/9

HÅKAN ONSJÖ, Klintehamn, 60 år den 27/9

MARIETTA KAMPHUES, Norge, 50 år den 29/9

HELENA WEJSFELT, Järpås, 50 år den 29/9

Avlidna

F distriktsveterinär **BERTIL HAMMARBERG** avled den 23 maj 2014. Han föddes i Fagersta 1917, avlade studentexamen i Västerås och veterinärexamen 1946. Han anställdes som AI-veterinär i Nyköping 1950. Från 1951 var han verksam som distriktsveterinär och besiktningsveterinär i Dorotea. Senare arbetade han som distriktsveterinär i Skene från 1957, i Horred från 1963, i

Flen från 1973 och i Katrineholm från 1974 med stationeringsort i Flen. Han pensionerades 1982.

Leg veterinär **LARS HOFSTEDT** avled den 16 februari 2014 i Nya Zeeland. Han föddes 1946 i Stockholm, avlade studentexamen 1966 i Lidingö och veterinärexamen 1972. Han arbetade som distriktsveterinär (reg vik) med stationeringsort Storuman 1974–1978. 1975 arbetade han även som klinikveterinär vid Djursjukhuset i Sollefteå och 1976 var han verksam som associate expert i Zanzibar (FAO). Han tjänstgjorde som distriktsveterinär i Eskilstuna 1981–1987 och som klinikveterinär vid SLU 1988–1989. Under 1989–1990 arbetade han som distriktsveterinär i Nya Zeeland.

F länsveterinär **BENGT STENSON** avled den 15 juli 2014. Han föddes i Ås, Jämtlands län 1921 och avlade studentexamen i Östersund 1940 och veterinärexamen 1948. Han arbetade som assistentveterinär vid medicinska kliniken KVH från 1946, vid kirurgiska kliniken från 1948 och vid Djursjukhuset i Helsingborg från 1955. Han var verksam som distriktsveterinär och besiktningsveterinär vid kontrollslakteri från 1956 i Pajala och från 1960 i Vilhelmina. 1966 anställdes han som länsveterinär i Västerbotten. Han pensionerades 1986.

Leg veterinär, VMDhc **BRITTA ÖHLÉN** avled den 4 augusti 2014. Hon föddes i Gävle 1930 och hette då Berlin i efternamn. Hon avlade studentexamen i Stockholm 1950 och veterinärexamen 1960. Hon började arbeta som veterinär 1960 på diverse vikariat. Från 1963 arbetade hon som privatpraktiserande veterinär i Trångsund med specialinriktning på dermatologi. Hon utnämndes till veterinärmedicin hedersdoktor vid SLU 1993.

Ny tjänst – ny lön – nya anställningsvillkor?

Om du står i begrepp att byta arbete eller om du ska tillträda din första tjänst kontakta förbundskansliet för rådgivning innan du träffar avtal om anställningen. Ring Jenny Flordal eller Anders Granelid, tel: 08-545 558 20.

SVENSK VETERINÄRTIDNING

Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: Kungsholms Hamnplan 7
TELEFON: 08-545 558 34
TELEFAX: 08-545 558 39
HEMSIDA: www.svf.se

REDAKTION:
JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: johan.beck-friis@svf.se

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: suzanne.fredriksson@svf.se

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: brita.trybom@svf.se

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 070-566 5661, 0734-28 26 80
E-POST: info@exponera.net

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346-2250

UTGIVNINGSPLAN 2014

Nr	UTGIVNING	ANNONS-STOPP	MANUS-STOPP
1	14 JAN	11 DEC	4 DEC
2	4 FEB	14 JAN	7 JAN
3	25 FEB	4 FEB	28 JAN
4	18 MAR	25 FEB	18 FEB
5	8 APR	18 MAR	11 MAR
6	6 MAJ	8 APR	1 APR
7	27 MAJ	6 MAJ	29 APR
8-9	25 JUN	3 JUN	27 MAJ
10	2 SEP	12 AUG	5 AUG
11	23 SEP	2 SEP	26 AUG
12	14 OKT	23 SEP	16 SEP
13	4 NOV	14 OKT	7 OKT
14	25 NOV	4 NOV	28 OKT
15	16 DEC	25 NOV	18 NOV

SVENSK VETERINÄRTIDNING Prenumerationspris 2014

Sverige: 1 210 kronor + moms.
Europa: 1 560 kronor + moms i EU.
Utanför Europa: 1 710 kronor.

Medlemmar i veterinärförbundet har 350 kronor i rabatt.

FACKPRESSUPPLAGA 2013
– 3 300 EX

Tillbaka på hyllan! Bovilis® Ringvac vet.

DOSERING

Kalvar upp till
4 månader: 2 ml
Äldre djur: 4 ml

FÖRPACKNINGAR

Frystorkat pulver
och spädningsvätska
(flaska) till 10 ml resp.
40 ml.

CIRKAPRIS

10 ml 141,00 kr*
40 ml 377,00 kr*

*Pris på Apoteket Trollet juli 2014,
priserna kan skilja mellan olika apotek.

Bovilis® Ringvac vet. Vaccin mot ringorm hos nötkreatur.

För aktiv immunisering mot ringorm orsakad av *Tricho-
phyton verrucosum* i både friska och ringormssmittade
besättningar. Vaccinera hela besättningen 2 gånger med
10-14 dagars mellanrum, därefter behöver endast kalvar
och inköpta djur vaccineras.

Bovilis® Ringvac vet. Pulver och vätska till injektionsvätska, suspension.
Vaccin mot ringorm hos nötkreatur. Receptbelagt läkemedel. Senast god-
kända produktresumé: 2011-03-03. För mer information: www.fass.se.

Intervet AB, Box 7121, 192 07 Sollentuna, www.msd-animal-health.se

Beställ gärna vårt nya infoblad för djurägare

Önskar du information att dela
ut till djurägare om hantering
av Bovilis® Ringvac vet.?
Beställ infobladet via
kliniken.msd-animal-health.se
eller ring oss på 08-522 216 60.

KLINIKMATERIAL

MSD
Animal Health